

SFC2021-programma voor EFMZVA

CCI	2021BE14MFPR001
Titel in het Engels	EMFAF Programme Belgium 2021 - 2027
Titel in nationale taal (talen)	NL - EFMZVA Programma België 2021 - 2027 DE - EMFAF Programm Belgien 2021 - 2027 FR - Programme FEAMPA Belgique 2021 - 2027
Versie	1.1
Eerste jaar	2021
Laatste jaar	2027
Subsidiabel vanaf	1-jan-2021
Subsidiabel tot en met	31-dec-2029
Nummer van het besluit van de Commissie	
Datum van het besluit van de Commissie	
Niet-subsidiabele overdracht (artikel 24, lid 5, van de GB-verordening)	Nee

Inhoudsopgave

1. Programmastrategie: belangrijkste ontwikkelingsproblemen en beleidsreacties	7
Tabel 1 A: Motivering prioriteit	17
Tabel 1 A: SWOT-analyse & behoeften.....	46
2. Prioriteiten	102
2.1. Prioriteiten, uitgezonderd technische bijstand.....	102
2.1.1. Prioriteit: 1.Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen	103
2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten.....	104
2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	104
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	104
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	107
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	108
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	109
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	110
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	111
2.1.1.1.2. Indicatoren.....	112
Tabel 2: Outputindicatoren.....	112
Tabel 3: Resultaatindicatoren	113
2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA.....	115
2.1.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen... 116	
2.1.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	116
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	116
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	117
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	118
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	119
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	120
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	121
2.1.1.1.1.2. Indicatoren.....	122
Tabel 2: Outputindicatoren.....	122
Tabel 3: Resultaatindicatoren	123
2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA.....	124
2.1.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten	125
2.1.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	125
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	125
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	126

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	127
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	128
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	129
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	130
2.1.1.1.2. Indicatoren.....	131
Tabel 2: Outputindicatoren.....	131
Tabel 3: Resultaatindicatoren.....	132
2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA.....	133
2.1.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken.....	134
2.1.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	134
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	134
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	137
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	138
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	139
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	140
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	141
2.1.1.1.1.2. Indicatoren.....	142
Tabel 2: Outputindicatoren.....	142
Tabel 3: Resultaatindicatoren.....	143
2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA.....	144
2.1.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen.....	145
2.1.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	145
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	145
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	148
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	149
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	150
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	151
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	152
2.1.1.1.1.2. Indicatoren.....	153
Tabel 2: Outputindicatoren.....	153
Tabel 3: Resultaatindicatoren.....	154
2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA.....	155
2.1.1. Prioriteit: 2.Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie.....	156

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn	157
2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	157
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	157
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	160
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	161
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	162
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	163
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	164
2.1.1.1.2. Indicatoren	165
Tabel 2: Outputindicatoren.....	165
Tabel 3: Resultaatindicatoren	166
2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA.....	168
2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten	169
2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	169
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	169
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	173
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	174
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	175
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	176
Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	177
2.1.1.1.2. Indicatoren.....	178
Tabel 2: Outputindicatoren.....	178
Tabel 3: Resultaatindicatoren	179
2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA.....	181
2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen.....	182
2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen.....	183
2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen.....	183
Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	183
De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening.....	185
Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening.....	186
Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening	187
De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening	188

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening.....	189
2.1.1.1.2. Indicatoren.....	190
Tabel 2: Outputindicatoren.....	190
Tabel 3: Resultaatindicatoren.....	191
2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA.....	192
2.1.1. Prioriteit: 4.Versterking van de internationale oceaangovernance en faciliëring van veilige, beveiligde, schone en duurzaam beheerde zeeën en oceanen	193
2.2. Prioriteiten technische bijstand.....	194
3. Financieringsplan.....	195
3.1 Overdrachten en bijdragen.....	195
Tabel 15 A: Bijdragen aan InvestEU (verdeling per jaar).....	195
Tabel 15 B: Bijdragen aan InvestEU (samenvatting).....	195
Motivering	195
Tabel 16 A: Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer (uitsplitsing per jaar).....	195
Tabel 16 B: Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer (samenvatting)	196
Motivering	196
Tabel 17 A: Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds en naar een ander fonds of fondsen (uitsplitsing per jaar).....	196
Tabel 17 B: Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen (samenvatting)	196
Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen - motivering	196
3.4 Terugboekingen.....	197
Tabel 20A: Terugboekingen (uitsplitsing per jaar)	197
Tabel 20B: Terugboekingen (samenvatting).....	197
3.5 Financiële toewijzingen per jaar.....	198
Tabel 10: Financiële toewijzingen per jaar.....	198
3.6 Totale financiële toewijzingen per fonds en nationale medefinanciering	198
Tabel 11A Totaal financiële toewijzingen per fonds en nationale bijdrage.....	198
4. Randvoorwaarden.....	201
Tabel 12: Randvoorwaarden.....	201
5. Programma-autoriteiten.....	212
Tabel 13: Programma-autoriteiten.....	212
Tabel 13 A: Het aandeel van de in artikel 36, lid 5, punt b), van de GB-verordening vermelde percentages dat zou worden vergoed aan de instanties die betalingen van de Commissie ontvangen indien technische bijstand wordt verstrekt uit hoofde van artikel 36, lid 5 (in procentpunten)	213
6. Partnerschap.....	214
7. Communicatie en zichtbaarheid	218
8. Gebruik van kosten, vaste bedragen, vaste percentages en niet aan kosten gekoppelde financiering ...	221
Tabel 14: Gebruik van eenheidskosten, vaste bedragen, vaste percentages en niet aan kosten gekoppelde financiering.....	221
Aanhangsel 1	222
A. Samenvatting van de belangrijkste elementen.....	222
B. Bijzonderheden per soort concrete actie	223
C. Berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages.....	224
1. Bron van de gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages (wie de gegevens heeft geproduceerd, verzameld en geregistreerd; waar de gegevens zijn opgeslagen; vervaldata; validering enz.)	224
2. Gelieve aan te geven waarom de voorgestelde methode en berekening op basis van artikel 94, lid 2, van de GB-verordening relevant zijn voor het type concrete actie.	225
3. Gelieve aan te geven hoe de berekeningen zijn uitgevoerd, met name door eventuele veronderstellingen ten aanzien van kwaliteit of hoeveelheden te beschrijven. Indien relevant, moeten statistische bewijzen en referentiewaarden worden gebruikt en, indien daarom wordt	

verzocht, moeten deze worden verstrekt in een formaat dat kan worden gebruikt door de Commissie.	226
4. Leg uit hoe u ervoor heeft gezorgd dat alleen subsidiabele uitgaven zijn opgenomen in de berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages.	227
5. Beoordeling door de auditautoriteit(en) van de berekeningsmethode, de bedragen en de regelingen om de verificatie, kwaliteit, verzameling en opslag van gegevens te waarborgen.	228
Aanhangsel 2	229
A. Samenvatting van de belangrijkste elementen.....	229
B. Bijzonderheden per soort concrete actie	230
Aanhangsel 3: Lijst van geplande concrete acties van strategisch belang met tijdschema	231
Aanhangsel 4	232
EFMZVA-actieplan voor ieder ultraperifeer gebied	232
DOCUMENTEN	233

1. Programmastrategie: belangrijkste ontwikkelingsproblemen en beleidsreacties

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt a), i) tot viii), en punt a), x), en artikel 22, lid 3, punt b), van Verordening (EU) 2021/1060 (GB-verordening)

De Belgische strategische keuzes, vertaald in zeven doelstellingen, bieden een antwoord op de voornaamste uitdagingen, werden gevoed door de SWOT- en Behoeftanalyse en leggen het verband met relevante Europese, nationale en regionale strategische documenten.

1.1 De voornaamste Belgische uitdagingen

Uitdaging 1: De economische leefbaarheid van de visserijsector

Sinds 2000 is het aantal professionele vissersvaartuigen gedaald van 127 naar 68. De daling van het aantal vaartuigen heeft te maken met de hoge exploitatiekosten, maar ook met het ontbreken van een geschikte opvolger binnen de rederijen.

Veelal omdat succesvolle bedrijven door de Europese capaciteitsbeperking niet meer kunnen groeien in eigen land, is er een grote buitenlandse interesse in Belgische vaartuigen. Ongeveer een derde van de actieve Belgische vaartuigen is in buitenlandse handen. Indien rederijen met buitenlands eigenaarschap ervoor zouden opteren de gevangen vis ook in buitenlandse havens aan te landen en te verkopen, kunnen de Belgische thuishavens en de hele visketen, waaronder de visveilingen, verwerkers en de toeleveringsindustrie, hier nadeel van ondervinden.

Uitdaging 2: Instroom

Er is lage interesse bij de jonge generatie om te werken in de visserijsector, slechts 11% is jonger dan 25 jaar en hun aandeel neemt af. Familiale opvolging is niet meer verzekerd. Daarbij spelen diverse factoren mee: economische onzekerheid, het risico op arbeidsongevallen, het harde werk, lange periodes op zee en verouderde schepen. Daarnaast moet de sector inzake tewerkstelling de concurrentie aangaan met andere maritieme sectoren. Desalniettemin studeren er jaarlijks aan het Maritiem Instituut Mercator (MIM) een 4-5 jongeren met een diploma in de Zeevisserij af, grofweg voldoende voor de bemanning van één schip.

Uitdaging 3: Een gezond aquatisch ecosysteem

De zeevisserij doet het laatste decennium inspanningen om ecologisch duurzamer te worden. Zo schakelt ze over naar energiezuinigere vistechneken en helpen aanpassingen aan het vistuig om de maximale duurzame opbrengst (MDO) te realiseren.

De ingevoerde aanlandingsverplichting noopt de sector tot selectief vissen en het vermijden van bijvangst. Door de volledige invoering van de aanlandingsverplichting in 2019 is het probleem van 'choke species' (knelsoorten) pertinent geworden. Knelsoorten kunnen leiden tot de sluiting van visgebieden. Dit is voornamelijk het geval bij de boomkorvisserij, een typisch gemengde visserij, en is een uitermate complexe uitdaging. Het overgrote deel van de Belgische vloot is uitgerust met de boomkor (51 van de 68 vaartuigen in 2019), maar eenzelfde vaartuig kan soms ook naar een andere visserijmethode omschakelen.

Volgens de Europese biodiversiteitsstrategie wordt bodemberoerend vistuig aanzien als activiteit die het schadelijkst is voor de zeebodem, hoewel dit ook gebiedsafankelijk is en er tegenwoordig met veel geavanceerdere types van boomkorren wordt gewerkt, waarbij de impact op de zeebodem beperkt wordt.

In het kader van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRMS) heeft ook België een Mariene Strategie opgemaakt om het mariene milieu van het Belgisch Deel van de Noordzee (BNZ) te beschermen en te streven naar een goede milieutoestand (GMT) en de bescherming en herstel van waardevolle mariene ecosystemen. Voor de zeevisserij- en aquacultuursector is een positieve evolutie inzake de relevante indicatoren van groot belang voor het garanderen van een duurzame toekomst.

Ondanks dat in het Waals gewest geen commerciële visserij plaats vindt in de binnenwateren en de toestand van het aantal rivieren van goede (water)kwaliteit gestaag is toegenomen, zoals aangetoond in de Kaderrichtlijn Water, vormen obstakels, dammen en wachtbekkens nog steeds hindernissen voor de vrije migratie van over grote afstanden trekkende soorten (zoals zalm en paling). Het vrij verkeer van deze soorten is van belang op vlak van biodiversiteit, op vlak van genetische diversiteit en gezien hun belang als natuurlijke hulpbron voor commerciële aquacultuur en verwerkingsactiviteiten.

Uitdaging 4: Ruimte op zee

De activiteiten die worden uitgeoefend aan de kust en in de zee zijn zeer uiteenlopend, gaande van scheepvaart, visserij, natuur, energiewinning, baggerwerken, zand- en grindontginning, toerisme, pijpleidingen en kabels, tot gebruik voor militaire doeleinden. Om deze activiteiten goed op elkaar af te stemmen wordt een Marien Ruimtelijk Plan (MRP) opgesteld volgens cyclussen van zes jaar. In het huidige MRP werd ongeveer 38% beschermd marien natuurgebied vastgelegd, wat verhoudingsgewijs erg hoog is en ver boven het Europese gemiddelde (8,9%) ligt. Hiermee voldoet België ruim aan de doelstelling van de Europese biodiversiteitsstrategie om minimaal 30% beschermd zeegebied in te richten. Specifiek voor de professionele zeevisserij is met name de instelling van drie ‘zoekzones bodemintegriteit’ van belang, waarbinnen zones afgebakend gaan worden ter bescherming van de bodemintegriteit en die dienen om gevoelige habitats de kans te geven tot herstel en voortbestaan.

De toenemende ruimtelijke druk geldt in de meeste zeegebieden waar de Vlaamse visserij actief is, alsook op andere maritieme sectoren (bv. transport). In het Belgische MRP (2020 – 2026) wordt ruimte voorzien voor een tweede zone voor hernieuwbare energie langs de Franse grens en 5 zones voor Commerciële en Industriële Activiteiten (CIA-zones), wat de toegang tot visgronden in het BNZ in de nabije toekomst zal beperken. Door het vaarverbod kan er immers niet gevist worden in en rond de zones van de windmolenparken. De impact van de bijkomende zones op de visserij is afhankelijk van de specifieke invulling van deze zones en de mate waarin meervoudig ruimtegebruik mogelijk is. Gelet op de ruimtelijke spreiding van de Belgische vloot heeft het nieuwe MRP (2020 – 2026) voornamelijk een impact op het Klein Vloot Segment (KVS), met name de kustvissers en garnalenvissers.

Voor de mariene aquacultuur biedt het nieuwe marien ruimtelijk plan kansen. Mariene aquacultuur is mogelijk in de zones voor hernieuwbare energie en in de vijf CIA-zones, waarvan enkele relatief dicht bij de kustlijn gelegen zijn.

Een overzichtelijke visuele weergave van de inkleuring van het BNZ volgens het MRP 2020 – 2026 is beschikbaar op het Kustportaal: www.kustportaal.be/nl/statische-kaarten

Uitdaging 5: Innovatie in de visserij

De visserij moet kijken welke opportuniteiten er zich aanbieden op vlak van automatisatie, het gebruik van robotica, beeldherkenning en een door data gedreven visserijbeheer, zoals ook aangehaald in het Digital Europe Programma (DEP) en Connecting Europe Facility (CEF 2) Digital.

Duurzaamheidsaspecten zoals minder bodemverstoring en minder uitstoot van broeikasgassen blijven een belangrijke motivatie om te innoveren, zowel vanuit ecologisch als economisch perspectief. Innovatie kan als overkoepelend element beschouwd worden om ook andere uitdagingen die gerelateerd zijn aan het visserijbeheer, waaronder de aanlandingsverplichting, het hoofd te bieden. Samenwerking en kennisdeling met onderzoeks- en kennisinstellingen, met inbegrip van het opzetten van activiteiten complementair aan Horizon Europe missies, zijn essentieel om de collectieve uitdagingen op een innovatieve wijze aan te pakken.

Uitdaging 6: Crisissen

De Belgische visserij is sterk afhankelijk van de Britse wateren en ondervindt, ondanks een Brexit-akkoord, door de uitstap van het Verenigd Koninkrijk uit de Europese Unie een impact op de beschikbare quota. De helft van de Belgische aanlandingen komt namelijk uit de Britse wateren. Voorlopig biedt het Brexit-akkoord mogelijkheden om nog steeds in Britse wateren te vissen, maar wordt over de periode van 2021 - 2026 een quota-afname voorzien. Wat het effect op langere termijn zal zijn voor de quotaverdeling, blijft onduidelijk.

De sluiting van de horeca en de verstoring van de export die zich in de beginfase van de Covid-crisis manifesteerden, hebben een significant effect op de visprijzen gehad. Om in de toekomst met dergelijke marktverstoring om te kunnen gaan is het van belang dat de sector voldoende weerbaar is om economische schokken op te vangen, kan voorzien in een divers aanbod en toegang heeft tot een verscheidenheid aan afzetkanalen. Digitalisatie kan hierbij een hulpmiddel vormen.

Uitdaging 7: Lokale verwerking

De visserijketen is sterk vraag-gestuurd. Een vlotte communicatie tussen reders onderling en met andere ketenschakels zoals de veiling, verwerking en handel kan helpen om vraag en aanbod beter op elkaar af te stemmen. Belgische vissers verkopen hun visserijproducten hoofdzakelijk in de drie Vlaamse Visveilingen. De lokale aanvoer wordt vanwege de grote seizoenvariatie in soort, volume, kwaliteit en prijs als minder aantrekkelijk beschouwd voor de lokale visverwerkende sector. Bepaalde soorten zijn bovendien moeilijk te verwerken of vereisen doorgedreven manuele expertise. De tendens naar lokale producten en de vraag naar hoge kwaliteit kan wel in de kaart spelen van het Belgische aanbod.

Uitdaging 8: Consumptie en promotie van lokale vis

De meest populaire vissoorten (zalm en kabeljauw) worden voor het overgrote deel geïmporteerd. Weinig consumenten hebben inzicht in de brede diversiteit aan soorten en in het seizoensgebonden karakter van lokale vis. Vandaar de keuze van aanbieders voor de meest toegankelijke, altijd beschikbare vissoorten.

Aangehaalde kritiepunten bij het eten van vis, zoals overbevissing en vervuiling, zijn weinig van toepassing op de lokale aanvoer en productie. De Europese visserij en aquacultuur zijn immers gebonden aan strikte regelgeving. Dit kan in het voordeel spelen van de visserij- en aquacultuursector bij het promoten van hun lokaal aanbod. Daarnaast levert de lokale productie een doorgaans hoge kwaliteit, waarmee het zich kan onderscheiden van ingevoerde producten. Men heeft echter te maken met sterke

internationale concurrentie, gekenmerkt door grote volumes aan lage prijzen. Prijs blijft voor de consument vaak het voorkeurscriterium bij aankoop. Lokale producenten kunnen zich onderscheiden door hun producten aan te bieden via nichemarkten of de korte keten.

De vismethodes en de ruimtelijke spreiding maken het voor de Belgische visserij moeilijk om op een kosten-efficiënte wijze aan de criteria en het certificatieschema van duurzaamheidsstandaarden (bv. MSC) te voldoen. Bijgevolg heeft de sector ingezet op de ontwikkeling van een eigen duurzaamheidserkenning “Visserij Verduurzaam”. Ook voor de Belgische aquacultuursector is het door de specifieke productiemethodes en de productie van nicheproducten moeilijk om bepaalde labels (bv. ASC en bio) te verkrijgen.

Uitdaging 9: Klimaatverandering

Klimaatverandering heeft wereldwijd een invloed op de oceanen en rivieren, de er in aanwezige organismen en hun habitats. Oceanen verzuren door opname van CO₂ en de gemiddelde watertemperatuur neemt toe. Visbestanden volgen het plankton, de basis van de voedselketen, en migreren. In de Noordzee wordt een vermindering van de bestanden van haring, makreel, kabeljauw en tong verwacht. Andere bestanden zullen daarentegen toenemen. De migratie van bepaalde visbestanden kan een impact hebben op de beschikbare quota. Bijkomend onderzoek is noodzakelijk om de gevolgen voor de visserijsector voldoende te kunnen inschatten. De visserij kan haar impact minimaliseren door de uitstoot van broeikasgassen te verminderen en bodemimpact te minimaliseren. Ook de aquacultuursector kan haar steentje bijdragen door te voorzien in duurzame lokale voeding met minimale milieu-impact, bv. door de kweek van extractieve mariene soorten (bv. schelpdieren en algen), de verdere ontplooiing van productiesystemen met beperkte milieu-impact (o.a. RAS) en productdiversificatie naar soorten die beter aangepast zijn aan de nieuwe omstandigheden of kweeksystemen. Bovendien zijn gezondere en biodiverse ecosystemen beter bestand tegen klimaatverandering.

Uitdaging 10: Ontwikkeling van een volwaardige aquacultuursector

De Belgische aquacultuurondernemer moet het opnemen tegen internationale concurrenten met lagere productiekosten en minder lasten door sociale- en duurzaamheidsbepinningen. Men moet een complex productieproces van een delicaat product beheersen en beschikken over voldoende kredieten om technologisch geavanceerde installaties te bouwen. Men moet ten slotte de weg vinden in de complexe regelgeving op het vlak van ruimtelijke ordening en milieu en de nodige vergunningen bekomen om zich te vestigen in een dichtbevolkte regio die zuinig moet omgaan met haar schaarse watervoorraden. Er kan echter voortgebouwd worden op enkele interessante commerciële projecten en de ervaring in kennisinstellingen. Aquacultuur kan inspelen op de vraag naar lokale, duurzame en gezonde producten door een zorgvuldige benutting van grondstoffen, water, ruimte en energie.

1.2 Belgische doelstellingen

Het Belgische programma streeft een doelgericht beleid na door versterking van de drie aspecten van duurzaamheid (economisch, ecologisch en sociaal), mede gezien hun onderlinge interactie. De nadruk ligt op: weerbaarheid, verduurzaming, innovatie (digitalisering), kennis en lokale verankering. Deze aspecten vormen de basis voor een slagkrachtig programma EFMZVA[1] 2021 – 2027.

Met dit programma wensen we de volgende Europese beleidsdoelstellingen, zoals beschreven in Ver. (EU) 2021/1060 na te streven:

-(b) een groenere, koolstofarme transitie naar een koolstofneutrale economie en een veerkrachtig Europa [...]

-(e) een Europa dat dichterbij de burger staat [...].

De SWOT- en Behoeftanalyse hebben geleid tot zeven “Belgische doelstellingen”. Per doelstelling wordt het verband gelegd met de bijhorende Europese beleidsdoelstelling(en) en de toepasselijke Europese Prioriteit(en) en de opgenomen Specifieke Doelstelling(en) waaruit wordt bijgedragen aan het bereiken van de Belgische doelstellingen.

Doelstelling 1: we ambiëren een economisch duurzame en weerbare visserijsector

We blijven inzetten op een doorgedreven streven naar technische innovatie en digitalisatie om zowel de economische als ecologische duurzaamheid te verhogen en weerbaar te zijn tegen externe schokken (zoals Brexit en covid-crisis). Economische verduurzaming streven we na door een afname van de operationele kosten en meerwaardecreatie van vangsten. Gezien de intensieve visserijmethodes hebben brandstofkosten een doorslaggevende impact op het bedrijfsresultaat. Door het beogen van structurele ingrepen met een lager energieverbruik, minder bodemberoering of inzet van hernieuwbare energiebronnen kunnen we een dubbelslag slaan: verlaging van de kosten en een milieuvriendelijkere bedrijfsvoering. Daarnaast streven we ook naar meerwaardecreatie door verhoging van de vangstkwaliteit. Verhoogde selectiviteit kan een antwoord bieden om de vangstsamenstelling te optimaliseren, te voldoen aan de aanlandingsverplichting en zo sluiting van visgronden te vermijden.

Daarnaast benadrukken we het belang van samenwerking en partnerschap met kennisinstellingen om d.m.v. O&I voormelde uitdagingen in de praktijk aan te pakken en via kennisuitwisseling de visserijsector in haar transitie te ondersteunen. Verdere digitalisering en toepassing van hard- en software (o.a. AI) voor het dagelijkse bedrijfsbeheer, ondersteund door wetenschappelijke expertise, vereisen de nodige aandacht. Ecosysteemgerichte toepassingen en databeheer die bijdragen aan een duurzamere en meer efficiënte bedrijfsvoering, met aandacht voor het mariene milieu en gezonde visbestanden, staan hierbij voorop. *Smartfishing* zal een belangrijke rol spelen in de eco-transitie die de visserijsector moet doormaken. Aansluitend zullen deze acties een complementaire rol spelen t.o.v. het Horizon Europe Europese onderzoeks- en innovatieprogramma, waaronder de Missie *Restore our ocean and waters by 2030*, i.a. bescherming en herstel van aquatische ecosystemen, vermijden en verminderen van vervuiling en klimaatneutraliteit.

Deze doelstelling wenst de Belgische visserijsector klaar te stomen voor de toekomst d.m.v. innovatie, verduurzaming en kennisdeling. Er wordt getracht een dubbelslag te slaan in het kader van een ecologisch-economische transitie die voldoet aan de doelstellingen van het GVB, de Farm-to-Fork en de Biodiversiteitsstrategie en rekening houdt met de leefbaarheid van de sector. Hiermee draagt deze doelstelling bij tot het verzekeren van een duurzame toekomst van de visserijsector, de voorziening van kwalitatieve voeding, het bestendigen van tewerkstelling en mitigatie van de impact op het mariene milieu. Deze doelstelling hangt samen met de doelstellingen zoals opgenomen in het Convenant Duurzame Visserij 2021 – 2025 en het Belgisch geïntegreerd nationaal Energie en Klimaatplan (NEKP) 2021 – 2030: *De zeevisserij werkt via diverse maatregelen aan de bescherming van het milieu en de transitie naar een koolstofarme economie.*

Door de inzet van het EFMZVA streeft België naar een vissersvloot die economisch weerbaarder is dankzij de inzet op kostenefficiëntie en maximalisatie van waarde, en tegelijk een minimale impact heeft op het mariene milieu in zoverre de hedendaagse technologie dit toelaat.

Hiermee wordt bijgedragen aan Europese beleidsdoelstelling (b - *Groener Europa*), sluit deze doelstelling

aan bij Prioriteit 1 van de EFMZVA-Verordening en horen de actietypes thuis onder de Specifieke Doelstellingen (SD) 1.1 en 1.2.

Doelstelling 2: we faciliteren de instroom van goed opgeleide vissers en reders en ondersteunen kennisopbouw en -uitwisseling

Deze doelstelling is tweeledig: een kwalitatieve uitoefening van de visserij-activiteiten op zee op lange termijn garanderen door aandacht voor kennisdeling en scholing van vissers en reders, en anderzijds het verzekeren van de opvolging door financiële ondersteuning voor kandidaat reders.

Het verwerven, behouden en delen van kennis staat centraal indien we een stabiele basis van goed opgeleide werknemers (vissers) en werkgevers (reders) willen verzekeren die kunnen omgaan met de waaier aan uitdagingen waar de visserijsector voor staat. Men zal gewapend moeten zijn om op flexibele wijze innovaties en alternatieve vistechnieken te beheersen alsmede kennis en bewustzijn moeten ontwikkelen omtrent het belang van een gezond marien ecosysteem en de wijzigende maatschappelijke vereisten. In dit verband hebben we oog voor de ontwikkelingen in de informatie- en communicatietechnologieën en de opportuniteiten die zich op dat gebied manifesteren om ook in geval van fysieke afstanden via aangepaste leervormen efficiënte kennisdeling en bijscholing te voorzien. In die zin wordt bijgedragen aan de 'nieuwe vaardighedenagenda', zoals vermeld in de biodiversiteitsstrategie. Bewustmaking en kennisopbouw inzake marien milieu bieden overigens een belangrijke basis voor verdere praktijkinitiatieven.

Inzake de instroom van vissers is een kritisch aandachtspunt de voorziening van werkomstandigheden aangepast aan de hedendaagse realiteit en verwachtingen. Daarom wensen we investeringen te ondersteunen die de arbeidsomstandigheden aan boord van vissersschepen op een positieve manier beïnvloeden. Deze ondersteuning zit vervat in een bredere maatschappelijke verantwoordelijkheid om het welzijn in de visserijsector te verbeteren.

Inzake de F2F-strategie is de voorziening van gezonde en veilige werkomstandigheden in combinatie met continue kennisopbouw en -deling meerzijdig: het waarborgt kwalitatieve instroom en tewerkstelling in de sector, maar zorgt tevens voor bijkomend bewustzijn over het belang van en de bijdrage aan de voorziening van kwalitatieve en duurzame lokale voeding, met respect voor de hedendaagse maatschappelijke eisen.

Deze doelstelling draagt bij aan Europese Beleidsdoelstelling (b – *Groener Europa*). Concreet zal hierop worden ingezet door middel van Prioriteit 1, SD 1.1.

Doelstelling 3: we dragen bij tot de bescherming en het herstel van de aquatische ecosystemen en biodiversiteit

De visserijsector heeft directe belangen bij een goede staat van de visbestanden en van het mariene ecosysteem in zijn geheel om een langdurig duurzame visserij te garanderen. Naast het nastreven van de doelstellingen van het GVB ligt een gedegen maritiem beleid en kwaliteitsvolle oceaangovernance aan de basis van een gezond ecosysteem en gezonde visbestanden, de belangrijkste factor voor een productieve visserij en maricultuur. Om de toestand van de mariene ecosystemen en biodiversiteit te verbeteren en bij te dragen aan klimaatmitigatie is het aangewezen de verduurzaming van de visserijactiviteiten verder te ontplooiën (zie doelstelling 1). Daarnaast zullen gerichte initiatieven ondersteund worden die in het algemeen maatschappelijk belang genomen worden en ten goede komen aan de Belgische mariene milieudoelstellingen. Concreet omvat dit de verzameling en aanlanding van marien zwerfvuil door

visserstvaartuigen en acties in het kader van de bescherming, herstel, monitoring en beheer van de mariene ecosystemen en biodiversiteit, met nadruk op de beschermde mariene gebieden.

Door de bescherming en instandhouding van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen in het Waals Gewest dragen we bij tot het behoud van het vitaal genetisch erfgoed van vissen en het voorzien van natuurlijke hulpbronnen voor de visserij- en aquacultuursector, met name betreffende Europese paling en Atlantische zalm. Tevens wordt hiermee bijgedragen aan het Belgisch plan voor het herstel van de Europese aalbestanden.

Deze doelstelling draagt bij aan het primaire doel van de biodiversiteitsstrategie “om de natuur terug in ons leven te brengen”. Daarmee draagt deze doelstelling eveneens bij aan doelstelling 47 van het Vlaams Vizier 2030, waarin bepaald wordt dat Vlaanderen tegen 2030 streeft naar ecosystemen en hun diensten en biodiversiteit die minstens behouden zijn, de aftakeling van de natuurlijke leefgebieden ingeperkt is en met uitsterven bedreigde soorten beschermd zijn.

Deze doelstelling draagt bij tot Europese Beleidsdoelstelling (b – *Groener Europa*), o.a. door het aanlanden en verzamelen van marien zwerfvuil, het streven naar klimaatmitigatie en de bescherming van het aquatisch ecosysteem. Concreet zal hier op worden ingezet via Prioriteit 1, waarvan zowel SD 1.1, 1.4 als 1.6 relevant zijn. Hoewel Prioriteit 4 niet opgenomen is in het Belgisch programma, zal er wel bijgedragen worden tot de uitbouw van mariene kennis in het kader van concrete acties met betrekking tot bescherming en herstel van het mariene milieu onder Prioriteit 1, SD 1.6.

Doelstelling 4: We streven naar de voorziening van duurzame en kwalitatieve lokale voeding

Aan de basis van de stabiliteit van een Belgische visserijketen staat een constante en kwalitatieve aanvoer van verse producten. Het vervullen van deze voorwaarde betekent een stimulans voor lokale investeringen verder in de keten. Versterkte samenwerking tussen de ketenactoren wordt als belangrijke driver beschouwd om tot een toename van verwerkings- en afzetmogelijkheden van lokaal geproduceerde vis te komen en op die wijze commerciële meerwaarde te creëren, zoals ook in de Zeebekkenanalyse Noordzee aangegeven. Het behoud van deze kwaliteit en versheid en het waarborgen van een beperkte milieu-impact moet doorheen de volledige keten, inclusief verwerking, gestimuleerd en ondersteund worden. Gezien de beperkte lokale mogelijkheden voor de verwerking van nevenstromen en het vermarkten van minderwaardige of minder gekende vissoorten verdienen ook initiatieven inzake circulariteit steun.

Een sterke verbinding tussen de zee en de keten op land vormt een essentiële stap om visserij- en aquacultuurproducten op een efficiënte, veilige en kwalitatieve wijze tot bij de consument te brengen. Het is dus noodzakelijk dat de huidige vissershavens en afslagen de nodige omkadering en infrastructuur kunnen aanbieden, en op hun beurt ervoor zorgen om hun deel van de ecologische voetafdruk in het traject van ‘aan boord tot op het bord’ te beperken.

Om tot meerwaarderecreatie en lokale markttoegang te komen dienen er acties te volgen om de afzet van lokale en duurzaam gevangen vis en aquacultuur te stimuleren. Zowel op vlak van promotie, het bevorderen van traceerbaarheid en informatiedeling tot bij de consument, alsmede op het vlak van de afstemming van vraag en aanbod is samenwerking tussen ketenactoren cruciaal. Het Productie- en Marketingplan dient als ‘toolbox’ om de aanvoer tot de markt structureel te organiseren en de uitbouw van handelsrelaties te versterken. Daarnaast bieden alternatieve afzetkanalen, waaronder nichemarkten en de korte keten, en doorgedreven digitalisatie een optie aan lokale producenten om hun weerbaarheid te verhogen, om de hoge kwaliteit van hun producten te valoriseren en om zich te onderscheiden van het reguliere aanbod.

Deze Belgische doelstelling sluit aan bij de Europese visie in de F2F-strategie om te komen tot een volledige voedselvoorzieningsketen die een zo laag mogelijke impact heeft op het milieu. Door het versterken van de lokale waardeketen worden de voedselkilometers beperkt en de lokale meerwaarde gemaximaliseerd. Het waarborgen van traceerbaarheid, mogelijk in combinatie met certificeringsinitiatieven, draagt bij aan de credibiliteit en zichtbaarheid van de geleverde inspanningen. Gerichte promotie kan op zijn beurt dan weer bijdragen tot betere (en duurzamere) consumentenkeuzes, minder voedselverspilling en het garanderen van een eerlijk inkomen.

De stabiele voorziening en consumptie van lokale voeding waarvan de milieu-impact en voedselkilometers zo beperkt mogelijk zijn, draagt bij aan Europese Beleidsdoelstelling (b – *Groener Europa*). Deze doelstelling vindt zijn aansluiting bij Europese prioriteit 2, SD 2.2.

Doelstelling 5: we ondersteunen de ontwikkeling van een duurzame aquacultuursector op land en op zee

Zoals het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur (NSPA) 2021 – 2030 stelt blijft het uitgangspunt de ontwikkeling van een economisch rendabele en tegelijk duurzame en geïntegreerde aquacultuursector, zowel op land als op zee, met aandacht voor omgeving, milieu en dierenwelzijn. De aquacultuursector kan een belangrijke rol vervullen in de ontwikkeling van circulaire productiesystemen met beperkte milieu-impact, eventueel middels de integratie met andere complementaire activiteiten op land of op zee. Initiatieven die vertrekken vanuit dit kader dragen bij tot het behalen van doelstellingen op ecologisch en circulair vlak. Om tot rendabele verdienmodellen te komen en de maatschappelijke gedragenheid te versterken zijn ook verbredingsinitiatieven mogelijk (bv. korte keten, educatie en (hengel)toerisme). Daarnaast kunnen digitale instrumenten de aanpak van diverse uitdagingen op bedrijfsniveau vereenvoudigen (monitoring op afstand, artificiële intelligentie, online verkoop, logistiek beheer, etc.).

Om op internationaal niveau concurrentieel te zijn zal de focus liggen op hoogwaardige en kwalitatieve producten. Innovatief toegepast onderzoek en economische haalbaarheidsstudies zijn essentieel om de ondernemersrisico's te reduceren en het potentieel te verkennen van o.a. productdiversificatie en optimale kweeklocaties. Er zal gewaakt worden over de complementariteit met de onderzoek- en innovatieprogramma's onder Horizon Europe. Tot slot blijven adviesverlening, de uitbouw van een sterk netwerk en kennisopbouw- en deling centrale aandachtspunten die aan de basis liggen van de ontwikkeling van een lokale aquacultuursector en het stimuleren van ondernemerschap. In het Waals Gewest zal aandacht gaan naar de instroom van jongeren ter stabilisering van de productie en tewerkstelling in een tanende ambachtelijke productiesector. Ook de omslag naar modernere productiesystemen, die minder afhankelijk zijn van de klimatologische omstandigheden (incl. klimaatverandering), zal hiertoe bijdragen.

Deze doelstelling zal een voornamelijk rol spelen in het bereiken van de objectieven van de F2F-strategie, waaronder de voorziening van duurzame en lokale voeding. Gekweekte vis, schaal- en schelpdieren hebben namelijk een kleinere koolstofvoetafdruk dan de meeste dierlijke productie op land.

De ontwikkelingsdoelstellingen voor de Belgische aquacultuursector dragen bij tot Europese beleidsdoelstelling (b – *Groener Europa*), specifiek door te voorzien in koolstofarme dierlijke productie. Hiermee draagt deze Belgische doelstelling bij aan Europese prioriteit 2, SD 2.1.

Doelstelling 6: we stimuleren lokale ontwikkeling ter versterking van de kust-gebonden visserij- en aquacultuurgemeenschap

Aansluitend op het globale verhaal van samenwerking tussen ketenactoren, en met insluiting van het potentieel van de aquacultuursector, wordt het belang van vanuit lokale ontwikkeling voor de uitbouw van een sterke kust-gebonden visserij- en aquacultuurgemeenschap onderschreven. Aan de basis hiervan ligt capacity-building ter versterking van het lokale weefsel. De beoogde domeinen omvatten de verbreding naar activiteiten die zich eerder richten op - onder andere - toerisme en cultuur, korte keten en diversificatie van het aanbod, ecologische initiatieven, informatieve campagnes en andere ondersteunende initiatieven die bijdragen tot het creëren van een band met de burger of gericht zijn op integratie met de blauwe economie. Ten tweede moet ook het belang van (kleinschalige) bottom-up gedreven innovatie benadrukt worden. Tot slot omvat deze doelstelling het verkennen van het potentieel van een kleinschalig professioneel kustvisserijsegment (SSCF-segment), binnen de beschikbare mogelijkheden van de huidige Belgische vlootcapaciteit, om op termijn de instroom van (recreatieve) vissers richting de professionele zeevisserij te bevorderen. Dit laatste punt hangt samen met doelstelling 2 en richt zich met name op studie, verkenning en dialoog om de haalbaarheid van een nieuw vlootsegment in kaart te brengen en mogelijk te maken.

De nadruk van deze doelstelling sluit aan op Europese beleidsdoelstelling (e – *Europa dichterbij de burger*) en draagt hiermee rechtstreeks bij tot Europese prioriteit 3 door middel van vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling via een kustgebaseerde “Lokale actiegroep”.

Doelstelling 7: we verzekeren de implementatie van het GVB door middel van dataverzameling, controle en handhaving

Om de doelstellingen van het GVB te bereiken en de ecosysteembenadering bij het visserijadvies verder te implementeren ligt het verwerven, beheren en gebruiken van data aan de basis van kennisontwikkeling en wetenschappelijk onderbouwde (beleids)beslissingen. In dat kader is een verderzetting van de lopende activiteiten van het nationaal dataverzamelingsprogramma (NDGP) een centraal element waarop in de komende programmeringsperiode zal worden ingezet. Binnen een passende omkadering wordt de rol van de visserijsector (en potentieel aquacultuursector) als uitvoerende partner georganiseerd.

Verder wordt, zoals reeds het geval is, de nodige aandacht geschonken aan dataverzameling gerelateerd aan het bereiken van de doelstellingen van de KRMS. Tevens biedt deze dataverzameling en de mariene kennis die er uit voortvloeit de nodige ondersteuning voor het beheer van het mariene milieu in de ruime zin, bv. door de koppeling van vangstgebieden aan logboekgegevens, waardoor de impact op Marien Beschermd Gebieden (en vice versa) gedegen kan worden ingeschat. Recente digitale ontwikkelingen, waaronder verbeterde internetconnectie op zee en gesofisticeerdere soft- en hardware aan boord, maken het mogelijk om de rol van de visserijsector verder uit te rollen en haar potentieel als ‘guardian of the sea’ te bestendigen.

Dergelijke digitale ontwikkelingen spelen ook een belangrijke rol om met de uitdagingen op vlak van controle en handhaving om te gaan. Met name het handhaven van de weegplicht door middel van de uitrol van een steekproef- en controleplan, de implementatie van een sluitend systeem van (digitale) traceerbaarheid van vangst tot verkoop, het ontwikkelen van REM (Remote Electronic Monitoring) systemen in het kader van controle op de aanlandingsverplichting en de specifieke inzet van manschappen en middelen om de controle op het motorvermogen te verbeteren zijn actiepunten die de nodige aandacht zullen krijgen. Het waarborgen van een sterke basis die inzet op voldoende controlemiddelen en – manschappen, alsmede de ontwikkeling van kennis en vaardigheden, zijn noodzakelijk om het potentieel van de beschikbare (en nieuwe) innovaties ten volle te benutten. De huidige semiautomatische kruiscontroles van de administratieve gegevens van het logboek, aanlanding, transport en verkoop zullen worden geoptimaliseerd teneinde de kwaliteit van de dataverzameling en rapportering verder te laten

stijgen en de handhaving te vereenvoudigen.

Een sterk samenwerkingsverband met kustwachtpartners voor het waarborgen van een overkoepelende aanpak die de bescherming, bewaking, veiligheid en het duurzaam beheer van de zee centraal zet, zal worden aangevuld met een permanente relatie met de controlediensten van de kuststaten waar de Belgische vaartuigen aanlanden door onder meer een optimaal functionerend databeheerssysteem dat de uitwisseling van data automatiseert. De toename aan aanvragen rond IUU certificaten zal het hoofd worden geboden door een herinrichting van de interne processen en de Europese samenwerking op dit vlak.

Deze doelstelling zal door middel van uitgebreide dataverzameling en -gebruik een solide basis leggen voor gedegen visserij- en marien beleid, en bijdragen aan het beheer van het mariene milieu in zijn geheel. Hierdoor levert het een belangrijke bijdrage aan de Biodiversiteitsstrategie. Daarnaast biedt het een basis om te komen tot degelijke beheersplannen die zorgen voor visvangst op niveaus die een MDO kunnen garanderen, wat eveneens onderschreven wordt in doelstelling 46 van het Vlaams Vizier 2030. Controle en handhaving op hun beurt zorgen voor zekerheid betreffende implementatie van beheersmaatregelen die bijdragen aan de instandhouding van de mariene biodiversiteit en specifiek van de visvoorraden, alsmede voor het verzekeren van de sociale duurzaamheid.

De nadruk van deze doelstelling ligt op het bereiken van Europese beleidsdoelstelling (b – *Groener Europa*) door het nastreven van Prioriteit 1, SD 1.4. Deze doelstelling draagt ook bij aan (de niet opgenomen) Europese Prioriteit 4, met name door de uitbouw van de mariene kennis, het bevorderen van de maritieme bewaking en samenwerking op gebied van kustwachttaken, maar België streeft naar een gerichte benutting van haar middelen door deze te concentreren binnen Prioriteit 1, SD 1.4 en 1.6. Specifiek wat betreft financieringsnoden- en opportuniteiten die zich voordoen met betrekking tot maritieme bewaking en kustwacht gerelateerd aan de zeevisserij, zullen deze vanuit het controleprogramma van de dienst Visserij bekeken worden.

[1] Europees Fonds voor Maritieme Zaken, Visserij en Aquacultuur

1. Programmastrategie: belangrijkste ontwikkelingsproblemen en beleidsreacties

Tabel 1 A: Motivering prioriteit

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
2. Greener Europe	1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen	<p>SD 1.1.</p> <p>De Belgische vloot bestaat uit 68 actieve vaartuigen (2019). De vloot is op te delen in twee segmenten van elk iets meer dan 30 vaartuigen: het Klein Vloot Segment (KVS), bestaande uit vaartuigen met een vermogen van max. 221 kW die minder dan 48 uur per reis op zee verblijven, en het Groot Vloot Segment (GVS), een groep vaartuigen met een vermogen van meer dan 221 kW. Bijna alle vaartuigen uit het GVS zijn uitgerust met de boomkor en hebben een vermogen van 662 kW of meer. De boomkor geldt als de voornaamste vismethode van de Belgische vloot (71% van de aanvoer). In 2019 bedroeg de aanvoer van de Belgische vloot 19.309 ton met een aanvoerwaarde van 80,8 miljoen euro. Het aantal werknemers in de zeevisserij bestaat uit 490 personen. België beschikt niet over een professioneel Kleinschalig Kustvisserij Segment (SSCF).</p> <p>Op economisch vlak heeft de Belgische vloot in de vorige programmeringsperiode relatief goed gepresteerd. Desalniettemin zagen we in 2019 mindere prestaties binnen alle vlootsegmenten en tekenden de kust vissers een verlies op. Ook binnen andere vlootsegmenten is waakzaamheid noodzakelijk, want het bedrijfsresultaat blijft sterk afhankelijk van externe factoren, waaronder de brandstofprijzen, visprijzen en de toegang tot visgronden. De recente gezondheids crisis, Brexit en energiecrisis hebben deze afhankelijkheid nogmaals duidelijk gemaakt.</p> <p>Wat betreft de gevolgen van de Brexit zal België trachten om deze met de maatregelen opgenomen in de Brexit Adjustment Reserve (BAR) te neutraliseren en toekomstperspectief in te bouwen. Hiermee zou een stabiele omzet en aanvoer moeten worden gegarandeerd tot op een pre-Brexit niveau. Het programma EFMZVA gaat dus uit van een scenario waarin de situatie als</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>stabiel wordt beschouwd.</p> <p>Een rendabele vloot is essentieel voor de instandhouding van de lokale keten (o.a. veilingen en visverwerking), waar de minimum vitalis al geruime tijd bereikt werd. Men heeft nood aan een stabiele toelevering van verse en kwalitatieve volumes vis, hetgeen potentieel bedreigd wordt door de daling van het aantal actieve vissersschepen (van 80 in 2013 naar 68 in 2019).</p> <p>Op basis van voorgaande komt de focus te liggen op enkele algemene maatregelen om de economische weerbaarheid van de vloot te verhogen en resistentie in te bouwen tegen toekomstige schokken.</p> <p>Dit onder voorwaarde dat de vangstmogelijkheden en -capaciteit van de vloot binnen de reglementaire vereisten blijven en geen schadelijkere vispraktijken hun ingang vinden. Er zal ingezet worden op investeringen en innovaties die zorgen voor het verhogen van de economische waarde van visproducten (bv. kwaliteitsverhoging door betere bewaarmethodes of minder kwetsuren) en acties die de operationele kosten drukken (bv. hogere energie-efficiëntie). Omwille van de quota-restricties behoort het nastreven van meer aanvoer niet tot de opties om de rendabiliteit te verbeteren. Het verhogen van de meerwaarde door middel van kwaliteitsverbetering draagt ook bij aan het doel om de link met de lokale verwerkende sector te versterken, door afstemming van het aanbod aan de eisen van de markt (studie Verwerkvis, 2016). Overige afzetmaatregelen komen omwille van hun keten-overkoepelende aspect in aanmerking voor steun onder prioriteit 2.</p> <p>Om in te spelen op de veranderende (klimaat)omstandigheden en crisissituaties zal er ook aandacht zijn voor de wendbaarheid van de vloot: enerzijds door adaptatie en anderzijds door verbreding van activiteiten.</p> <p>Zoals de Zeebekkenanalyse Noordzee stelt laat klimaatverandering zich voelen door kleine maar significante wijzigingen zoals de aan- of afwezigheid van bepaalde vissoorten. Bijkomend onderzoek is genoodzaakt om de impact beter in kaart te brengen, met mogelijke adaptatie van de activiteiten en gebruikte</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>technieken (op basis van de doelsoort) tot gevolg. Ook de diversificatie van activiteiten draagt bij tot een verhoogde wendbaarheid, en wordt ondersteund onder prioriteit 3.</p> <p>De ecologische component hangt sterk samen met de economische en sociale component. De inkomsten, tewerkstelling en het beschikken over gezonde visbestanden zijn namelijk allen rechtstreeks afhankelijk van een gezonde en goede status van de mariene biodiversiteit, zoals ook in de Europese Biodiversiteits- en F2F-strategie aangekaart. Vanuit die optiek is er een sterke samenhang met SD 1.6., en draagt de visserijsector door duurzame investeringen rechtstreeks bij aan het bereiken van de doelstellingen van de KRMS.</p> <p>Gelet op de specialisatie van de Belgische vloot in de boomkorvisserij, een vorm van gemengde visserij met een zekere mate van bodemberoering, is ecologische verduurzaming een belangrijk aandachtspunt. Wetenschappelijke rapporten wijzen uit dat de bodemberoerende visserij destijds (2005) verantwoordelijk was voor ongeveer de helft van de totale globale teruggooi, waarvan de visserij in de Noordzee 13% uitmaakte (Kelleher, 2005, zoals geciteerd in het Eindrapport “Disc”-project, ILVO, 2014). De ingevoerde aanlandingsverplichting zet alvast aan tot preventieve acties (zoals selectiever vissen) om ongewenste bijvangst te vermijden.</p> <p>De laatste jaren werd al actief ingezet op het verlagen van de impact op het mariene milieu en het verhogen van de selectiviteit, dit door middel van innovatieve technieken (bv. gebruik van varianten zoals de sumwing en ecorolls en aanpassingen zoals de flip-up rope) of de omschakeling naar alternatieve vistechnieken. Sinds 2014 is het aantal vissersvaartuigen met de boomkor als gespecialiseerde visserijmethode afgenomen van 65 (85% vloot) naar 45 in 2019 (68% vloot) (A&B, 2014-2019). Ook de Zeebekkenanalyse Noordzee stelt vast dat de actieve inzet op innovatieve technieken tot significante verbeteringen inzake selectiviteit geleid hebben (bv. door middel van het ‘Vlaams paneel’). De inzet op innovatieve vistechnieken, digitalisatie (bv.</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>smartfishing en instelling real-time-closures) en de omschakeling naar passieve en/of duurzamere vistechneken krijgt ook in de toekomst de nodige financiële stimulansen op vlak van investeringen, onderzoek en innovatie.</p> <p>De omschakeling naar andere technieken moet mede in het licht bekeken worden van de ruimtelijke beperkingen waarmee de visserijsector te maken krijgt: 38% van het BNZ is Marien Beschermd Gebied en grote oppervlaktes zijn voorbehouden voor hernieuwbare energie en overige activiteiten. Afhankelijk van de zones zijn bepaalde beperkingen opgelegd voor de (bodemberoerende) visserij. In een advies van SALV (2021) wordt gesteld dat de economische impact van de uitsluiting van visserijactiviteiten in de mariene beschermde gebieden en windmolenparken waar de Belgische vloot actief is (ook buiten het BNZ) zou leiden tot een daling van de totale besomming[1] met 20% (16,1 mio EUR). De impact kan verschillen op individueel vaartuigniveau en het type visserij. Bijgevolg is ondersteuning gewenst voor het verkennen van de mogelijkheden en de effectieve omschakeling naar alternatieve (passieve) methodes van visserij die verenigbaar kunnen zijn met de activiteiten in deze mariene zones.</p> <p>Tot slot zal inzake het mitigeren van de milieu-impact, naast het beperken van de impact op het marien ecosysteem, gekeken worden naar de mogelijkheden om de CO2-uitstoot te verlagen door middel van hogere energie-efficiëntie.</p> <p>Voormelde acties hebben ook een economische meerwaarde: een verlaging van de exploitatiekosten, verhoging van de gemiddelde waarde van vangsten (door minder ongewenste bijvangst), vermijden van de sluiting van visgebieden en algemene verbetering van de toestand van de visbestanden. Bijgevolg spreken we van een ‘eco-transitie’ waarbij de ecologische en economische aspecten nauw met elkaar verweven zijn.</p> <p>De sociale component kent verschillende invalshoeken: veiligheid, goede werkomstandigheden en een gedegen opleiding. Opleidingsmogelijkheden zijn</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>aanwezig aan het Maritiem Instituut Mercator en VDAB.</p> <p>Daarnaast zijn er vanuit de sector initiatieven die inzetten op kennis en kunde met betrekking tot veiligheid aan boord (via Previs) en is er financiële ondersteuning voor het aan boord nemen van scheepsjongeren. Voorgaande aspecten behoeven bijgevolg geen financiering vanuit het programma, tenzij training en kennisdeling breder gaat dan de beschikbare opleidingen: bv. implementatie van innovaties (incl. digitalisatie) en bewustwording omtrent verduurzaming en het belang van het marien milieu.</p> <p>Visserij blijft een gevaarlijk beroep (28 arbeidsongevallen in 2019) en de werken leefomstandigheden zijn op de verouderde Belgische vloot (een vaartuig is gemiddeld 33 jaar oud) niet optimaal, ondanks investeringen in de voorgaande programmeringsperiode. Het streven naar verbeterde werkomstandigheden en bijkomende veiligheid door investeringen aan boord blijft een belangrijk punt.</p> <p>Hierdoor wordt bijgedragen aan de algemene aantrekkelijkheid van de sector voor jongeren, het verlagen van de beroepsrisico's en de voorziening in een redelijke levensstandaard (één van de doelstellingen van het GVB). Een bijkomend aspect zijn de maatschappelijke vereisten bij de productie van aquatische voeding, met name dierenwelzijn en werkomstandigheden. Dit zijn ook sleutelindicatoren voor de beoordeling van de sociale duurzaamheid van de vissersvloot op basis van de Valduvis-tool. Dierenwelzijn in de visserij staat nog in zijn kinderschoenen maar komt meer onder de aandacht. Naast het ethische aspect draagt de aandacht voor dierenwelzijn ook bij aan het goede imago van de visserij en een hogere vleeskwaliteit.</p> <p>Wat betreft de gedegen opleiding van vissers en reders zal de aandacht gaan naar kennisopbouw in het kader van de implementatie van nieuwe technieken, technologie en bewustwording rond de duurzame exploitatie van het mariene milieu. In die zin is er een sterke samenhang met de ecologische (duurzamere visserij) en economische component (waarde-creatie en adaptatie).</p> <p>Tot slot is het voor jonge vissers niet evident om de stap naar ondernemerschap</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>te zetten, gezien de hoge instapkosten voor de aankoop van een schip. Daarnaast daalt het aantal actieve schepen in de Belgische vloot al jaren door te weinig opvolging en is een derde van de vaartuigen in buitenlandse handen. Financiële ondersteuning is gewenst om de ondernemingsplannen van jonge reders kracht bij te zetten en de toetredingsbarrières te beperken, hetgeen het langdurige voortbestaan van de sector tegemoet komt. De mogelijkheid om in het nieuwe programma gedeeltelijk eigenaarschap te ondersteunen opent perspectieven.</p> <p>Met gebruik van de middelen uit het EFMZVA zal België de drie duurzaamheidsaspecten trachten te versterken door op te treden daar waar de klassieke marktwerking tekort schiet. Eerst en vooral door de ondersteuning van de economische weerbaarheid en investeringssteun voor jonge vissers, gezien het belang van het voortbestaan van de zeevisserij op langere termijn en voor een stabiele en kwalitatieve aanvoer van aquatische voeding. Daarnaast zal de ondersteuning helpen om de niet-economische meerwaarde van ecologische ingrepen te compenseren en de transitie naar een duurzame visserij te versnellen. Er zal aandacht gaan naar het potentieel van digitalisatie om bepaalde complexe uitdagingen, zoals de aanlandingsverplichting, op een vernieuwende wijze aan te pakken. Zodoende wordt bijgedragen aan Belgische doelstellingen 1, 2 en 3 en zijn er spill-over effecten naar doelstelling 4.</p> <p>Wat betreft voorgaande financieringskeuzes moet benadrukt worden dat er, gezien de leeftijd van de Belgische vloot, een grote behoefte is aan financieringssteun voor de sloop van bestaande vaartuigen gekoppeld aan de mogelijkheid om in een nieuw vaartuig te investeren (of vice versa), gezien het de meest efficiënte manier is om de drie aspecten van duurzaamheid na te streven. Deze mogelijkheid is echter uitgesloten op basis van de EFMZVA-verordening.</p> <p>SD 1.2.</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>Om de impact van de visserijactiviteiten op het mariene milieu te reduceren en bij te dragen aan klimaatmitigatie, is het van belang om zo min mogelijk gebruik te maken van fossiele brandstoffen. Dergelijke doelstelling komt niet enkel het milieu ten goede, maar draagt ook bij aan de economische leefbaarheid van de visserijsector, gezien brandstofkosten één van de voornaamste onkosten zijn. De vervanging en modernisatie van hoofd- en hulpmotoren draagt bij aan het reduceren van de ecologische impact, en verhoogt tegelijk de rentabiliteit, waardoor het past binnen voormelde ‘eco-transitie’. Deze maatregel wordt als waardevol aanzien voor het KVS, gezien de economisch minder sterke prestaties in vergelijking met het GVS en het grote aandeel van de brandstofkosten ten opzichte van de totale bedrijfskosten (23% in 2019, ‘Bedrijfsresultaten 2019’).</p> <p>SD 1.3.</p> <p>België zal geen middelen voorzien voor de definitieve stopzetting van visserijactiviteiten. Eerst en vooral is de Belgische vloot in evenwicht met haar vangstmogelijkheden. In het verleden werd actief ingezet om dit evenwicht in alle vlootsegmenten te bereiken. Daarnaast is het voor de volledige visserijketen van belang dat de minimum vitalis niet in het gedrang komt door een verdere afbouw van de Belgische vloot. Dit zou met name voor de Belgische veilingen problematisch kunnen zijn, maar ook voor andere lokale ketenpartners (m.n. verwerking, vishandel, etc.). Wat betreft de impact van de Brexit worden er via administratieve ondersteuning en de BAR maatregelen getroffen om het voortbestaan van de sector te waarborgen.</p> <p>Er zal wel een mogelijkheid voorzien worden voor tijdelijke stillegging van visserijactiviteiten. Zoals de recente gezondheids crisis aangetoond heeft, is het essentieel om in geval van hoge nood snel te kunnen anticiperen en de administratieve lasten te beperken. Door dergelijke voorzorgsmaatregel te voorzien kan de nodige compensatie gegeven worden om het voortbestaan van de sector op langere termijn niet in het gedrang te brengen.</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>SD 1.4.</p> <p>De toenemende vereisten op vlak van controle en handhaving, alsmede de meer intensieve Europese samenwerking, brengen zowel voor de sector als de bevoegde autoriteiten de nodige uitdagingen met zich mee. Dit o.a. op vlak van capaciteit (personeel en middelen), bijkomende scholingsnoden en integratie van innovatieve technologie.</p> <p>In uitvoering van de controleverordening wordt de goedkeuring en implementatie van een steekproef- en controleplan voorzien en wordt wegen aan boord gestimuleerd om de implementatie van de weegplicht te verbeteren. Projecten op basis van innovatieve technologie zullen opgezet worden om de praktische kennis met betrekking tot de visuele controle van vaartuigen d.m.v. REM (o.a. ihkv de aanlandingsverplichting) op te bouwen, knelpunten in kaart te brengen, en uiteindelijk te intensifiëren. Dergelijke projecten zullen ook ingezet worden om de controle op het motorvermogen te ondersteunen. Naast de middelen om het elektronisch inspectierapport te implementeren, zullen automatische checks van administratieve gegevens de controle en handhaving verder ondersteunen. Het nieuwe registratiesysteem combineert nu reeds de data van vangsten en verkopen, die ook het VMS en de vloot omvatten. Stap voor stap wordt automatische kruis-controle tussen al deze gegevens verder uitgebouwd. Daarnaast zal worden gewerkt aan de implementatie van een sluitend systeem van (digitale) traceerbaarheid van vangst tot verkoop.</p> <p>Tot slot groeien de aanvragen rond IUU certificatie stelselmatig aan, o.a. in het kader van een permanente impact van de Brexit. Naast bijkomende middelen, zal het IUU certificatieproces worden herdacht, uitgesplitst en deels geautomatiseerd. In een eerste fase zullen er via de BAR middelen worden voorzien om de IUU processen te versterken. Na afloop van de BAR-termijn zal ondersteuning voor de generieke uitvoering onder het EFMZVA vallen. België wil hiermee evolueren naar een systeem van digitale (deels</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>automatische) behandeling van IUU-certificaten om de middelen efficiënter en meer doeltreffend in te zetten.</p> <p>Verder is er ook nood aan bijkomende garanties voor een Europees en internationaal ‘level playing field’ op vlak van controle en handhaving. Gezien dit aspect breder gaat dan wat binnen Belgische context mogelijk is zal de nodige capaciteit voorzien worden om de samenwerking binnen Europese platformen (bv. EFCA) te bevorderen.</p> <p>De ondernomen acties en de toegekende steun inzake controle en handhaving, dewelke zich vertalen in het controleprogramma van de dienst Visserij, kunnen wat betreft de maritieme bewaking en de Europese samenwerking inzake kustwacht taken in hun verlengde ook bijdragen aan prioriteit 4. Anno 2022 zijn er operationele kanalen voor samenwerking met de diverse lokale en federale autoriteiten (bv. platform kustwacht).</p> <p>Inzake dataverzameling zal verder gebouwd worden op de goede prestaties uit het verleden. Het in stand houden van betrouwbare en uitgebreide dataverzameling op basis van het NDGP ligt immers aan de basis van een (wetenschappelijk) onderbouwd beleid. Er is echter een sterke toename aan wensen op vlak van dataverzameling, voortkomend uit de Europese regelgeving en internationale samenwerkingsverbanden. Dit vertaalt zich in bijkomende lasten voor de uitvoerende instanties van het NDGP. Bijgevolg zal worden ingezet op efficiëntere dataverzameling en –deling, door middel van de inzet op bijkomende digitalisering, de opzet van databankstructuren, bijkomende capaciteit en opleiding. Zodoende waarborgen we om aan alle wensen tegemoet te kunnen blijven komen en dezelfde mate van kwaliteit en beschikbaarheid van data te blijven leveren. Ook zal er ondersteuning zijn voor de opleiding van vissers (en waarnemers) om wetenschappelijk correcte gegevens te verzamelen, met name wat betreft de identificatie van niet-commerciële en bedreigde soorten, en voor het bevorderen van de omgang met nieuwe digitale tools inzake datacollectie (bv. beeldanalyse voor de herkenning/identificatie van soorten).</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>Deze inspanningen bieden op hun beurt de nodige voordelen in het kader van kennisopbouw en de uitvoering van zowel het nationale visserij- en, bij uitbreiding, maritieme beleid. De data die in het kader van het NDGP verzameld wordt zal immers de mogelijkheid bieden om een kwalitatievere inschatting te maken van de impact van de visserij-activiteiten op het mariene milieu en niet-commerciële en bedreigde soorten, wat op zijn beurt de uitvoering van de KRMS ondersteunt.</p> <p>Tot slot zal ook de dataverzameling inzake aanverwante sectoren zoals de recreatieve visserij, visverwerking en aquacultuur versterkt worden.</p> <p>Deze Specifieke Doelstelling is overeenkomstig de Belgische doelstelling (7) om de implementatie van het GVB te verzekeren door middel van dataverzameling, controle en handhaving.</p> <p>SD 1.6.</p> <p>België heeft een groot gedeelte (38%) van het BNZ ingericht als marien beschermd gebied (MPA), waardoor de doelstelling uit de Europese biodiversiteitsstrategie om tot 30% te komen alvast bereikt is. De Europese Zeebekkenanalyse Noordzee stelt dat er significante verbeteringen zijn in het duurzaam beheer van natuurlijke bronnen door de proportioneel grote omvang van deze MPA's (in de grote Noordzee-regio 18%). Op basis van de Belgische mariene milieudoelstellingen, met het Maatregelenprogramma voor de Belgische mariene wateren (2022 – 2027) als framework, komt de focus te liggen op operationele inspanningen om de goede milieutoestand en instandhoudingsdoelstellingen te bereiken. Dit zal worden nagestreefd door het nemen van maatregelen om gevoelige habitats te herstellen en/of de kans te geven tot herstel en voortbestaan, met een focus op de “zoekzones bodemintegriteit”.</p> <p>Vorbereidend onderzoek, beheer en monitoring zullen, waar noodzakelijk, aan de basis liggen voor de implementatie van operationele initiatieven. Door middel van doelgericht voorbereidend onderzoek draagt België binnen prioriteit</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>1 eveneens bij aan het bevorderen van de mariene kennis, zoals omschreven in prioriteit 4.</p> <p>In samenwerking met de professionele visserijsector werden reeds initiatieven opgezet om marien zwerfvuil te verzamelen en aan te landen ('Fishing for Litter') volgens de bepalingen in de Belgische actieplannen en Europese richtlijnen 2019/904 (SUP) en 2019/883 (PRF). Deze initiatieven zullen vanuit het EFMZVA steun verdienen, zodat de inspanningen kunnen worden verder gezet en geoptimaliseerd. Voor wat betreft passief opgevist afval zal alternatieve financiering voorzien worden uit het Fonds, gezien dit niet door het "extended producer responsibility (EPR)" schema gedekt wordt.</p> <p>Het creëren van bewustwording omtrent het belang van een gezond marien ecosysteem bij vissers (incl. deze in opleiding) door middel van training en kennisopbouw, valt onder SD 1.1., gezien de samenhang met het streven naar een ecologisch duurzame visserij. Wat betreft het verhogen van een kwalitatieve datacollectie, bijvoorbeeld door herkenning inzake niet-commerciële en bedreigde soorten door vissers, hoort dit thuis onder het NDGP (SD 1.4.).</p> <p>In het Waals Gewest vindt er geen commerciële visserij plaats. Ondanks het gebrek aan een kustzone herbergt het grondgebied wel een dicht hydrografisch netwerk van rivieren en stromen die veel soorten vis en schaaldieren van commercieel belang herbergen (Philippart, 2007). Sinds 2007 is de toestand van het aantal rivieren van goede kwaliteit gestaag toegenomen, wat ook aangetoond wordt dankzij de monitoring in het kader van de <i>kaderrichtlijn water</i>. Ter ondersteuning van de migratie van over grote afstanden migrerende soorten (zoals zalm en paling), alsmede in het kader van de biologische voordelen die het vrije verkeer van deze soorten met zich meebrengt, werden de primaire waterlopen voor migratie in kaart gebracht. Dit met het oog op herstel van de migratieroutes. Voor wat betreft paling werd prioriteit gegeven aan de (rivieren geconnecteerd met de) Maas, dewelke zeewaarts gezien voornamelijk nog door Nederland loopt, waarmee de nodige onderlinge coördinatie gebeurt.</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>Naast het biologische belang is de aquatische biodiversiteit van rivieren ook van economisch belang voor de regio (bv. voor viskweek, verwerking en recreatievisserij). De prioritaire vissoorten zijn daarbij Atlantische zalm, zeeforel en Europese aal. Daarnaast bieden de in het wild levende dieren een onmisbaar genetisch potentieel voor de ontwikkeling van een duurzame aquacultuur en het herstel van de soort. Het verbeteren van de habitat, het verhogen van het paaipotentieel en het herstel van de migratieroutes dragen derhalve bij tot het bereiken van de doelstellingen van o.a. de kaderrichtlijn water en de biodiversiteitsstrategie 2030. Het EFMZVA is een belangrijke financieringsbron voor de projecten die in dit kader uitgevoerd worden, gezien de omvang van de middelen die noodzakelijk is voor bepaalde werkzaamheden.</p> <p>Binnen Vlaanderen worden voormelde acties gefinancierd met regionale middelen.</p> <p>De financiering van deze doelstelling speelt in op het marktfalen inzake financiering voor acties binnen de klassieke economie die (onder de huidige omstandigheden nog) niet-valoriseerbaar zijn.</p> <p>Met voorgaande acties wordt Belgische doelstelling (3) nagestreefd.</p> <p>[1] De besomming: dit is de som van alle inkomsten uit de verkoop van vis</p>
2. Greener Europe	2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie	<p>SD 2.1.</p> <p>De Belgische aquacultuursector is klein maar divers: de productie bedraagt jaarlijks ongeveer 100 ton bestemd voor humane consumptie, voornamelijk vis, met een waarde van ongeveer 630.000 EUR. Het aantal kwekers ligt tussen de</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>40 – 50, waarvan het overgrote deel ambachtelijke forelproducenten uit Wallonië zijn. Een gedeelte van deze producenten kweekt ook forel bestemd voor niet-humane consumptie. De Vlaamse productiebedrijven maken grotendeels gebruik van moderne installaties (bv. RAS) en richten zich op diverse, hoogwaardige, soorten. De totale tewerkstelling wordt op ongeveer 140 personen geschat.</p> <p>In het Belgisch Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur (2021 – 2030) wordt nauwgezet omschreven hoe het bereiken van een duurzame, geïntegreerde aquacultuursector, zowel op land als op zee zal worden nagestreefd. De afgelopen jaren hebben uitgewezen dat de uitdagingen om een economisch sterke aquacultuursector uit te bouwen, die tegelijk een voorbeeld vormt van duurzaamheid en circulariteit, niet evident is. De beperkte nationale productievolumes bestemd voor humane consumptie spreken voor zich. Over de afgelopen 20 jaar is de Belgische aquacultuurproductie, die vooral in Wallonië gebaseerd was, sterk afgenomen. Het huidig aantal producenten is dan ook erg beperkt en relatief kleinschalig. Elke regio heeft, mede door de natuurlijke omstandigheden, haar eigenheden en uitdagingen: in Wallonië maakt men voornamelijk gebruik van weinig intensieve (ambachtelijke) productiemethodes, ligt de focus op de kweek van forel, is men sterk afhankelijk van toegang tot rivierwater en ligt de gemiddelde leeftijd van kwekers hoog (boven 60 jaar). In Vlaanderen is het aantal kwekers beperkter maar maken de meeste producenten gebruik van hoog-technologische productiesystemen (zoals RAS), betreft het grotendeels relatief recente start-ups en zijn de gekweekte soorten erg divers. Commerciële kweek in het Belgisch Deel van de Noordzee ontbreekt voorlopig. Het grote onderscheid tussen de doelgroepen binnen het programma (van ambachtelijk tot hoog-technologisch), vraagt om gepaste en uiteenlopende steunmaatregelen. Modernisering en duurzaamheid liggen echter steeds aan de basis.</p> <p>Ondanks de beperkte commerciële omvang is er veel kennis aanwezig in onderzoeks- en kennisinstellingen en zijn er sterke netwerken waar wetenschap en industrie geclusterd worden (o.a. Vlaams Aquacultuurplatform). Daarnaast</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>bieden inspanningen op vlak van administratieve vereenvoudiging (met name de vergunningsprocedure in Vlaanderen en het BNZ) en ruimtelijke ordening op zee, opportuniteiten die de sector een duw in de rug kunnen geven. De opbouw van kennis, communicatie, netwerking en (toegepast) bedrijfsgericht onderzoek blijven essentiële bouwstenen om de sector in haar ontwikkeling te ondersteunen. De ontplooiing van de aquacultuursector kan een complementaire meerwaarde vormen op vlak van de voorziening van aquatische voeding. Indien succesvol, kan de sector op zijn beurt de ontwikkeling van andere, diverse schakels in de keten, waaronder toelevering, verkoop en verwerking stimuleren. Het is echter van belang dat de sector zich voldoende kan onderscheiden van geïmporteerde massaproductie, zodat markttoegang en prijszetting optimaal zijn. Verschillende elementen die daartoe kunnen bijdragen zijn: het verhogen van de toegevoegde waarde, het verhogen van de zichtbaarheid van lokale kwaliteit door keurmerken (zoals bio) en het ontwikkelen van gepaste verkoopkanalen (bv. digitaal en korte keten). Publieke communicatiecampagnes die vertrekken vanuit een collectief belang en de ontwikkeling van keurmerken, met uitzondering van bio, worden nagestreefd onder SD 2.2, gezien deze direct gerelateerd zijn aan het bevorderen van de afzet en ook overige ketenactoren ten goede komen.</p> <p>Aangezien de verhoging van duurzame lokale productie het primaire Belgische doel is zal de focus liggen op de ondersteuning van productieve investeringen. Gelet op de moeilijkheden om tot een rendabel bedrijfsmodel te komen worden ook mogelijkheden voorzien om de bedrijfsactiviteiten te verbreden (bv. via educatie, (hengel)toerisme, etc.), zolang deze aan de hoofdactiviteit verbonden blijven, en de economische haalbaarheid verhogen. Financiële ondersteuning wordt geacht essentieel te zijn om de lange terugverdientijd (typerend in de aquacultuur) enigszins te drukken, en op die wijze ondernemers en investeerders aan te moedigen. Daarnaast kan de voormelde verbreding zorgen voor een toename van de maatschappelijke gedragenheid voor lokale aquacultuurproductie. De maatschappelijke aandacht voor de afkomst en duurzaamheid van voeding neemt bovendien toe, waaronder het belang dat gehecht wordt aan dierenwelzijn. Aangezien het nastreven van optimaal dierenwelzijn in eerste instantie kosten met zich meebrengt is financiële steun</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>genoodzaakt om ondernemers en onderzoekers te stimuleren om actie te ondernemen. Dit zowel met betrekking tot onderzoek rond dierenwelzijn, alsook voor de ontwikkeling van specifieke sectorgidsen. Op termijn kan dit een positieve economische impact met zich meebrengen, door meer afzetmogelijkheden, betere groei door stressreductie, vermijden van antibioticagebruik, etc. Dit heeft op zijn beurt een positieve impact op diergezondheid.</p> <p>Zowel voor land-gebaseerde als mariene aquacultuur geldt dat duurzame (en geïntegreerde) productiemodellen de voorkeur genieten, zowel vanuit ecologisch als economisch standpunt. Land-gebaseerde modellen kenmerken zich op dat vlak met name door hun circulair model (bv. RAS-systemen) en/of de uitwisseling van reststromen met andere activiteiten/industrieën. Mariene kweeksystemen hebben gelijkaardige uitdagingen op vlak van de voorziening van kwalitatief broedmateriaal, ecologische impact en ruimtelijke ordening. Zoals wettelijk bepaald in het MRP is het noodzakelijk om in te zetten op soorten/systemen die de eutrofiëring verminderen (bv. schelpdieren en algen) en streven naar optimaal meervoudig ruimtegebruik (bv. IMTA of integratie met hernieuwbare energie op zee (bv. windmolenparken)). Gezien de specifieke noden van de mariene aquacultuursector en het ontbreken van een offshore aquacultuur in België zal ook de nodige infrastructuur aan land nodig zijn om de ontplooiing van de sector te faciliteren, met name door middel van geschikte en veilige aanlandingsplaatsen. Gezien de mogelijke complementariteit met de visserijsector en het belang van vissershavens en afslagen als centrale spil tussen productie en verwerking, wordt dit element nagestreefd onder SD 2.2.</p> <p>Zoals aangekaart zijn de uitdagingen voor aquacultuur in België groot. Zowel op vlak van gebruikte technieken, duurzaamheid, efficiënte productiesystemen en de zoektocht naar nieuwe hoogwaardige soorten is bijkomende ondersteuning door middel van innovatief (toegepast) onderzoek gewenst. Om de risico's van de uitdagende bedrijfseconomische context te beperken en de slaagkansen voor ondernemers te verhogen worden ook economische haalbaarheidsstudies ondersteund. Voorbeelden hiervan zijn marktstudies voor</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>nieuwe producten of de identificatie van optimale productielocaties, zoals het HaLaVla-project in Vlaanderen – hetgeen nog navolging verdient in Wallonië en de kust- en zeeregio. Beide aspecten dienen als aanjager voor de ontwikkeling van de lokale productie.</p> <p>Gelet op de vele technische, economische en reglementaire uitdagingen waarmee men te maken krijgt zal ook steun worden voorzien voor kennisdeling en netwerking in collectief verband (bv. door middel van demonstratieprojecten en de verdere ondersteuning van netwerken zoals het VAP) en zullen ondernemers de kans krijgen om voor bepaalde thema's gespecialiseerd advies in te winnen. Wat betreft de noodzaak om te komen tot een level-playing-field inzake de toepassing van Europese regelgeving, zal in samenspraak met de bestaande sectorplatformen bekeken worden hoe juridische knelpunten kunnen worden aangepakt op nationaal of Europees niveau. Dergelijke acties maken deel uit van het beleidsproces en behoeven bijgevolg geen specifieke financiële ondersteuning vanuit het EFMZVA.</p> <p>Met deze aanpak wenst België ook een antwoord te bieden op de stopzetting van de ambachtelijke productiesites in Wallonië, dewelke zich kenmerken door hun lage rendabiliteit, afhankelijkheid van externe factoren en zware fysieke arbeid. De afhankelijkheid van externe factoren (beschikbaarheid van water, omgevingstemperatuur, vervuiling, epidemieën, enz.) maakt open productiesites gevoeliger voor klimaatverandering en verhoogt het ondernemersrisico en de kans op productieverliezen. Om jongeren te motiveren om de productiesites over te nemen van de huidige (oudere) exploitanten en voormelde uitdagingen tegemoet te gaan zal een omslag moeten gebeuren naar modernere productietechnologie met meer controle over de kweekomstandigheden (zoals RAS, of door gebruik van digitale instrumenten). Dergelijke systemen verlagen tevens de kans op onvoorziene negatieve milieu-effecten. Deze omslag vereist investeringen die financieel zwaar kunnen zijn en ondersteuning vragen. Daarnaast is het ook noodzakelijk dat er voldoende instroom van jongeren wordt gegarandeerd en het opgebouwde vakmanschap in stand gehouden wordt, hetgeen kan worden bereikt door het stimuleren van training. Training in</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>digitale instrumenten, om de digitale kloof bij oudere kwekers te verkleinen, valt in Wallonië echter buiten het programma, gezien hiertoe andere mogelijkheden bestaan (bv. zoals ‘Digital Wallonia’). Tot slot, om de weerbaarheid van de Waalse aquacultuursector te vergroten, die zich gespecialiseerd heeft in de productie van forel, moet ook gekeken worden naar de diversificatie van soorten. Het kan daarbij gaan over soorten die concurrentieel sterker zijn tegenover import of soorten die beter aangepast zijn aan de impact van klimaatverandering. Om de ondernemersrisico’s toch enigszins te dekken zal er in het geval van onvoorziene en uitzonderlijke omstandigheden, zoals extreme weersomstandigheden ten gevolge van klimaatsverandering, compensatie voorzien worden voor verloren inkomsten.</p> <p>In essentie kan gesteld worden dat kan worden verder gebouwd op de ervaringen uit de vorige programmeringsperiode, mits beperkte bijstellingen om o.a. het potentieel van de mariene aquacultuur te ontsluiten, ondernemerschap nog sterker te ondersteunen en de transitie naar moderne(re) kweeksystemen te stimuleren. Dankzij investeringssteun wordt beoogd de terugverdientijd en het ondernemersrisico te beperken en de groei van de sector te bespoedigen.</p> <p>Deze SD sluit aan bij de Belgische programma Doelstelling (5) en het Belgisch Strategisch Plan Aquacultuur 2021 - 2030.</p> <p>SD 2.2.</p> <p>De Belgische visverwerkende industrie bestond in 2017 uit ongeveer 246 bedrijven (waarvan 65 met visverwerking als hoofdactiviteit), met in Vlaanderen concentraties rond de visveilingen in Oostende en Zeebrugge. In Wallonië bestaat de visverwerkende sector uit slechts een 21-tal kleine bedrijven die zich exclusief toeleggen op de verwerking van vis. De bedrijven met visverwerking als hoofdactiviteit bieden werkgelegenheid aan bijna 1.300 VTE en zijn goed voor een totale omzet van 662 miljoen EUR. Slechts 5 bedrijven hadden 50 of meer werknemers. In 2018 werd in België 46.448 ton</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>vis verwerkt.</p> <p>In drie erkende visveilingen wordt verse vis verhandeld. De Vlaamse Visveiling, een privébedrijf, beheert de visveilingen van Zeebrugge en Oostende en stelt ongeveer 140 mensen te werk. De Stedelijke Vismijn in Nieuwpoort is qua aanvoervolume verwaarloosbaar (3% t.o.v. totaal Belgische havens), maar wel van belang in het kader van het kusttoerisme.</p> <p>Het bevorderen van de afzet en het versterken en verduurzamen van de lokale waardeketen zijn essentiële elementen waarop in dit programma zal worden ingezet onder SD 2.2.</p> <p>Om de afzet te bevorderen kan men inspelen op de toenemende consumentenvraag naar duurzame en lokale voeding. Men kan zich onderscheiden van ingevoerde (massa)producten en door de kwaliteit en duurzaamheid van lokale productie sterker in de kijker plaatsen. Om dit te bereiken zijn stimulansen noodzakelijk voor een uitgebreidere toepassing van kwaliteits- en duurzaamheidslabels doorheen de keten. Bestaande labels zijn soms weinig toepasselijk voor de primaire producenten omwille van de specifieke kenmerken van de Vlaamse sector. Met name de implementatiekosten kunnen significant oplopen en bepaalde duurzaamheidscriteria (bv. sociale aspecten) worden binnen bestaande labels onderbelicht. Daarnaast zijn er ook reglementaire hindernissen (bv. bio-labels die niet van toepassing zijn voor RAS-aquacultuur) of zijn labels ontoegankelijk voor nicheproducten. Hoewel aansluiting bij bestaande initiatieven wordt aangemoedigd om proliferatie te vermijden, is er dus ook nood aan de uitbouw van lokale initiatieven. Eerdere inspanningen, zoals “Visserij Verduurzaamt”, tonen aan dat er lokale interesse is om in dergelijk verhaal mee te gaan. Om de objectiviteit te bewaken is er bij de uitbouw van deze keurmerken nood aan de ontwikkeling van systemen die zorgen voor het garanderen van de traceerbaarheid van de geproduceerde producten doorheen de keten (bv. via digitale toepassingen).</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>Daarnaast is het van belang om ook de generieke promotiekanalen te blijven benutten. Bewustmakingscampagnes en promotie die vanuit een collectief verband vertrekken en gericht zijn op het brede publiek verdienen steun om de consumptie van duurzame en lokale aquatische producten (zowel vanuit visserij als aquacultuur) te stimuleren en zo bij te dragen aan een betere prijszetting van lokale soorten (wat op zijn beurt bijdraagt aan de rendabiliteit van de producenten). Het bevorderen van consumenteninformatie en publieke promotie bouwt verder op de inspanningen uit de vorige programmeringsperiode.</p> <p>Een sterke samenwerking met de ketenpartners is, zoals de Zeebekkenanalyse Noordzee het stelt, van primordiaal belang om een invloed uit te kunnen oefenen op de afzet en de marktprijs. Een belangrijk instrument in dergelijke ketenaanpak is het “productie- en marketingplan” (PMP), wat er voor zorgt dat de inspanningen doorheen de keten optimaal op elkaar afgestemd worden. Door het afstemmen van vraag en aanbod op de seizoenale beschikbaarheid streven we naar een ecologisch verantwoorde keten, met een minimum aan voedselverlies en impact op de biodiversiteit, een optimale kwaliteit en een maximale meerwaarde voor alle deelnemende schakels. Een stabiele toelevering, gefaciliteerd door het PMP, biedt de basis voor een sterke lokale visverwerkende industrie. Een bijkomend element ter versterking van de lokale ketenwerking is het stimuleren van de opstart van producenten- of brancheorganisaties. Met name binnen de aquacultuursector ontbreekt op heden een formeel samenwerkingsverband tussen producenten.</p> <p>Naast het bevorderen van de afzet moet ook de nodige aandacht gaan naar de kwaliteit, duurzaamheid en versheid van aquatische producten, teneinde economische meerwaarde te kunnen maximaliseren. De kwaliteit wordt in de eerste plaats bepaald door de primaire producenten, en wordt nagestreefd onder SD 1.1 en 2.1. Dit zorgt eveneens voor de versterking van de lokale waardeketen, gezien de vraag van lokale verwerkers naar hoogkwalitatieve producten (zoals aangetoond in de studie Verwerkvis, 2016). De eindkwaliteit en algemene duurzaamheid van een product zijn echter afhankelijk van de inspanningen van elke schakel binnen de keten, net zoals de F2F-strategie</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>uitgaat van een alomvattende benadering. Kwaliteitsbevordering door middel van investeringen, onderzoek en innovatie komt bijgevolg ook in aanmerking voor steun bij zowel de visafslagen als de visverwerking.</p> <p>De fysieke verbinding tussen de primaire producenten en verwerking aan land wordt grotendeels bepaald door de staat van de infrastructuur in vissershavens (met name aanlandingsplaatsen) en visafslagen. Dit element speelt bijgevolg een centrale rol in de verduurzaming en lokale verankering van de volledige waardeketen. Om de duurzaamheid binnen de keten te waarborgen en de slaagkansen voor de aanpak van diverse uitdagingen binnen de sector te verzekeren, is voldoende aandacht nodig voor de ecologische, economische en sociale duurzaamheidsaspecten. Door de uitbouw van gepaste infrastructuur kan worden bijgedragen aan: het nastreven van de doelstellingen uit het GVB (bv. faciliteiten voor het nakomen van de aanlandingsverplichting), het behoud van de lokale tewerkstelling, het verzekeren van de voorziening van verse, duurzame en kwalitatieve aquatische producten voor de schakels in de keten en de ontwikkeling van een commerciële maricultuursector.</p> <p>Zo hebben de doorgevoerde investeringen aan de verouderde visveiling te Oostende de meerwaarde aangetoond voor de instandhouding van de keten (door het waarborgen van de productievolumes) en voor het verzekeren van de lokale tewerkstelling en het bevorderen van de veiligheid op het werk.</p> <p>Verder in de keten moet er ook aandacht zijn voor het belang van de lokale verwerkende industrie.</p> <p>De visverwerkende industrie is voor een groot deel afhankelijk van geïmporteerde soorten (zalm, kabeljauw en forel) en minder van lokale aanvoer, vooral door de hoge vereisten op vlak van aanvoerstabiliteit, volume en kwaliteit. Dit verklaart meteen ook waarom de impact van de Brexit, waarbij Belgische vissers hun toegang tot Britse wateren bedreigd zien, minder relevant is voor de verwerkende sector. De soorten aangeland door de Belgische vloot (vooral tong en pladijs) zijn in vele gevallen seizoenaal in volume en kwaliteit, wat haaks op de wensen van vele verwerkers staat. Verwerkende bedrijven die de rechtstreekse impact van de Brexit toch zouden voelen, kunnen hiervoor</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>beroep doen op de middelen uit de BAR (bv. voor diversifiëring).</p> <p>Om de aantrekkelijkheid van lokale aanvoer door Belgische vissers te verhogen en de Belgische visserijketen te versterken is het van belang om de mogelijkheden voor de verwerking van lokale productie te optimaliseren en uit te breiden. Het versterken van de lokale aquatische waardeketen vereist inspanningen aan zowel de aanbod- als vraagzijde (mede gestuurd vanuit het PMP). Dergelijke uitbreiding moet vanzelfsprekend samengaan met aandacht voor de sociaal-ecologische aspecten en de impact op het milieu minimaliseren. Om een circulair productiemodel te garanderen zal bovendien, waar mogelijk, ingezet worden op de valorisatie van nevenstromen zodat men afvalstromen kan reduceren, hetgeen o.a. bijdraagt aan de doelstelling van het Vlaams beleidsplan bio-economie. Steun voor het stimuleren van een sterker verankerde en duurzamere verwerkende sector zal geleverd worden door middel van zowel onderzoek en innovatie alsmede investeringssteun. Deze steun is een verderzetting ten opzichte van de vorige programmeringsperiode met het verschil dat de nadruk op de versterking van de lokale waardeketen (en bijgevolg de verwerking van lokale aquatische productie) komt te liggen. Door de inzet op de verwerking van lokale productie wordt eveneens bijgedragen aan het beperken van de afgelegde voedselkilometers tot bij de consument en bijgevolg de algemene verduurzaming van lokale aquatische voeding. Hiermee wordt één van de kerndoelstellingen uit de F2F-strategie nagestreefd.</p> <p>Een structureel probleem voor de verdere ontplooiing van een lokale verwerkingssector is echter het nijpende tekort aan bekwame (goed opgeleide) medewerkers (met name fileerders). Het opbouwen van de nodige kennis en vaardigheden in de visverwerking is een basisvoorwaarde om de uitbouw van een sterke lokale aquatische keten mogelijk te maken. Deze kennis is tevens van belang voor het stimuleren van de afzet. Het zijn immers voornamelijk de lokale vishandelaars en visbewerker die het eerste en meest voorname contactpunt met de eindconsument zijn, en dus in staan voor de aanlevering van correcte informatie. De ondersteuning van kennis en vaardigheden is nieuw ten opzichte van de voorgaande programmeringsperiode.</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>Een bijkomstig knelpunt voor het aantrekken en behouden van werknemers binnen de visverwerkende sector zijn de onaangename werkomstandigheden. Deze kenmerken zich door het vele handwerk, de ongewone werkuren en de natte en koude werkomgeving. Bijgevolg zijn ook inspanningen noodzakelijk om de werkomstandigheden binnen visafslagen en visverwerking te verbeteren.</p> <p>Tot slot, wenst België in haar programma rekening te houden met onvoorziene omstandigheden (zoals de recente gezondheidscrisis) die leiden tot een aanzienlijke marktverstoring en daarmee het voortbestaan van marktdeelnemers uit de visserij- en aquacultuursector ernstig in gevaar brengen. Aangezien de impact van dergelijke (macro-economische) gebeurtenissen zich doet voelen doorheen de volledige keten zal compensatie voorzien worden voor gedeelde inkomsten of extra kosten op basis van art. 26, lid 2, a) van de EFMZVA-verordening. Dit is een voorzorgsmaatregel die in geval van hoge nood kan worden geactiveerd.</p> <p>Met het oog op het bekomen van een verhoogde afzet van lokale en duurzame producten, beter op elkaar afgestemde aanvoer- en verwerkingsketens en de verdere verduurzaming van voedingsproducten doorheen de volledige keten, speelt de ondersteuning vanuit het EFMZVA in op voormelde aspecten daar waar de traditionele marktwerking (voorlopig) te kort schiet en zal de financiële ondersteuning het proces van verduurzaming en sterkere ketenwerking waar nodig versnellen. Deze ondersteuning moet ook gekaderd worden binnen de macro-economische context waarbij lokale productie te maken krijgt met concurrentie van import die niet aan dezelfde reglementaire vereisten (op vlak van voedselveiligheid, ecologische impact, sociale voorzieningen, etc.) moet voldoen, en daardoor lager geprijsd is.</p> <p>Deze Specifieke Doelstelling draagt concreet bij tot de Belgische doelstelling (4). Daarnaast zorgt deze SD voor economische meerwaarde doorheen de keten, waardoor ook de overige Belgische doelstellingen positief beïnvloed worden.</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
5. Europe closer to citizens	3.De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen	<p>SD 3.1.</p> <p>De Belgische zeevisserijgemeenschap zit geconcentreerd in de beperkte Belgische kustzone. Deze kustzone kenmerkt zich door een hoge bevolkingsdichtheid, sterke vergrijzing en een hoog aantal tweede verblijven. Op economisch vlak is het een specifieke regio met de aanwezigheid van grote economische poorten (zee- en luchthaven) maar ook verhoogde werkloosheid, seizoensgebonden werkgelegenheid en een beperkt aantal arbeidsplaatsen voor hogeropgeleiden. De 10 kustgemeenten telden in 2017 337.199 inwoners, net als in de omringende kustgebieden neemt het aantal toe (tussen 2002 -2017 met 4,5%). Van de loontrekkende tewerkstelling situeert 86,3% zich in de handel en diensten, met horeca en toerisme als belangrijk onderdeel. De industriële basis is zwak, met 9% van de tewerkstelling. De werkloosheidsdruk is relatief hoog in de kustgemeenten (6,8%) in vergelijking met het hinterland en West-Vlaanderen (5,0%).</p> <p>De geproduceerde welvaart (BBP) per inwoner lag in West-Vlaanderen in 2015 lager (35.447) dan in het Vlaams Gewest (37.243). De kustgemeenten telden in 2016 29.253 actieve ondernemingen. In de ‘West Deal’ werden voor de periode 2013 – 2018 de economische beleidslijnen van de provincie West-Vlaanderen uitgetekend, met daarin mogelijkheden voor bv. Oostende als industriële haven voor offshore toepassingen.</p> <p>Deze Specifieke Doelstelling werd in de programmeringsperiode 2014 – 2020 niet opgenomen wegens de beperkte noodzaak om werkgelegenheid binnen de visserijsector te creëren, het gebrek aan een omvangrijke visserijgemeenschap en budgettaire keuzes. De uitgebreidere scope van CLLD richting de brede blauwe economie, het belang van bijkomende economische inspanningen voor de Belgische kustzone en het aanhoudende belang van de instandhouding van de lokale kust-gebonden visserij- en aquacultuurgemeenschap voor de volledige keten verantwoordt echter de noodzaak om CLLD in de programmeringsperiode 2021 – 2027 opnieuw op te nemen.</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>Hiermee beoogt België op een meer toegankelijke wijze middelen beschikbaar te stellen voor (kleinschalige) lokale initiatieven die op een duurzame wijze bijdragen aan het versterken van de lokale visserij- en aquacultuurgemeenschappen in de kustzone. Gezien de verspreiding en de beperkte omvang van de aanwezige visserij- en aquacultuurgemeenschappen zal de inzet op capacity-building een belangrijk element zijn dat aan de basis ligt voor een succesvolle uitvoering van een kust-gebonden Belgische LAG (Local Action Group) in de programmeringsperiode 2021 - 2027.</p> <p>Binnen de professionele zeevisserij heeft België overigens geen kleinschalig kustvisserijsegment (volgens de Europese definitie) en bestond het kustvisserijsegment (dat onder het KVS toebehoort) in 2019 uit slechts 12 vaartuigen. Daarnaast is er in de kustzone slechts één aquacultuurproducent actief (in de Spuikom te Oostende). Desalniettemin zijn er op heden wel enkele meldenswaardige initiatieven die zich binnen de kust-gebonden visserij- en aquacultuurgemeenschap situeren en zich richten op toerisme, folklore en traditie. Voorbeelden hiervan zijn o.a. de garnaalvissers te paard (in 2013 erkend als Werelderfgoed), het nationaal visserijmuseum te Oostduinkerke, de activiteiten van verenigingen zoals de ‘Oostendse visbakkers’, ‘de Vrye Visscherye’ (Blankenberge) en verbinding van de Stedelijke Vismijn te Nieuwpoort met het lokale toerisme. Samenwerkingsverbanden met lokale en provinciale instanties (zoals Westtoer) zouden er voor kunnen zorgen dat door middel van CLLD het volle potentieel van deze aparte initiatieven beter wordt benut. Zeker gezien het toenemend aantal bezoekers van attracties aan de Vlaamse kustregio (met 2,2 mio bezoekers in 2018 (Toerisme Vlaanderen, 2019)), lijkt de kustzone de nodige opportuniteiten te bieden voor de ontwikkeling van bijkomende attractieve initiatieven.</p> <p>Wat betreft de blauwe economie ontwikkelt deze zich in de Belgische kuststreek in sneltempo. Een studie van IDEA-Consult (2019) raamde de blauwe economie in België op 13,47 miljard EUR toegevoegde waarde en bijna 154.000 jobs in Vlaanderen, waarmee het 5,2% van het Vlaamse BBP vertegenwoordigt. Dit onderbouwt de vaststellingen uit de Zeebekkenanalyse</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>dat de blauwe economie van de Noordzee de sterkste van de EU is. Mede dankzij financiële ondersteuning vanuit Vlaanderen voor het functioneren van “De Blauwe Cluster (DBC)” wordt de ontwikkeling van de blauwe economie verder gestimuleerd. DBC is een erkende Vlaamse speerpuntcluster (vzw) die zorgt voor samenwerking tussen ondernemingen, kennisinstellingen en de overheid en ze faciliteert het innovatieproces door financiële steun voor innovatieprojecten in de blauwe economie. De centrale doelstelling van de speerpuntcluster is het verhogen van de competitiviteit van ondernemingen door het bevorderen van samenwerking inzake innovatie en internationalisering.</p> <p>Voor de beperkt aanwezige kustgemeenschappen, waaronder vissers en aquacultuurproducenten, is het niet evident om een bijdrage te kunnen leveren tot de blauwe economie of om de vruchten van deze ontwikkelingen te kunnen plukken. De huidige infrastructuur van schepen is er vaak niet toe geschikt en de nodige kennis of kunde bij de betreffende vissers ontbreekt. Bijgevolg stelt zich de nood om hechte samenwerking voor de betreffende lokale gemeenschappen te bevorderen en de instapdrempel voor initiatieven vanuit deze lokale gemeenschap te verlagen.</p> <p>Specifieke acties die in complementariteit met de overige opgenomen actietypes binnen het programma kunnen worden uitgevoerd dienen steeds betrekking te hebben op de visserij- en/of aquacultuursector maar moeten breder gaan dan de traditionele activiteiten of een duidelijke bottom-up benadering aan de dag leggen. Bijgevolg dient de te ontwikkelen strategie zich toe te spitsen op - onder andere - toerisme en cultuur, bottom-up gestuurde innovatie, de versterking en uitbouw van de korte keten, diversificatie van het aanbod, ecologische initiatieven, informatieve lokale (promotie)campagnes en activiteiten gericht op integratie met de blauwe economie. Wat betreft integratie met de blauwe economie dient specifiek aandacht te gaan naar de diversificatie van de activiteiten, met name vanuit het Klein Vloot Segment. Dit vanuit de optiek om de weerbaarheid en wendbaarheid van dit segment op economisch vlak te versterken (gezien de lage rentabiliteit van dit vlootsegment ten opzichte</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>van de rest van de Belgische vloot). Anderzijds is dit het meest geschikte segment voor diversificatie, aangezien dit segment het actiefst is binnen het BNZ, de visreizen vaak beperkt zijn tot 48 uur, en ze de meeste impact heeft van de ruimtelijke beperkingen die voortkomen uit het Belgisch MRP (2020 – 2026).</p> <p>Daarnaast is er ook de behoefte aan een geschikt platform voor het verkennen van de haalbaarheid en de uitwerking van een professioneel kleinschalig kustvisserijsegment, in zoverre dit mogelijk is binnen de beschikbare marges van de huidige Belgische vlootcapaciteit. Deze problematiek wordt ook aangekaart in de studie van Verlé et al (2020). Initiatieven hiertoe kunnen vertrekken vanuit de kennis omtrent de aanwezige recreatieve visserijsector. In de voorgaande jaren werd deze sector reeds uitgebreid in beeld gebracht (zie: www.recreatievezeeverij.be). De aanwezige pool van recreatieve vissers (bestaande uit ongeveer 800 schepen) kan een basis vormen om door te stromen tot een (beperkt) professioneel kleinschalig kustsegment, hetgeen vandaag onbestaande is in België. Vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling biedt hiertoe een geschikt kader voor dialoog, studie en verkenning, waarbij alle mogelijk betrokken partijen (zowel privaat als publiek) kunnen worden samen gebracht. Dergelijke omvorming moet, indien ze tot stand komt, er voor zorgen dat de impact op milieu en visbestanden geminimaliseerd wordt. Dit wordt in principe reeds ingedekt door de integratie van het segment binnen het bestaande quotumsysteem en verscherpt toezicht door de controlediensten. Met name voor de lokale kustgemeenten, dewelke binnen CLLD te betrekken zijn, is de ontwikkeling van een SSCF-segment interessant omwille van de nauwe lokale verwevenheid en economische opportuniteiten voor de kustregio.</p> <p>Hiermee draagt een Belgische CLLD bij aan het stimuleren van de lokale ontwikkeling ter versterking van de kust-gebonden visserij- en aquacultuurgemeenschap, zoals onderschreven in de Belgische doelstellingen (6).</p> <p>Binnen Waalse context zullen er geen middelen ingezet worden voor CLLD-</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>werking. Dit zorgt voor een betere focus van de beperkt beschikbare middelen en de ondersteuning van de ‘volledige’ Waalse aquacultuursector in plaats van een beperkt aantal regio-gebonden producenten.</p>
2. Greener Europe	4. Versterking van de internationale oceaangovernance en faciliëring van veilige, beveiligde, schone en duurzaam beheerde zeeën en oceanen	<p>SD 4.1.</p> <p>België levert reeds grote inspanningen om veilige, beveiligde, schone en duurzaam beheerde zeeën en oceanen te bereiken, waaronder het opzetten van samenwerkingsverbanden tussen kustwachtpartners, mariene ruimtelijke ordening, uitgebreide datacollectie en de huisvesting van internationale kennisinstellingen (bv. EMODnet-secretariaat bij VLIZ).</p> <p>Wat betreft de uitbouw van de mariene kennis worden op vlak van visserij en aquacultuur reeds voorname inspanningen geleverd door middel van het ‘nationale werkprogramma’, hetgeen in aanmerking komt voor steun onder Specifieke Doelstelling 1.4 en een toepassingsgebied kent dat ondertussen breder gaat dan enkel het GVB. Specifiek wat betreft de betrokkenheid van vissers voor de uitbouw van mariene kennis zijn er onder prioriteit 1 alvast meerdere steunmogelijkheden beschikbaar.</p> <p>Voor wat betreft de algemene opbouw van de mariene kennis worden in België overigens uitgebreide inspanningen geleverd door (en financiële steun voorzien aan) meerdere instellingen. Binnen Vlaanderen is er met name expertise aanwezig bij het Vlaams Instituut voor de Zee (VLIZ), hetgeen staat voor interdisciplinair onderzoek van de oceaan, zeeën, kust en estuaria en dus de versterking van de mariene kennisopbouw. In 2022 namen de werkings- en investeringsmiddelen voor deze instelling toe met 3,5 miljoen EUR (tot 10,6 miljoen EUR) om zo de onderzoeksfocus te kunnen uitbreiden op de impact van klimaatverandering, zodat bedreigingen met data tijdig kunnen worden vastgesteld en oplossingen aangereikt.</p> <p>Op federaal niveau zetelt de expertise inzake mariene kennisopbouw en –beheer</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>bij de OD Natuur, hetgeen een kenniscentrum is in fundamenteel en toegepast onderzoek naar biodiversiteit en ecosystemen en dit ter ondersteuning van de bescherming en het duurzaam beheer van het natuurlijk milieu. Zowel OD Natuur als VLIZ zijn ruim actief in nationale en internationale netwerken.</p> <p>Voor wat betreft de mariene ruimtelijke ordening neemt België een rol in als pionier. Reeds in 2003 heeft België het initiatief genomen tot mariene ruimtelijke planning door middel van het vastleggen van bepaalde activiteiten en gebruiken in een ‘Masterplan’. Vervolginitiatieven hebben er toe geleid dat in 2014 een geïntegreerd marien ruimtelijk plan aangenomen werd voor het BNZ. Op 20 maart 2020 is de nieuwe cyclus (2020 – 2026) van het MRP in werking getreden. Het marien ruimtelijk plan en het marien ruimtelijk planningsproces geven hiermee uitvoering aan Richtlijn 2014/89/EU.</p> <p>Gelet op: 1) de specifieke uitdagingen inzake verduurzaming van de Belgische visserij en de steunmogelijkheden die binnen dit programma voor de visserij- en aquacultuursector voorzien worden om hun activiteiten te verduurzamen; 2) de mogelijkheid om projectgebonden voorbereidend onderzoek, beheer en monitoring inzake bescherming en herstel van het mariene milieu te financieren onder SD 1.6., en; 3) de aanwezige financiering vanuit België en haar regio’s om bij te dragen aan de mariene kennisopbouw en de beperkte beschikbaarheid van middelen onder het EFMZVA, zal België geen bijkomende middelen reserveren voor mariene kennisopbouw onder Prioriteit 4. De geïdentificeerde behoeftes inzake de uitbouw van mariene kennis en het potentieel om de visserij- en aquacultuursector hierin te betrekken (mede door middel van digitalisatie) worden immers reeds voldoende nagestreefd binnen de opgenomen actietypes onder Prioriteit 1.</p> <p>Ook wat betreft maritieme bewaking en kustwachttaken zijn in België reeds verscheidene samenwerkingsverbanden lopende (o.a. platform Kustwacht) waarbij de verschillende bevoegde autoriteiten inzetten op zowel de uitwisseling van kennis (bv. via opleidingen en vergaderingen) en inzetten op het delen van logistiek en materialen. Deze samenwerking strekt zich ook uit tot</p>

Beleidsdoelstelling	Prioriteit	Motivering
		<p>op het Europese niveau (via ECGF). Bijgevolg zal binnen deze Prioriteit niet bijkomend ingezet worden op maritieme bewaking en/of kustwachttaken maar zal binnen het Controleprogramma (SD 1.4.) van de dienst visserij bekeken worden of zich financieringsnoden- en opportuniteiten voordoen met betrekking tot maritieme bewaking en kustwacht gerelateerd aan de zeevisserij.</p> <p>Bijgevolg zal Prioriteit 4 niet worden opgenomen in het Belgisch programma EFMZVA. Hierdoor is er een sterkere thematische focus mogelijk, waarbij België zich richt op het behoud van een sterk nationaal werkprogramma (NDGP), controle en handhaving, en concrete acties gericht op de bescherming en het herstel van het marien milieu.</p>

1. Programmastrategie: belangrijkste ontwikkelingsproblemen en beleidsreacties

Tabel 1 A: SWOT-analyse & behoeften

Prioriteit	SWOT-analyse
<p>1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen</p>	<p>Sterke punten</p> <p>Sterke punten: zeevisserij</p> <ul style="list-style-type: none"> • De vloot kent een sterk familiaal karakter en bestaat voornamelijk uit KMO's, wat zorgt voor lokale verankering • Er is een sterk sociaal statuut-cao voor de visser (o.a. goede verloning als gevolg) • Er is sterke samenwerking tussen de sector (vertegenwoordigd door één PO), wetenschap en overheid • Veel kennis en ervaring en sterke specialisatie van de Belgische vloot in de demersale visserij met als doelsoorten: tong, schol, Noorse kreeft en garnaal. • Aanbod van diverse soorten door de gemengde visserij, wat aantrekkelijk kan zijn voor bepaalde afnemers en wat voor de vissers risicospreiding betekent op vlak van prijszetting en kwaliteit • De vloot is in meerdere zones actief, wat zorgt voor ruimtelijke risicospreiding (bv. bij bepaalde milieu- of diplomatieke incidenten of bij significante quota-aanpassingen) • Toegang tot meerdere centraal gelegen (Vlaamse) veilingen • Drie veildagen per week zorgen voor flexibiliteit op vlak van aanvoerdagen • De Belgische vloot kan voorzien in een constant en divers aanbod van verse vis, waaronder een ruim aanbod tong en pladijs • Behoud van een Belgisch karakter door de 'economische band' • Ondersteuning van de visserijsector door de lokale (provinciale) overheid • Betrokkenheid van de vissers bij het belang van het mariene milieu, bijvoorbeeld via 'fishing for litter' en specifieke opleidingen • De sector zet in op innovatie, waaronder aanpassingen aan het vistuig (de boomkor) om de milieu-impact te verlagen en de selectiviteit te verhogen, via o.a.: sumwing en

ecorol, LED-verlichting in het net om de vangstsamenstelling te beïnvloeden, benthos release panel, “Whirlspoilors” om selectiever op tong te vissen als ook meer digitale toepassingen zoals RFID-tag viskisten. De inzet op innovatie gericht op selectiviteit en de vangstsamenstelling draagt tevens preventief bij aan de naleving van de aanlandingsverplichting.

- Er wordt sterk ingezet op veiligheid door middel van innovatie, bv. armbanden die de locatie van de bemanning op het vaartuig monitoren om ongevallen te vermijden en sneller op te merken.
- Bepaalde vaartuigen kunnen verschillende vistuigen gebruiken wat hen de mogelijkheid geeft om gericht te vissen, zoals op bv. (pijl)inktvis, en in bepaalde gevallen knelsoorten (in kader van de aanlandingsverplichting) te vermijden
- De goed georganiseerde producentenorganisatie die rechtstreeks contact houdt met verschillende stakeholders (o.a. natuurverenigingen) verzekert een goede belangenbehartiging van de reders en vissers
- Scholingsmogelijkheden in de zeevisserij voor jongeren beschikbaar aan het Maritiem Instituut Mercator (MIM) en scholing van ouderen in samenwerking met VDAB, via ondersteuning uit het Zeevissersfonds
- Inzet op arbeidsveiligheid door middel van opleidingen en workshops via PREVIS (afdeling van Zeevissersfonds)
- Op basis van het jaarlijkse vlootrapport is de Belgische vloot in balans met de vangstmogelijkheden

Sterke punten: Controle en handhaving

- Sterke band tussen controle en de opvolging van het quotabeheer en technische maatregelen;
- Hoge kwaliteit en effectiviteit van samenwerking op zee met andere bevoegde Belgische en Vlaamse entiteiten zoals VLOOT, de Marine en inzet voor luchttoezicht i.s.m. KBIN;
- Meertaligheid en expertise bij controleurs;
- Internationale samenwerking in kader van SCIP's: Belgische vaartuigen bevaren EU-

wateren, terwijl o.a. Nederlandse en ook Franse vaartuigen de Belgische wateren bevissen. In dit kader zijn de internationale controleprogramma's een noodzakelijke en essentiële meerwaarde;

- Regelmatig overleg met controle-experts uit andere lidstaten rond de Noordzee en het Engels kanaal i.h.v. regionale groepen bevordert de internationale samenwerking en zorgt voor de uitwisseling van best practices
- Er is nauwe samenwerking met Belgische kustwachtpartners via het Platform Kustwacht
- Jaarlijks wordt door de visserijcontrole-cel een opleiding voorzien voor de kustwachtpartners (douane, SPN, de Marine, ...) om de kennis over visserijcontrole te vergroten en handhaving te versterken
- Controle uitgaande van risico analyse zorgt voor een efficiëntere toewijzing van personeel en middelen; de opgebouwde risico-analyse volgens het format van EFCA wordt jaarlijks verder gedetailleerd
- Semi-automatische kruiscontroles en doeltreffende risico-analyse via het interne IT-systeem 'Polaris'

Sterke punten: Datacollectie

- NDGP is actief sedert 2002, een lange tijdreeks aan gegevens is beschikbaar
- NDGP biedt data ter beschikking voor andere wetenschappelijke projecten en onderzoeksvragen
- Expertise, middelen, capaciteit en logistiek voor de datacollectie is aanwezig bij ILVO (coördinatie en uitvoering NDGP België): o.a. beschikking over uitgebreid databasesysteem, internationaal erkende kwaliteit, in huis ontwikkelde software en elektronische tools voor efficiënter en met hogere kwaliteit commerciële biologische gegevens op zee te verzamelen, toegang tot internationaal netwerk (ICES-ILVO) wat bijdraagt tot kwaliteit eigen werk en expertise.
- Veel sectorervaring aanwezig in lokale kennis- en onderzoeksinstellingen
- Verbeterde steekproefschema's voor de Belgische visserijsector doordat ILVO partner is in regionale projecten die zich toelagen op het ontwikkelen van regionale

methodologie voor data collectie en verwerken van gegevens

- Betere communicatie dankzij een nationale Data Collection Framework (DCF) website (www.smartfisheries.be), wat bijdraagt aan een verbetering van de kwaliteit en beschikbaarheid van data voor de eindgebruiker
- ISO norm 19075 (Belac gecertificeerde) labo's (ILVO) – de labo's die gebruikt worden voor analyses binnen het NDGP dragen dit kwaliteitslabel
- De Vlaamse visveilingen gebruiken allen dezelfde software en zijn rechtstreeks gelinkt met het Departement Landbouw en Visserij voor gegevensuitwisseling. ILVO heeft een samenwerkingsakkoord met dienst Visserij voor gebruik van deze gegevens
- Database met stakeholders van de visverwerkende industrie aanwezig bij ILVO
- Inzicht in het socio-economische kader, wat een ruimer inzicht creëert in de visserijsector en de wisselwerking met andere stakeholders
- heel wat verzamelde gegevens kunnen gebruikt worden voor bijdrage aan de Mariene Strategie (KRMS),
- Deskundigen actief onder het NDGP zijn breed inzetbaar binnen het NDGP

Sterke punten: Aquatisch milieu

- Er doet zich een positieve evolutie van de (geselecteerde) lokale commerciële visbestanden (tong, schol, wijting en kabeljauw) voor, met een paaibiomassa (SSB) binnen veilige grenzen
- Na analyse in het kader van het KRMS blijken alle vis-, week- en schaaldierstalen uit de Belgische vismijnen die afkomstig zijn uit de zuidelijke Noordzee en het Kanaal te voldoen aan de Europese gezondheidsnormen.
- Er is toenemende betrokkenheid van de vissers bij het belang van het mariene milieu, bijvoorbeeld via initiatieven zoals 'fishing for litter' en specifieke opleidingen
- Dankzij 'fishing for litter' wordt zowel vistuig verzameld en marien zwerfvuil passief opgevist en via 'big bags' aan land gebracht en gerecycleerd
- Het voorkomen van marien zwerfvuil zit geïntegreerd in verscheidene Belgische wetteksten en beleidsmiddelen. In 2018 werden twee actieplannen inzake marien

zwerfvuil aangenomen met verschillende preventieve maatregelen, incl. voor vistuig

- Overeenkomstig richtlijn 2019/883 heeft België “port waste management” plannen aangenomen, waaronder de vereisten voor de voorziening van geschikte ontvangstfaciliteiten voor afval van vistuigen en passief opgevist afval
- De bepalingen van Richtlijn 2019/904 inzake vistuig met plastic componenten worden op dit ogenblik (2022) geïmplementeerd, inclusief monitoring en dataverzameling, de opstelling van een uitgebreid “producer responsibility scheme” en bewustwordingsmaatregelen
- Het Vlaams actieplan mbt marien zwerfvuil (2018) bevat verschillende maatregelen betreffende bewustwording en educatie (maatregelen 25-31)
- Goed afgebakende en goed georganiseerde activiteiten binnen het Noordzeegebied, en dit binnen de Richtlijn van de Mariene Ruimtelijke Planning. Recent, in 2020, werd een tweede versie van het Belgisch Marien Ruimtelijk Plan van kracht.
- Reeds 38% van het BNZ is erkend als beschermd marien natuurgebied
- Met de aanwezigheid van een Belgische Mariene Strategie is er een duidelijk kader en duidelijke doelstellingen om een goede milieutoestand (GES) te bereiken.
- Het nieuw Belgische MRP voorziet drie “zoekzones bodemintegriteit” waarbinnen maatregelen genomen kunnen worden om gevoelige habitats de kans te geven tot herstel en voortbestaan
- Betrokkenheid van de vissers bij het belang van het mariene milieu, bijvoorbeeld via ‘fishing for litter’ en specifieke opleidingen
- Sterke Europese en internationale samenwerking via o.a. de Common Implementation Strategy voor de KRMS
- Lange ervaring inzake het aquatisch milieu bij de Waalse administraties, wetenschappelijke entiteiten, ondernemers en het maatschappelijk middenveld
- De Waalse rivieren zijn al eeuwenlang een toevluchtsoord en paaiplaats voor belangrijke soorten, waaronder verschillende trekkende vissoorten
- Positieve trend in de fysisch-chemische kwaliteit van waterlopen in Wallonië
- Dicht hydrografisch netwerk in Wallonië met een aanzienlijk deel dat buiten stedelijke druk ligt
- Belangrijke regelingen inzake monitoring van de ecologische gezondheidstoestand van

rivieren van kracht in Wallonië, als onderdeel van de verplichtingen inzake de Kaderrichtlijn Water

- Al meerdere decennia is er door wetenschappelijke instellingen monitoring van de van de soorten die hun intrek nemen in de voornaamste visschuilplaatsen in Wallonië
- De Waalse wetgeving inzake gebruik en toegang tot waterlopen is hervormd met vereenvoudiging van werkzaamheden tot doel
- Er is voldoende kennis van de prioritaire migratie-assen in Waalse rivieren
- Door middel van stroombeheersplannen, plannen voor visserijbeheer en diagnose van waterlopen kan men prioritaire acties vaststellen voor Wallonië
- Het in kaart brengen van het genetisch erfgoed van verschillende vissoorten is in Wallonië al jaren gaande
- Acties gericht op de terugkeer van de Atlantische zalm in Wallonië laten zichtbaar positieve resultaten zien en dragen bij tot de bewustwording van de maatschappij
- De beste praktijken inzake herbevoorrading van het palingbestand (i.e. deze met de hoogste overlevingskansen) werden in kaart gebracht en hebben tot concrete aanbevelingen geleid
- De commerciële en recreatieve vangst van paling is in Wallonië verboden en in Vlaanderen werden strikte voorwaarden opgelegd (minimummaat en beperkt aantal)
- Het herstel van de migratiestromen in rivieren wordt strikt gemonitord om de impact van de investering en ingreep op te volgen (bv. via catch-release acties en camera-opvolging)
- De financiering voor de maatregelen inzake migratie van soorten in Vlaamse rivieren wordt volledig opgevangen door middel van een Vlaams “visserijfonds”, waarvan de middelen afkomstig zijn van de visverloven (vergunningen voor recreatieve visserij op de openbare binnenwateren van het Vlaams Gewest).

Zwakke punten

Zwaktes: zeevisserij

- De Belgische vloot is grotendeels verouderd: de gemiddelde leeftijd is 33 jaar en slechts 3 van de 64 actieve schepen zijn jonger dan 20 jaar. Dit zorgt voor hogere onderhoudskosten, uitdagendere werk- en leefomstandigheden en beperkingen op vlak

van innovatie

- De focus op de boomkorvisserij als voornaamst visserijmethode zorgt voor beperkte flexibiliteit (mogelijkheid om zich aan te passen) bij externe schokken
- Visserij blijft een gevaarlijk beroep: er zijn jaarlijks sinds 2012 rond de 30 tot 40 ongevallen, waarvan sommige met dodelijke afloop. Dit verlaagt tevens de beroepsaantrekkelijkheid voor instromers
- Werknemers zijn lang van huis. Dit is mede het gevolg van de verre visgronden. Dit verlaagt de aantrekkelijkheid voor instromers.
- Directe aanlandingen gebeuren vaak in buitenlandse havens door de verspreide visgronden. Het veelvuldig veilen in de buitenlandse havens kan ten koste zijn van de Vlaamse veilingen en de volledige visserij-keten.
- De boomkor als vistechiek brengt bodemberoering met zich mee, ondanks significante verbeteringen ten opzichte van het verleden.
- Door de specifieke kenmerken van de gemengde, bodemberoerende, visserij zijn er ongewenste bijvangstproblemen: te kleine vis, ongewenste vissoorten, knelpuntsoorten, bedreigde soorten en een brede variëteit aan commerciële en niet-commerciële ongewervelden. Door de aanlandingsverplichting leidt dit tot hogere kosten (o.a. sorteren) en lagere inkomsten (plaats inname en lage prijzen), en verhoogt het risico op de sluiting van visgebieden (door knelpuntsoorten).
- Hoog brandstofverbruik bij de boomkorvisserij en ‘ghostfishing’ bij stand want visserij dragen bij tot een negatief imago voor de sector
- Hoge exploitatiekosten door de typisch demersale visserij (brandstof, bijvangst, ...)
- Het verder inkrimpen van de vloot is problematisch voor de ontwikkeling/behoud van de rest van de keten (veiling, verwerking, onderhoudswerken, etc.)
- Het ontbreken van een coöperatief aandeel in Belgische veilingen door Belgische vissers zorgt voor beperktere lokale verankering
- De Belgische vloot beschikt over beperkte quota op verschillende verre visgronden
- De familiale opvolging van het beroep als visser/reder is niet meer verzekerd, wat zorgt voor een opvolgings- en bemanningsproblematiek bij gebrek aan goed opgeleide vissers
- De geografische verspreiding van de vloot zorgt voor hogere operationele kosten en een

hogere milieu-impact, gezien de langere vaartijden en bijkomend transport over de weg

- De opleidingen voor het bekomen van vaarbevoegdheidsbewijzen duren lang. Na de opleiding is er nog de stageperiode die in de praktijk oploopt tot 4 à 5 jaar.
- De rentabiliteit van het doorsnee profiel van een Belgisch redersbedrijf is te afhankelijk van externe omstandigheden waarop men geen invloed heeft (o.a. brandstof- en visprijzen)
- Veel kennis blijft beperkt tot de schippers, waardoor het bedrijfseconomisch en ecologisch potentieel van “smartfishing” onderbenut blijft
- De Belgische visserij is gefocust op doelsoorten (zoals tong en pladijs) die minder populair zijn bij de doorsnee consument
- Jaarlijks heeft men onzekerheden over de mogelijke quota die ter beschikking zullen zijn en is men sterk afhankelijk van de internationale quota-ruilen
- Jonge vissers ontbreken het nodige kapitaal om over te gaan tot de aankoop van een schip
- België beschikt niet over een kleinschalig kustvisserij segment (SSCF) volgens de Europese definitie (vaartuigen <12m), noch over een wettelijk kader om tot dergelijk segment toe te treden. Belgische recreatieve vissers die tot het commerciële segment wensen toe te treden gaan bijgevolg richting Nederland.

Zwaktes: Controle en handhaving

- Er zijn beperkte middelen en er is een beperkte beschikbaarheid van personeel tegenover een groeiend takenpakket (cfr. IUU, traceerbaarheid, ...)
- Vanwege de beperkte middelen en beschikbaarheid van personeel moet de gedetailleerde uitvoering van de risicoanalyse door het nemen van passende risicobeperkende maatregelen jaarlijks tot één of twee deelonderwerpen worden beperkt, zodat het mogelijk is dat bepaalde vastgestelde risico's niet aangepakt en beperkt worden.
- Relatieve kost t.o.v. resterende Belgische vloot zowel voor personeel als voor ingezette middelen tegenover een afnemend budget voor overhead
- De lange opleidingen en het werk op onregelmatige uren maken het beroep als controleur minder aantrekkelijk, wat aanwervingen bemoeilijkt

- De manuele behandeling van IUU certificaten vraagt veel energie en tijd. De laatste jaren zien we een sterke toename van de aanvragen, en ook de Brexit heeft dit proces complexer en intensiever gemaakt.
- België beschikt op dit ogenblik nog niet over een volledig operationeel geautomatiseerd systeem voor de verificatie en validering van gegevens

Zwaktes: Datacollectie

- Monitoring op zee is beperkt door beperkt aantal waarnemers om op zee te gaan.
- Werklast – pool deskundigen is beperkt
- Onvoldoende gegevens over samenhang Belgische visserij en afhankelijkheid Belgische verwerkende sector wegens ontbrekend wettelijk kader. De reders moeten hun vangstdata slechts bijhouden en doorgeven tot op het moment van aanlanding en de visveiling (of eerste geregistreerde koper), is verplicht om hun aankoop door te geven. Er zijn geen data over het verdere proces.
- Te beperkte medewerking van de commerciële vissersvloot voor het verzamelen van gegevens (deelname visreizen, uitwisseling gegevens, etc.)
- Kennis bij vissers niet altijd groot genoeg voor monitoring bepaalde soorten bv. haaien en roggen. Mede veroorzaakt door de wirwar van regelgeving rond rapportering voor vangsten en aanlandingen van haaien en roggen die jaarlijks herzien wordt.
- GDPR en AVG bemoeilijkt data uitwisseling bij aquacultuur en visserij aangezien er vaak maar één bedrijf is die gericht productie/vangst heeft van één specifieke vissoort. Wat er toe leidt dat aggregatie van de data op vissoort niet altijd mogelijk is en bedrijfsgevoelige informatie gedeeld wordt.

Zwaktes: Aquatisch Milieu

- De toegepaste technieken van de huidige vloot, voornamelijk bestaande uit de boomkorvisserij, hebben een relatief hoge bodemimpact en zijn per definitie een gemengde visserij (met bijvangst als gevolg)

- Er is nog beperkte kennis omtrent de (lange termijn) impact op het ecosysteem van nieuwe ontwikkelingen in de Noordzee (bv. windmolenparken, ontginningen, etc.)
- Er is te weinig kennis over de paaigebieden, waardoor deze in kritische perioden zouden kunnen worden vermeden
- Ondanks de toenemende betrokkenheid is er nog steeds te beperkte kennis bij vissers over het mariene ecosysteem, waardoor ook het draagvlak voor de bescherming ervan niet volledig benut wordt
- Er zijn slechts een beperkt aantal alternatieve visserijtechnieken voor het vangen van platvis
- Op basis van het aantal gestrande dieren dat sporen van bijvangst vertoont, kan geschat worden dat jaarlijks enkele bruinvissen tot enkele tientallen bruinvissen bijgevangen worden.
- Kwetsbare bentische ecosystemen zijn aangetast door fysieke schade aan de zeebodem, o.a. als gevolg van bodem beroerende activiteiten. Bepaalde aanwezige habitats bevinden zich door decennia lang intensief gebruik in een verarmde staat en oesterbedden zijn zelfs volledig verdwenen
- Er dient ook aandacht te worden besteed aan de doelstelling om een zone in het BNZ aan te duiden exclusief voor natuurbescherming en zonder enige vorm van bodemverstoring
- Er is beperkte plaats aan boord van vissersschepen om opgevist afval op te slaan
- België heeft nog geen doelstelling voor de verzameling van marien zwerfvuil bepaald, maar heeft volgens Richtlijn 2019/904 (SUP) nog tot 31 december 2024 om dit te doen. De volledige dataset om dit doel te bepalen is nog niet beschikbaar.
- Er bestaat een risico dat ook bedreigde en beschermde soorten aangeland worden (bv. haaien en roggen), dewelke van een uitzondering op de aanlandingsverplichting genieten, door de te beperkte kennis van deze soorten bij vissers
- In het kader van de KRMS wordt de toestand van de grindbedden als sterk verstoord beoordeeld en voldoet deze niet aan de goede milieutoestand
- Er moet worden nagegaan hoe de problematiek van het verlies van lood in de recreatieve visserij kan worden aangepakt
- Er is een groot aantal hindernissen voor het vrij verkeer van vissen in rivieren en

stromen in Wallonië. Grote delen van waterlopen vereisen een herstel van de aquatische habitat

- Het proces om hindernissen te verwijderen en de vrije migratie van vissen te bevorderen is complex en duur (studies, vergunningen, werkzaamheden)
- De populatie van migrerende soorten is nog steeds laag of neemt af, voornamelijk paling. Daarnaast zijn er meerdere externe factoren, over de landsgrenzen heen, die een negatieve impact hebben (visserij, vervuiling, dammen, bedreiging van habitats, etc.)
- Beperkte directe economische voordelen verbonden aan het bevorderen van het aquatisch milieu
- De zichtbare impact van (publieke) acties inzake restocking is er meestal pas op zeer lange termijn
- Periodieke acties gericht op het bevorderen van de aquatische fauna en habitat van beperkte omvang kunnen door overstromingen teniet gedaan worden

Kansen

Kansen: zeevisserij

- Actievere opname van de rol als ‘Guardian of the Sea’, wat zou kunnen bijdragen aan zowel het imago alsmede kan leiden tot diversificatie en valorisatie
- Efficiënter vissen wordt mogelijk (MEY: duurzame visserij met het grootst mogelijk verschil tussen opbrengsten en kosten) door een afname van het aantal vissersschepen en de toename van mogelijke paaigebieden (Natura 2000), zolang vaarroutes en rijke visgronden voldoende gevrijwaard blijven
- Door enkele goede jaren met lage brandstofprijzen en relatief hoge afzetprijzen (waardoor mooie winstmarges werden behaald) in combinatie met historisch lage rentevoeten, biedt zich een gunstig momentum aan voor private investering in nieuwe en moderne schepen (zoals ook in de Zeebekkenanalyse vastgesteld) die een lager energieverbruik en daarmee ook lagere operationele kosten kennen
- De clustering van mariene activiteiten rond de thuishavens kan positieve effecten hebben op de systeemwerking en het systeemdenken
- Mogelijkheden om de lokale vangsten te certificeren zijn beschikbaar
- Mogelijkheid om via opleiding en sensibilisering van vissers en reders de aandacht en

betrokkenheid bij het duurzaamheidsverhaal te vergroten.

- De grote hoeveelheden data die door digitale apparatuur verzameld worden aan boord zouden in relatie tot omgevingsdata uit databanken zoals Copernicus en Emodnet de opportuniteit bieden om relaties tussen data te vinden.
- De verzameling, verwerking en doorgedreven analyse van data aan boord van vissersschepen kan een rijke bron van inspiratie bieden om bij te dragen aan nieuwe vormen van 'smart fishing', welke de ecologische impact van de visserijactiviteiten beperkt en de economische opbrengsten maximaliseert door het maken van vangstvoorspellingen gericht op o.a. efficiënter energiegebruik, selectievere Visserij met minder ongewenste soorten en maten, etc.
- Door een diversificatie van activiteiten door vissers en reders kan aan risicospreiding worden gedaan
- De gezondheids crisis heeft gezorgd voor een toenemende vraag naar lokale en gezonde voeding
- Een goed visserijbeheer geeft meer garanties op gezonde visbestanden en bijgevolg relatief veel zekerheid over toekomstige inkomsten voor vissers
- Verticale integratie in de sector kan zorgen voor meer standvastigheid en controle over de volledige waardeketen
- Het nieuwe marien ruimtelijk plan 2020-2026 zou kansen kunnen bieden om (passieve) visserij te integreren en te combineren met andere economische activiteiten in het Belgische deel van de Noordzee.
- Door het mogelijke verlies aan vangstrechten in Britse wateren (omwille van de Brexit) kan de Belgische vloot zich richten op het optimaal gebruik van momenteel onderbenutte quota
- Moeilijkheden om in het VK aan te landen (omwille van de Brexit) leiden tot bijkomende stoomkosten om in andere havens aan te landen, wat op zijn beurt aanzet tot meer energie-efficiëntie

Kansen: controle en handhaving

- De voortschrijdende informatisering van de controleactiviteiten biedt kansen voor efficiëntere handhaving van het GVB;

- Mogelijk zou het Europese systeem CATCH een oplossing kunnen bieden om de behandeling van IUU-certificaten te vereenvoudigen
- Toenemende vraag naar tracering van visserijproducten (door de handel/consument) zorgt voor ongedwongen naleving van controlevereisten en biedt mogelijk ook perspectieven voor controlediensten;
- Europese SCIP's (Specific Control and Inspection Program) in samenwerking met EFCA zorgen ervoor dat een bredere range aan controle-activiteiten afgedekt kunnen worden en men in een groter gebied kan opereren
- Integrale aanpak met kustwachtpartners (nationaal-internationaal/op zee en in de keten);
- Bijkomende opleiding en bijscholing van visserij-inspecteurs om de algemene controle te versterken;
- Ring-fenced middelen onder het Fonds voor controledoeleinden
- Beperkte oppervlakte van gebied op zee (BNZ), en beperkt aantal Belgische veilingen, waardoor de controlemiddelen en inspanningen beter kunnen worden gebundeld.
- Door verdere automatisering, waarvoor de analyse met het IT-onderdeel reeds is opgestart, kan de risico-analyse meer geautomatiseerd verlopen.

Kansen: datacollectie

- Mogelijkheden tot kennisuitwisseling en samenwerking tussen kennisinstellingen
- Het integreren van bio-economisch advies in het nationale visserijbeleid
- Mogelijkheden voor de uitbreiding van de datacollectie die zowel voor de ondersteuning van het visserijbeleid (stockbeheer), als voor KRMS en Natura 2000 kunnen aangewend worden
- Kennis en ervaring van vissers, en hun wijdverspreide aanwezigheid, kan bij omzetting naar data ingezet worden voor doeltreffende visserijmaatregelen (bv. real-time closures ifv zowel bescherming kwetsbare soorten als voor beheer choke species), de opbouw van mariene kennis in functie van het geïntegreerd maritiem beleid en een efficiëntere visplanning/bedrijfsbeheer.

- Toepassing van nieuwe digitale toepassingen en technieken (bv. camera's, loggers en beeldverwerking) om de datacollectie efficiënter en kwalitatiever te maken (enkel voor datacollectie, niet voor controle). Dit is noodzakelijk om aan de toenemende vraag naar data te voldoen.
- Self sampling door de visserijsector invoeren kan de druk op wetenschappelijke instanties verlichten

Kansen: aquatisch milieu

- Gebieden waar visserijbeperkende maatregelen gelden creëren een spill-over effect door de positieve bijdrage op de bestanden van commercieel belangrijke vissoorten. Dergelijke gebieden dragen ook bij aan het realiseren van de KRMS-doelstellingen voor bodemintegriteit.
- Ontoegankelijkheid of beperkte toegankelijkheid van windmolenparken voor de professionele visserij biedt kansen voor de ontwikkeling van nieuwe natuur en draagt zo bij aan bovengenoemde spill-over effecten
- Meer inzetten op de ontwikkeling van passieve visserijtechnieken zodat deze gecombineerd kunnen worden met andere mariene activiteiten (bv. in windmolenparken of in combinatie met gebieden voor maricultuur)
- De aanlandingsverplichting vanaf 2019 zorgt voor een reëlere benadering van de visinspanningen
- ·Doorgedreven kennisvergaring over de impact van visserijtechnieken op het ecosysteem om gepaste technische of temporele aanpassingen door te kunnen voeren
- ·Gebruik maken van gegevens uit de datacollectie voor een betere geïntegreerde benadering
- Nature inclusive design, waarbij de natuur op een zo natuurlijk mogelijke manier nagebootst wordt bij de aanleg van windmolenparken biedt kansen voor zowel passieve visserij als aquacultuur (building with nature)
- Herstel van soorten (bv. oesterpopulatie) en habitats (o.a. grindbedden en oesterbanken) is een essentieel onderdeel van natuurherstel en verbetert de biodiversiteit en beschikbaarheid van ecosysteemdiensten, wat op zijn beurt de (passieve) visserij en mogelijk aquacultuur kan ondersteunen

- Rol van vissers als ‘guardian of the sea’ kan beter uitgewerkt en mogelijk gevaloriseerd worden (bv. via datacollectie en via initiatieven zoals ‘fishing for litter’)
- Zodra het “extended producer responsibility” schema voor vistuig met plastic componenten in België uitgebouwd is zullen de kosten voor de verzameling en verwerking van dit vistuig door de producenten/importeurs gedekt worden
- Door de ruime verspreiding van de professionele visserij in Europese wateren kan ze een belangrijke bijdrage leveren aan de passieve verzameling van marien zwerfvuil; hetgeen eveneens bijdraagt aan het positieve imago van de visserijgemeenschap
- Het complex systeem van zandbanken in het BNZ zorgt voor waardevolle en gevarieerde habitats, waarop verder kan worden ingezet betreffende milieubescherming en beheer
- De visserijsector staat open voor partnerschap bij innovaties ten voordele van het mariene milieu
- De biodiversiteit draagt bij tot de vorming van een natuurlijk bestand van reproductiemateriaal dat ook relevant is voor de aquacultuur
- Acties die gunstig zijn voor de aquatische habitat (met name de hydromorfologie van rivieren) dragen vaak bij tot de vermindering van sedimentatie en de daarmee gepaard gaande kosten
- Er is perspectief voor de terugkeer van trekkende soorten die al tientallen jaren afwezig zijn in Wallonië (bv. steur, zoetwaterkabeljauw, ...)
- Een betere toestand van wilde (zoetwater)bestanden biedt opportuniteiten voor viskwekers actief in bedreigde of afwezige soorten
- Er zijn mogelijkheden om visserijactiviteiten op basis van invasieve soorten te ontwikkelen. Door de populatie van deze invasieve soorten te verminderen door ze te bevissen, kunnen deze activiteiten ook gunstig zijn voor de biodiversiteit
- Ecotoerisme biedt economisch potentieel

Bedreigingen

Bedreigingen: zeevisserij

- Doordat de Belgisch vloot voor ongeveer 50% van haar aanvoer afhankelijk is van de Britse wateren, zorgt de Brexit voor veel onzekerheid omtrent de toegang tot

visgronden, zeker vanaf 2026. Dit kan bij negatieve evoluties een economische impact hebben op de Belgische vissersvloot en bepaalde ketenactoren (door afnemende aanvoer).

- Door de Brexit is het VK een derde land geworden, wat ook gevolgen heeft voor de douaneprocedures, en mogelijk de kwaliteit en prijs van vis zal beïnvloeden als het transport van vis naar België langer duurt
- De mogelijke daling in vangstrechten in Britse wateren kan op lange termijn een negatieve invloed hebben op de tewerkstelling binnen de sector en investeringen afremmen
- De lagere kost om een vaartuig (met toegang tot quotum) te kopen in België in vergelijking met bijvoorbeeld Nederland. Door deze verhoogde concurrentie vallen meer Belgische vaartuigen in buitenlandse handen, met het risico op minder lokale verankering.
- De prijsschommelingen van brandstof hebben een significante invloed op de winstgevendheid van de sector
- De inname van marien ruimtelijk gebied door andere sectoren binnen de blauwe economie of voor milieumaatregelen zorgt voor beperkingen op vlak van toegang tot open zee. Hierdoor komen rijke visgronden in gevaar en kunnen de exploitatiekosten toenemen (bv. door onderbreken vaarroutes)
- Beperkte mogelijkheden voor alternatieven binnen het eigen BNZ gezien haar beperkte oppervlakte
- De vervuiling van oceanen (o.a. plastic in zee en afval op de zeebodem) kan leiden tot bijkomende operationele risico's en bedreiging van gezonde visbestanden
- Het imago van gezonde vis en aquacultuurproducten wordt bedreigd door de toename van micro-plastics
- Door het inkrimpen van de vloot is er een reëel gevaar om onder de 'minimum-vitalis' te vallen die nodig is om de rest van de keten in thuishavens in stand te houden, wat op zijn beurt de lokale verankering van de vloot in gevaar brengt
- Door de impact van de klimaatverandering kunnen bepaalde doelsoorten migreren, waardoor de regionale quota in gevaar komen
- De hoge loonlast tegenover buurlanden zorgt voor een zwakkere concurrentiële positie

- De hoge lonen voor vissers beperken het ondernemersinitiatief: men kan namelijk in dienstverband reeds goed verdienen ondanks de beperkte verantwoordelijkheden en moet niet de risico's nemen die inherent zijn aan het leiden van een onderneming.
- Geen opleidings- en verbetertrajecten in de privésector (bijvoorbeeld Syntra-West). Daarnaast zijn er te weinig stageplaatsen en is er een gebrekkige uitstroom vanuit VDAB. Ook zijn er te weinig instructeurs.
- Jaarlijks studeren amper 4-5 jongeren af aan het MIM met een diploma zeevisserij (ongeveer de bemanning voor één schip)
- Sterke afhankelijkheid van de naleving van het GVB door de vloten van andere lidstaten om te komen tot volledig gezonde (MSY) visbestanden

Bedreigingen: controle en handhaving

- Complexe regelgeving door veelvuldig veranderend (Europees) kader, vooral bij regionale toepassing GVB;
- Handhaving aanlandingsverplichting vereist bijkomende uitdagingen naar controle toe;
- Grotere vraag naar korte keten en directe verkoop betekent bijkomende uitdagingen betreffende registratie en controle;
- Level-playing-field: verschillen in toepassing handhavingsbeleid en sanctionering tussen LS'en;
- Men is toenemend afhankelijk van het correct functioneren van technologische applicaties, wat zeker op zee risico's met zich mee brengt.
- De Belgische vloot is sterk actief buiten de eigen wateren (BNZ), waardoor men afhankelijker wordt van goede internationale samenwerking

Bedreigingen: datacollectie

- Er bestaan nog slechts twee visveilingen (Nieuwpoort en de Vlaamse visveiling) met drie vestigingen (Nieuwpoort, Oostende en Zeebrugge), waardoor het potentieel voor marktmonsterring beperkt is
- Constante uitbreiding van de data-calls door internationale instanties zorgen voor bijkomende werklust

- In een toenemende trend om de ecosysteembenadering toe te passen is er nood aan betere vangstdata. Wegens de grote variëteit aan soorten volstaat de huidige datacollectie niet. Nieuwe technieken, bv. met beeldanalyse, dienen ontwikkeld te worden.
- Sensoren aan boord en traceerbaarheid van vangsten kunnen op termijn ook gebruikt worden voor controle doeleinden, wat samenwerking bemoeilijkt en het enthousiasme bij de reders tempert.
- Wanneer de controlediensten de onder het NDGP verzamelde gegevens opeisen, brengt dit de wetenschappelijke kredietwaardigheid van ILVO onder druk. De vrijwillige medewerking van de sector voor wetenschappelijke doeleinden komt zo onder druk te staan.
- Het beperkt aantal actieve professionele vissersvaartuigen kan er toe leiden dat bemonstering op zee moeilijker wordt (minder potentiële kandidaten)
- Toenemende (coördinatie)kosten vanwege uitbreiding van het DCF naar nieuwe onderzoeksterreinen
- Toenemende behoefte om gegevens te verwerken voor dossiers in belang van beleid en uitvoering, wat in concurrentie kan komen met kwaliteit en deadlines van rapportering naar DG MARE en data-calls
- Complexe administratie bij het gebruik van data gezien de GDPR

Bedreigingen: aquatisch milieu

- Onvoldoende naleving van de reglementering door vissers
- Klimaatverandering, waardoor ‘traditionele’ Noordzeesoorten noordwaarts dreigen te migreren en vissers mogelijk (op termijn) naar andere vissoorten moeten omschakelen
- Intens gebruik van Noordzeegebied met vele diverse activiteiten op zee. De totale maritieme activiteiten, ook buiten visserij, oefenen een zware druk uit op het natuurlijke milieu
- Gebruik van ‘spekking’ in de boomkorvisserij, wat (micro)plastics in zee doet belanden door slijtage bij het slepen over de stenige en zandbodems.
- Zwerfvuil in zee vormt een groeiend wereldprobleem, in het bijzonder de toename van (micro)plastics. Dit betekent zowel een gevaar voor de gezondheid als voor de

veiligheid.

- De passieve verzameling van marien zwerfvuil door vissers is geen economisch rendabele activiteit, waardoor deze afhankelijk is van financiële ondersteuning
- Het BNZ omvat slechts een heel klein gedeelte van de Noordzee (0,5%), waardoor internationale afstemming essentieel is voor het behalen van milieudoelstellingen.
- Het toepassen van de procedure van art. 11 van het GVB om visserijmaatregelen te ontwikkelen en te bekrachtigen is te zwaar en eindigt bijna nooit succesvol in sterke maatregelen die de mariene biodiversiteit beschermen (omdat elke lidstaat hierbij de kans heeft om de onderhandelingen te blokkeren)
- De kwaliteit van de Belgische kustwateren (KRW) wordt in sterke mate beïnvloed door lozingen afkomstig van activiteiten die zich verder stroomopwaarts afspelen (bv. landbouw en industrie), alsook grensoverschrijdende effecten door de instroom van verder afgelegen rivieren, de atmosfeer en Atlantisch water
- Meteorologische omstandigheden in belangrijke overstromings- en paaigebieden kunnen de werkperiode om het vrije verkeer van vis te herstellen beperken (Wallonië)
- Concurrentie tussen het belang van door waterkrachtcentrales geproduceerde hernieuwbare energie en het vrije verkeer van vis in rivieren (Wallonië)
- Kwetsbaarheid van de aquatische fauna en flora ten aanzien van meerdere niet-beheersbare externe factoren (bv. epidemieën zoals herpesvirus die de glasaal aantasten, ongunstige weersomstandigheden of accidentele verontreiniging van waterlopen);
- Vermindering van de bestanden geschikt voor reproductie (bv. zalm) of jonge exemplaren (bv. glasaal) van migrerende soorten in Wallonië;
- Ondanks de kwalitatieve Waalse habitats voor paling, is de migratieroute naar zee problematisch
- Geleidelijk verlies van het genetisch erfgoed van inheemse soorten als gevolg van het wegtrekken van vis in rivieren (voornamelijk recreatievisserij);
- Meerdere budgettaire beperkingen en prioriteiten die het herstel van het vrije verkeer van vissen in rivieren belemmeren (wat aanzienlijke financiële middelen vereist), gezien het feit dat andere sectoren (of evenementen, zoals rampen) misschien een hogere prioriteit en belang genieten voor de Waalse burgers.

- Geleidelijke vermindering van de markt voor herbevolking (rivieren) om milieuredenen (gezondheidsrisico's of genetische introgressie van wilde populaties).

In kaart brengen van de behoeften op basis van de SWOT-analyse en rekening houdend met de elementen in artikel 8, lid 5, van de EFMZVA-verordening

Behoeften: zeevisserij

Prioritaire behoeftes

- Er is nood aan steun voor nieuwe technische innovaties om selectiviteit te bevorderen en de duurzaamheid van de bodemberoerde vistechnieken te verbeteren, alsook om niet-bodemberoerende (alternatieve) vistechnieken te ontwikkelen en deze in de praktijk te testen en in te zetten. Bijgevolg zouden deze ook het brandstofverbruik kunnen doen dalen, waardoor de exploitatiekosten afnemen.
- Er is nood aan een meer attractief kader voor jongeren om visser te worden, waaronder: veiligere en aangename werkomstandigheden, kortere visreizen, beter gerichte opleidingen, passievere vistechnieken, etc.
- Er is behoefte aan de ontwikkeling van (digitale) tools om schippers bij te staan in het plannen van hun visserij. Op die manier kan er efficiënter (met lagere impact en brandstofverbruik) gevisst worden en kunnen ongewenste soorten en maten vermeden worden.
- Er is nood aan steun om de weerbaarheid en wendbaarheid van vissers te verhogen bij externe schokken. Met name door het inzetten op een sterker bedrijfsmodel met lagere kosten en het benutten van het potentieel van diversificatie van inkomsten (bv. uitspelen rol 'Guardian of the Sea').
- Er is nood aan een sterkere verankering met de lokale visserijketen om de minimum vitalis voor bepaalde schakels in de keten (o.a. visveilingen) niet verder in gevaar te brengen

Belangrijke behoeftes

- Er is nood aan steun ten behoeve van de veiligheid aan boord door aanpassing van infrastructuur en materialen
- Er is nood aan een ondersteunend kader (bewustmaking, infrastructuur, verwerking, etc.) om opgevisst afval uit zee aan boord te houden en aan land te verwerken
- Er is ondersteuning nodig om de kwaliteit van visproducten te verhogen en markttoegang te verzekeren zodat een stabiele prijszetting kan worden gegarandeerd (bv. door omschakeling naar duurzaamheidslabels te faciliteren en verwerking en bewaring aan boord te optimaliseren)
- Er is nood aan omscholingsmogelijkheden en begeleidingstrajecten voor bestaande vissers en reders bij de omschakeling naar nieuwe visserijtechnieken en processen. Ook in het licht van intensievere digitalisering moet hier mee rekening gehouden worden.
- Er is nood aan instandhouding van de huidige vissersvloot om de werkgelegenheid en aanvoer door de sector te waarborgen, met name door jongeren (zowel vissers als reders) aan te trekken, bv. door middel van financiële ondersteuning voor overnames, modernere schepen, stabielere rentabiliteit visserij, eenvoudigere wetgeving, voldoende scholing, ...
- Er is nood aan bijkomende mogelijkheden voor kennisopbouw omtrent managementtechnieken, bedrijfsbeheer, marien milieu, etc.
- Om zowel het brandstofverbruik te doen dalen als bij te dragen tot een betere milieutoestand is het noodzakelijk dat de installatie van zuinigere en milieuvriendelijkere motoren gestimuleerd wordt
- Er is meer kennis nodig over de impact van bepaalde vistechnieken op bepaalde soorten en habitats zodat vistechnieken meer plaats- en tijdsafhankelijk ingezet kunnen worden in functie van meer selectiviteit en de bescherming van het mariene milieu (KRMS en EU Vogel- en Habitatrictlijn)
- Het quotumsysteem dient te worden herbekeken zodat er meer kansen zijn voor nieuwe starters, het vissen op andere soorten, onderzoeksprojecten, etc
- Er is nood aan het inbouwen van incentives voor vissers die een positieve bijdrage leveren voor het marien milieu
- Door de afhankelijkheid van externe factoren (o.a. prijszetting, toegang tot visgronden, etc.) is er nood aan voorzorgsmaatregelen in geval de visserijactiviteiten als gevolg van crisissituaties tijdelijk onderbroken (moeten) worden

Bijkomende behoeftes

- Er is nood aan begeleiding en ondersteuning omtrent de mogelijkheden tot het beoefenen van alternatieve nevenactiviteiten (naast de visserij)
- Conform de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRMS) en de uitvoering van de Vogel- en Habitatrictlijn is er nood aan maatregelen waardoor de oppervlakte zeebodem, die zonder bodemberoerend tuig bevist wordt, toeneemt en alternatieve duurzamere vistuigen gestimuleerd worden
- Er is nood aan ondersteuning voor de sloop van oude en inefficiënte vaartuigen (met de mogelijkheid om in een nieuw vaartuig te investeren zonder steun), gekoppeld aan een investeringsverplichting in een nieuw vaartuig
- Er is nood aan het inbouwen van incentives voor reders die de lokale economie en werkgelegenheid ondersteunen door de Belgische grondstoffen in België af te zetten.

Behoeften: controle en handhaving

- Nood aan ontwikkeling van nieuwe controle strategieën en technieken om o.a. de aanlandingsverplichting te monitoren;
- Aanpassing van de huidige capaciteiten (personeel en middelen) aan de wisselende context door in te zetten op innovatieve technologie (incl. digitalisatie) en bijkomende scholing;
- Nood aan extra capaciteit (personeel, middelen en ICT) om het groeiend aantal controletaken aan te kunnen en de kansen van informatisering voldoende te benutten;
- Door Brexit is er nood aan bijkomende middelen in het kader van de IUU-wetgeving
- Er is nood aan middelen om te kunnen voldoen aan de steekproefplan-vereisten voor het wegen van visserijproducten
- Er moeten meer garanties ingebouwd worden voor de creatie van een Europees en internationaal 'level playing field' via controle en handhaving

Behoeften: datacollectie

Prioritaire behoeftes

- Intensievere samenwerking tussen wetenschappers, beleid, vissers, veiling en andere stakeholders in het kader van kennisuitwisseling en dataverzameling
- Verdere uitbouw en support van een databank en software om rapportering op een efficiënte en geautomatiseerde wijze verder te ontwikkelen (zowel voor de data calls, voor de jaarrapporten naar de Europese Commissie toe, als om te voldoen aan de vragen inzake visserijbeleid en kennis omtrent de ecosysteembenadering);
- Nood aan opleiding van vissers en waarnemers om aan self-sampling te doen en wetenschappelijk correcte gegevens te verzamelen, met name wat betreft de identificatie van niet-commerciële en bedreigde soorten
- Afstemming van de verschillende behoeften voor data, door verschillende gebruikers, om optimaal gegevens te verzamelen.

Belangrijke behoeftes

- Versterken en uitbouwen van de regionale samenwerking, i.e. NWW, ZWW en de NZ, de regio's waar de BE vloot actief is om tot efficiëntere dataverzameling en -deling te komen;
- Nood aan permanente ondersteuning om geïntegreerde databankstructuren op te zetten, zowel nationaal als regionaal
- Nood aan betere herkenning/identificatie van soorten (bv. door beeldanalyse)
- Er is behoefte aan uitgebreidere datacollectie voor het verwerven van inzicht om efficiënter om te gaan met natuurlijke hulpbronnen, i.e. de visbestanden, en voor de evaluatie van de milieu-impact van de visserij-activiteiten op het mariene milieu (c.f. GES KRMS).

Bijkomende behoeftes

- Het integreren van bio-economisch advies in het nationale visserijbeleid
- Verbetering kwaliteit en beschikbaarheid van data voor eindgebruikers
- Betere dataverzameling noodzakelijk met betrekking tot aanverwante sectoren zoals de recreatieve visserij, visverwerking, aquacultuur en het mariene ecosysteem
- Analyse en inventarisatie noodzakelijk van gegevens met onderscheid ‘nice to have’ en ‘need to have’
- Er is behoefte aan het behoud van een hoog kwalitatief NDGP door het toenemende belang van data verzameld in het kader van het GVB en voor andere beleidstrajecten, in het bijzonder de Kaderrichtlijn Mariene Strategie en de Kaderrichtlijn maritieme ruimtelijke ordening

Behoeften: aquatisch milieu

Prioritaire behoeftes

- Er is nood aan zones die volledig gevrijwaard worden van elke vorm van bodemverstoring zodat de doelstellingen voor bodemintegriteit kunnen behaald worden
- Er is nood aan medewerking van vissers bij de bescherming van het mariene milieu vanuit de doelstellingen van de EU Habitat- en Vogelrichtlijn en de KRMS.
- De mogelijkheden voor passieve visserij en aquacultuur in samenwerking met het beheer van het mariene ecosysteem moeten sterker ontwikkeld worden
- Er is nood aan omvangrijke investeringen om het vrij verkeer van vissen in het binnenland (Wallonië) te verbeteren
- Er is nood aan verhoogde zichtbaarheid en sociaaleconomische impact bij acties gericht op de vrije migratie van vissen (Wallonië)
- Om de status van bepaalde bestanden te verbeteren is er nood aan het versneld ontplooiën van acties die gunstig zijn voor het aquatisch ecosysteem (Wallonië)
- Gezien de positieve impact op milieu en imago, en ter naleving van richtlijnen

2019/833 (PRF) en 2019/904 (SUP), is er nood aan de verderzetting en optimalisering van de initiatieven in het kader van de verzameling van marien afval door professionele vissers (“fishing for litter”) en alternatieve financiering voor de verzameling van passief opgevist afval

Belangrijke behoeftes

- Conform de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRMS) en de uitvoering van de Vogel- en Habitatrichtlijn is er nood aan maatregelen waardoor het zeebodemoppervlak dat permanent gespaard blijft van verstoringen als gevolg van vistuig dat de bodem raakt toeneemt en alternatieve duurzamere vistuigen gestimuleerd worden.
- Er is meer kennis nodig over impact van bepaalde vistechnieken op bepaalde soorten en habitats zodat vistechnieken meer plaats- en tijdsafhankelijk ingezet kunnen worden
- Er is meer kennis nodig omtrent de afvalproblematiek (o.a. micro-plastics) en hoe deze kan worden aangepakt

Bijkomende behoeftes

- Er is nood aan het versterken van het mariene ecosysteem door de bescherming van de aanwezige biodiversiteit en het herstel van gedegradeerde habitats. Dit om ervoor te zorgen dat ook de populaties van commerciële vissoorten toenemen
- Er is nood aan bijkomende opleiding van waarnemers en vissers om niet-commerciële en bedreigde soorten te kunnen identificeren, alsmede om de algemene kennis over het belang van een gezond marien milieu te verhogen
- Er is nood aan het behoud van hoogkwalitatieve datacollectie voor het verwerven van inzichten om efficiënter om te gaan met natuurlijke hulpbronnen, i.e. de visbestanden en voor de evaluatie van de milieu impact van de visserij-activiteiten op het mariene milieu (c.f. GES KRMS).
- Er is nood aan innovatieve technieken die minder bodemberoering veroorzaken
- Er is nood aan actief herstel van habitats (grindbedden en oesterbanken), die bijdragen

	aan een stabiel ecosysteem en dienst kunnen doen als paaigebied
<p>2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie</p>	<p>Sterke punten</p> <p>Sterke punten: aquacultuur</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is belangrijke kennis, onderzoeksinteresse en internationale (project)ervaring aanwezig bij zowel onderzoekers en bedrijven • Er zijn academische en praktijkgerichte opleidingen beschikbaar in Vlaanderen • Zowel op vlak van RAS-systemen als off-shore maricultuur wordt pionierswerk verricht vanuit een ‘drive’ naar de ontwikkeling van commerciële productie-eenheden • Productie van lokale kwaliteitsproducten die voldoen aan hoge sanitaire eisen. In Wallonië betreft het specifiek ambachtelijke producten van hoge kwaliteit (gastronomisch en nutritioneel) dankzij de ontwikkeling van ambachtelijke salmoniculturen in de loop van decennia. • Vlaanderen beschikt over gespecialiseerde aquacultuurvoederbedrijven die ook internationaal actief zijn • Het Vlaams Aquacultuurforum bundelt de krachten in de sector en zorgt voor kennisdeling tussen onderzoek en praktijk • Alle land-gebaseerde Vlaamse producenten specialiseren zich in recirculatiesystemen (RAS), wat zich kenmerkt door laag waterverbruik, hoge controle over de kweekomstandigheden en mogelijkheid tot uitwisseling van reststromen (bv. warmte, nutriënten, etc.) met andere activiteiten. Hierdoor is men ook minder gevoelig voor de gevolgen van klimaatverandering. • Bevredigende resultaten voor recirculatiemethoden die de milieu-impact reduceren en inplantingsmogelijkheden van nieuwe installaties in België verhogen • Aquacultuurproducenten willen inzetten op duurzaamheid, versheid en gezonde producten. • Er is zowel binnen onderzoeksinstellingen als bedrijven belangrijke vooruitgang op het vlak van teelttechnieken van verschillende geselecteerde vissoorten • De co-housing van mariene kennis- en onderzoeksinstellingen (VLIZ, haar projectpartners en ILVO) in één campus (de InovOcean campus te Oostende) zal

zorgen voor een logische synergie. Ingebruikname staat gepland in 2022.

- De aanwezigheid van ‘BlueBridge’ (incubator en innovatiecentrum) in Ostend Science Park faciliteert de groei van de blauwe economie, en daarmee ook de aquacultuur
- Aanwezigheid van een Vlaamse speerpuntcluster “De Blauwe Cluster” (DBC), die o.a. de ontwikkeling van “duurzame zeevoeding en mariene biotechnologie” als sleuteldomeinen identificeert en hiervoor netwerking en financiering voor onderzoeks- en ontwikkelingsprojecten voorziet. Enkele belangrijke Vlaamse aquacultuurspelers zijn reeds lid van DBC. Er is een team van 4 innovatiemanagers beschikbaar om projecten te faciliteren.
- Er zijn regionale en internationale financieringsopportuniteiten voor de aquacultuursector beschikbaar
- De administratieve procedures voor het verkrijgen van vergunningen zijn in Vlaanderen en Wallonië relatief eenvoudig en vooral sneller ten opzichte van buurlanden
- In Wallonië is er toegang tot water van goede kwaliteit
- Er is een historische vertrouwdheid van de viskwekerij met het sociaal-cultureel erfgoed van Wallonië (en relatief goede loyaliteit van aankoopmarkten)
- Uitgebreid aantal actoren, instrumenten en infrastructuur op alle ketenniveaus, met inbegrip van distributie en marketing (Wallonië)
- Waalse viskwekers profiteren van regelmatige monitoring en permanente gezondheidsadviezen van een gespecialiseerd centrum met een op Europees niveau erkend referentielaboratorium
- Positief imago van Waalse aquacultuurproducten bij consumenten
- Positief imago van de Waalse aquacultuur als toonbeeld voor de goede waterkwaliteit

Sterke punten: vermarkting (afzet)

- Sterk promotiekanaal voor Belgische vis aanwezig via VLAM
- Overbevissing van lokaal gevangen vis is quasi verleden tijd, dankzij het streven naar MSY, wat bijdraagt aan het positieve imago van lokale vis
- Ruim aanbod van gediversifieerde soorten met de grootste volumes voor tong en pladijs.

- Sterke versmarkt met kennis over lokale producten en directe link met de consument
- Beschikbaarheid van lokaal geproduceerde kweekvis van hoge kwaliteit (maar in lage hoeveelheden)
- Goed draaiende veilingen die een portefeuille aan sterk gediversifieerde kopers ontwikkeld hebben om zo de diverse waaier van aangeboden producten te ondersteunen
- Voortbestaan van kleine nichemarkten voor lokale kwaliteitsproducten (artisanale productie)
- Gekweekte forel als culinaire traditie (Wallonië)
- Stabiele vraag naar vis, zowel nationaal als internationaal

Sterke punten: verwerking

- De verwerkende industrie heeft toegang tot een uitgebreide internationale toeleveringsmarkt
- De visverwerkingsbedrijven voldoen over het algemeen aan de sanitaire normen en hebben de HACCP- en ISO-normen
- Zekerheid over de bevoorrading door goed uitgeruste visveilingen die Europees verbonden zijn
- Efficiënte distributiesystemen die het hele land kunnen bevoorraden (met de Vlaamse Visveiling als spil binnen de Vlaamse visserijketen)
- Hoge productiviteit, door sterke industrialisatie van de sector;
- Sterke exportpositie;
- Beschikbaarheid van een hoog niveau van technologie en kennis, met inbegrip van traceerbaarheid;
- Beschikbaarheid van cursussen fileren (vishandelaar) aan Syntra West

Zwakke punten

Zwakke punten: aquacultuur

- In het verleden ontbrak een strategie voor de ontwikkeling van de landgebaseerde aquacultuur, waardoor zich een versnipperde sector heeft ontwikkeld

- De aquacultuursector heeft historisch gezien een weinig duurzaam imago (o.a. door reportages omtrent gebruik antibiotica)
- De aanwezige producenten in Vlaanderen hebben door het gebruik van recirculatiesystemen een grote behoefte aan energie
- Landgebaseerde aquacultuur: beperkte beschikbaarheid van of zeer dure productiefactoren zoals ruimte, water, energie en arbeid
- Maricultuur: uitdagende natuurlijke omstandigheden om aquacultuur op te starten in open zee
- Beperkt aantal zones vastgelegd in het MRP voor maricultuur nearshore/dicht aan de kustlijn
- Hoge technische risico's bij opstart met voortdurend nieuwe inzichten vanuit onderzoek op de productiecyclus
- Onbekendheid van aquacultuurproducten bij de consument, vooral bij zoetwatervis die minder bekend is dan mariene vis
- Gebrek aan info en kennis bij potentiële producenten over productie, vermarkting, bedrijfsmanagement, wetgeving;
- Lage productiehoeveelheid wat de competitiviteit hindert: onaantrekkelijk voor B2B activiteiten; weinig schaalvoordelen en hoge productiekosten; moeilijkheden om te voldoen aan vraag van de detailhandel; gebrek aan zichtbaarheid van de sector, etc.
- Hoewel er ten opzichte van wildvangst meer controle is over de leefomstandigheden kan het aspect dierenwelzijn een beperkende rol spelen op vlak van zowel productiemogelijkheden en marktperceptie (en bijgevolg verkoop)
- Gezien de wettelijke beperkingen rond biologische aquacultuur van toepassing in RAS-systemen zijn er weinig mogelijkheden voor de huidige Vlaamse producenten om een bio-certificering te verkrijgen. Bijgevolg zijn de mogelijkheden tot bijdrage aan de F2F-strategie om de biologische aquacultuur in Europa 'aanzienlijk te doen groeien' op korte termijn beperkt.
- De voorziening van bepaalde populaire consumptiesoorten (bv. zalm en kabeljauw) is via aquacultuur (in België) niet steeds mogelijk omwille van de natuurlijke omstandigheden en technologische beperkingen
- Bodemklimatologische voorwaarden die minder gunstig zijn dan die in de buurlanden

voor aquacultuur (onregelmatig beschikbare watervolumes)

- In Wallonië ontbreekt het op de meeste plaatsen aan moderne productietechnologie en is men door de open systemen afhankelijker van de bodem- en klimaatomstandigheden, alsook gevoeliger voor de gevolgen van klimaatverandering
- Gebrek aan zee, onvoldoende geschiktheid voor kweek in kooien in rivierwateren door de fysisch-chemische samenstelling van de waterkwaliteit in rivieren en het prioritair gebruik ervan voor de binnenvaart (Wallonië)
- Onbeschikbaarheid van geschoolde arbeidskrachten in Wallonië
- Primair product met een lage winstmarge
- Gebrek aan moderne technologie stelt de aquacultuurist bloot aan externe invloeden (bv. roofdieren, epidemieën) en maakt het beroep moeilijker, weinig rendabel en onaantrekkelijk (Wallonië)
- Weinig diverse aankoopmarkt (meerderheid van de levende vis verkocht voor recreatieve visserij) en weinig diversiteit van gecommercialiseerde soorten (80% forel) in Wallonië
- Slechts een beperkt aantal ondernemingen van industriële omvang; de haalbaarheid van deze dossiers is noodzakelijk voor het vertrouwen van investeerders en overheden
- Moderne technologie vereist aanzienlijke investeringen
- Er is een digitale kloof bij ambachtelijke producenten met een hoge gemiddelde leeftijd (Wallonië)

Zwakke punten: vermarkting (afzet)

- De favoriete vissoorten van de Belg zijn kabeljauw en zalm, welke geen doelsoorten zijn voor de Belgische visserij.
- Voorkeur van de Belgische consument voor lage prijzen tegenover belang kwaliteit
- Voorkeur consument voor gemakkelijk te bereiden vissoorten (bv. zalm)
- Uitgebreide en constante mogelijkheid voor de consument om diverse uitheemse soorten aan te kopen die goedkoop zijn en over de nodige kwaliteitslabels beschikken (bv. ASC-gecertificeerde tilapia en pangasius)
- Geringe marktzichtbaarheid van gekweekte Belgische productie

- Nationale aanvoer kan slechts 9-13% van de totale nationale visbehoefte voor de consument dekken
- Weinig kennis bij de consument (en horeca) over lokale vissoorten en hun seizoensgebonden karakter
- Negatief imago van de (gemengde) boomkorvisserij door impact op het bodemleven en het hoge brandstofverbruik
- Aandeel verticaal geïntegreerde buitenlandse eigenaars stijgt in de visverwerking, met een afzwakking van de verankering voor lokale aankoop tot gevolg
- Gebrek van MSC-gecertificeerde aanvoer verzwakt de aantrekkelijkheid van Belgische vis bij grootkopers, retailers en de consument
- Belgische viskopers zien zich genoodzaakt hun aankopen te spreiden over buitenlandse veilingen door de volatiele en weinig voorspelbare aanvoer.
- Onregelmatige aanvoer in de Belgische havens waardoor grote afnemers hun aankopen moeten spreiden over verschillende veilingen
- Er is weinig voeling tussen de Belgische consument en lokale vis als streekproduct
- Ontbreken van een brancheorganisatie(s) die initiatieven doorheen de keten kan coördineren
- Grote afhankelijkheid van de detailhandel

Zwakke punten: verwerking

- Afhankelijkheid van importproducten (90 tot 95%), zoals zalm en kabeljauw
- Te gediversifieerde sector en te kleine volumes om grote lokale verwerkingsindustrie die zich toespitst op de lokale aanvoer te ontwikkelen
- Ontbreken van een groot en divers aanbod uit lokale aquacultuur
- Te weinig instroom aan goed opgeleide fileerders en hoge loonkosten van fileren, waardoor deze activiteit lokaal niet aantrekkelijk is
- Job als fileerder wordt onaantrekkelijk beschouwd door de ongewone werkuren, het vele handwerk en natte, koude werkomgeving
- Kleine en arbeidsintensieve verwerkende sector

- Beperkte mogelijkheden om prijsvorming af te stemmen op productiekosten
- Kleine marges bij doorverkoop in handel
- Gebrek aan automatisatie met betrekking tot lokale aanvoersoorten
- Lokaal aangevoerde soorten zijn vaak moeilijk te verwerken, waardoor de link met de lokale aanvoer (en bijgevolg visserij) verloren gaat
- Tal van kleine ondernemingen versus sterke concentratie in de retail, waardoor men een zwakke ketenpositie heeft
- Te weinig verticale integratie met andere ketenpartners
- Hoge verwerkingskosten door o.a. energie-intensiviteit (voor koeling) en waterverbruik
- Verouderde veilsystemen die niet afgestemd zijn op de recente digitale (mobiele) ontwikkelingen

Kansen

Kansen: aquacultuur

- Doordat het volume aan vis uit visserijactiviteiten stagneert zijn er opportuniteiten voor de aquacultuur om in de stijgende behoeften van de markt te voorzien
- De Europese Unie wenst de aquacultuurproductie te stimuleren
- Nabijheid (korte keten), traceerbaarheid (etikettering), cradle to cradle en milieuvriendelijkheid (incl. bio-labelling) winnen aan belang bij de consument
- Streekeigen producten hebben een toegevoegde waarde, wat ook de detailhandel er toe aanzet lokale producten aan te bieden
- Door de groei van de wereldbevolking en de stijging van de welvaart consumeren mensen meer eiwitten en neemt de vraag naar aquatische producten toe.
- Sterke exportlanden, zoals China, zullen door de groeiende binnenlandse vraag mogelijk minder kweekvis exporteren. De Europese consument wordt daardoor sterker afhankelijk van het lokale aanbod.
- Duidelijk gedefinieerde sites voor maricultuur in het BNZ: sedert 2014 in de windmolenparken, en met de vernieuwing van het Marien Ruimtelijk Plan (MRP) in 2020 ook in bijkomende windmolenparken en de zones voor Commerciële en

Industriële Activiteiten (CIA-zones). Deze CIA-zones bieden perspectief door hun gunstige ligging dicht bij de kustlijn, wat de vaarafstand beperkt. Specifiek wat betreft de zones voor hernieuwbare energie, bieden de platformen voor windenergie mogelijk potentieel voor co-gebruik met aquacultuuractiviteiten.

- De ontwikkeling van de maricultuur kan ook zorgen voor land-gebaseerde ontwikkelingen door de nood aan hatcheries en nurseries die zorgen voor de lokale bevoorrading van kwalitatief broedmateriaal
- Aanwezigheid van infrastructuur in havens waar in gecontroleerde omgeving maricultuuromstandigheden kunnen worden gecreëerd.
- Nieuwe ontwikkelingen in RAS zorgen voor een minimale afhankelijkheid van water en energie en vergroten het potentieel van recirculatiesystemen
- In de aquacultuur heeft men de mogelijkheid om de volledige levenscyclus te beheersen en controleren, wat tot meer bedrijfszekerheid en productkwaliteit moet leiden
- Interesse van retailers om zelf productie op te starten;
- Mogelijkheden voor aquacultuurproductie zonder gebruik van vismeel. Er zijn reeds bestaande Vlaamse producenten die volledig plantgebaseerde voeding voorzien, maar ook insect-gebaseerde voeding biedt potentieel
- Mogelijkheid voor de aquacultuursector om gebruik te maken van de bestaande logistieke structuur van de visserijsector
- Productie van voor België nieuwe aquacultuursoorten (waaronder ook algen)
- Mogelijkheden tot participatie of reconversie van reders/vissers en landbouwers naar (mariene) aquacultuur
- Producenten kunnen zoeken naar een toegevoegde waarde en inzetten op duurzaamheid, versheid en gezondheid van aquacultuurproducten. Het weloverwogen gebruik van grondstoffen, water, ruimte en energie heeft zowel ecologische als economische voordelen.
- De meest optimale sites voor geïntegreerde aquacultuur in Vlaanderen zijn in 2019 in kaart gebracht via het HaLaVla project.
- Het gebruik van reststromen past binnen de opkomende circulaire economie, dewelke ook als transitieprioriteit in de Visie 2050 van de Vlaamse regering onderschreven is
- Aquaponics, de combinatie van groente- en visteelt, kan verder opgang maken in het

verstedelijkte Vlaanderen. Dit in navolging van eerdere initiatieven

- Beloftevolle mariene aquacultuurprojecten (mossel, oester en algenteelt) bieden perspectieven voor de combinatie met passieve visserij
- Aquacultuurtechnieken kunnen ingezet worden in functie van regulerende, beschermende ecosysteemdiensten zoals kustbescherming, CO2-captatie, etc.. Door het uitoefenen van een ecosysteemfunctie kan het tevens bijdragen aan de Europese biodiversiteitstrategie
- Efficiënt ruimtegebruik en verhoogde productie via multitrofische aquacultuur
- Er is een uitgebreide verwerkende sector aanwezig, wat mogelijkheden biedt voor primaire aquacultuurproducenten
- Digitale instrumenten kunnen een antwoord bieden op veel uitdagingen waarmee producenten te maken krijgen (monitoring, automatische waarschuwing bij roofdieren, voorraadbeheer, online verkoop, ...)

Kansen: vermarkting (afzet)

- Meer aandacht voor ‘verantwoorde vis’ door consument dankzij toepassing van kwaliteit- en duurzaamheidslabels
- Publieke instellingen (overheidsgebouwen, hotelscholen, etc.) zouden zich kunnen engageren om over te schakelen op de aankoop van enkel duurzame lokale vis, wat mogelijk herkenbaar kan worden gemaakt via Visserij Verduurzaamt
- Toename van nevenstromen omwille van aanlandingsverplichting (hoewel te vermijden)
- Valoriseren van nevenstromen naar markten met hogere toegevoegde waardes (farmaceutische industrie, hoogwaardige voedingselementen, ...)
- Aanbod van verse lokale vis door de ontwikkeling van een verwerkende sector die aangepast is aan de lokale aanvoer
- Toenemende vraag naar “convenience food”, waar men op kan inspelen met lokale vissoorten
- Bevordering van de smaak en van gastronomische voedingsgewoonten zodat consumenten zich meer richten op lokale aanvoer

- Gezond imago van vis kan inspelen op de trend naar gezonde voeding
- Bijkomende mogelijkheden op vlak van digitalisatie die kunnen bijdragen aan traceerbaarheid van producten doorheen de keten (en zo de ontwikkeling van labels ondersteunen)
- Voortbestaan van kleine nichemarkten voor lokale kwaliteitsproducten (ambachtelijke productie)

Kansen: verwerking

- Meerdere aan de kust gelegen (Vlaamse) veilingen geven toegang tot lokale toelevering
- Constant aanbod van verse vis dankzij de drie wekelijkse veildagen
- Gevarieerd aanbod aan aangevoerde vissoorten, hoewel in beperkte volumes
- Bij de lokale verwerking van aangelande vis heeft men een verser en beter controleerbaar eindproduct
- Stijgende interesse van buitenlandse handelaren in lokale vissoorten
- Beschikbaarheid van lokaal geproduceerde kweekvis van hoge kwaliteit (maar in lage hoeveelheden)
- Nieuwe mogelijkheden voor de valorisatie van ongewenste bijvangsten omwille van de aanlandingsverplichting
- Inschakelen van ex-vissers in de verwerkende sector
- Fileercapaciteit ook maximaal inzetten voor eigen aangelande vissoorten
- Wereldexporteur van diepgevroren groenten: capaciteit en handling beschikbaar
- Toenemende vraag naar “convenience food” creëert marktmogelijkheden
- Eénduidig en centraal aankoopkanaal via het (internationale netwerk van) veilingen
- De markt vertoont een stabiele vraag naar verwerkte en bereide vis
- Toenemende productie van bevroren en ingevroren producten
- Beschikbaarheid van industrieterreinen voor de uitbreiding van de visverwerkende sector
- Verwerkte vis is logistiek gemakkelijker

Bedreigingen

Bedreigingen: aquacultuur

- Er is geen level playing field binnen de EU doordat bepaalde Europese wetgeving niet in alle lidstaten op gelijke wijze toegepast wordt (bv. bio-wetgeving en uitvoering van controles schelpdierproductiegebieden)
- Er is geen level playing field ten opzichte van import van buiten de EU op vlak van kweekomstandigheden: sanitaire vereisten, voeder, sociale (werk)omstandigheden, etc. Degelijke audit/controle vanuit de Europese entiteiten is daarvoor essentieel
- Veelheid en complexiteit van de vigerende wetgeving op allerlei vlakken die weinig afgestemd is op de aquacultuursector
- Strikte Europese regelgeving met betrekking tot sanitaire aspecten, wat leidt tot hoge lasten en kosten voor exploitanten (bv. schelpdiersector)
- Internationale concurrentie van bulk uit Azië, van garnalen (scampi en gamba) tot gefileerde vis, welke continu leverbaar is en daarbovenop erg goedkoop én over kwalitatieve aquacultuurlabels (bv. ASC) beschikt
- Dominantie van grote ketenpartijen die vooral gericht zijn op de aankoop van grote volumes of continue levering hetgeen niet mogelijk is in de startfase en begin van de ontwikkeling van aquacultuurbedrijven.
- De banken willen garanties als ze krediet verlenen voor een investering. Dat ligt moeilijk wegens het hoge risico en de variabiliteit in de productie. Er moet vaak gezocht worden naar alternatieve financieringskanalen, zoals investeringsfondsen, subsidies, crowdfunding en coöperatie van aandeelhouders.
- Weinig interesse van investeerders (investeringsfondsen, coöperatieven, etc.) door de lange terugverdientijd bij de opstart van een onderneming
- Sterke concurrentie door productie- en commercialisatie eenheden in buurlanden (Nederland voor mosselen en Frankrijk voor oesters)
- Ingevoerde aquacultuurproducten (bv. pangasius) hebben bij een deel van de consumenten een weinig duurzaam imago en een negatieve ecologische en sociale bijklank wat zich kan reflecteren op de afzet van de lokale aquacultuurproducten. Bijkomende negatieve campagnes van bepaalde NGO's verergeren deze situatie.

- Druk op de Belgische mariene ruimte door invulling vanuit andere offshore sectoren
- De kwaliteit van producten uit de maricultuur is sterk afhankelijk van de natuurlijke omstandigheden (bv. zuiverheid zeewater)
- Klimaatverandering kan nefast zijn voor open aquacultuursystemen op land en op zee (nog te ontwikkelen), bv. door verzuring van de oceanen, toename van de watertemperatuur (vooral problematisch voor forel, die nood heeft aan koud water), droogte, toename van toxische algenbloei en predatoren, toename van stormen, etc.
- Er is verlies van knowhow door pensionering van ambachtslieden en weinig belangstelling door de nieuwe generatie (Wallonië)
- Er is gevaar tot stopzetting van activiteiten van ambachtelijke productielocaties door gebrek aan opvolging (Wallonië)
- De beschikbare hoeveelheid water wordt steeds beperkter (met conflict over gebruik, milieu-uitdagingen, klimaatverandering (droogte), ...)
- Productieverliezen kunnen de leefbaarheid bedreigen
- Incidentele verontreiniging van rivieren en stromen kan leiden tot milieu- en imagoschade
- Het gebrek aan genetische verbetering van de gewoonlijk gekweekte soorten (zalmachtigen – in Wallonië) kan leiden tot een lagere productiviteit
- Door aanzienlijke beperkingen op de toegelaten geneesmiddelen is er een verhoogde gevoeligheid ten aanzien van ziektes
- Toegenomen afhankelijkheid van geïmporteerd pootgoed van forel en de daar bijhorende sanitaire risico's (Wallonië)
- Afnemende vraag van consumenten naar zoetwatersoorten

Bedreigingen: vermarkting (afzet)

- Directe aanlandingen vaak in buitenlandse havens door verspreide vloot, waardoor het aanbod in lokale visveilingen afneemt
- Imago van gezonde vis staat onder druk door de toename van micro-plastics en vervuiling zeeën

- Import van goedkope (gefileerde) vis die zowel makkelijk te bereiden is als over de gewenste kwaliteits- en duurzaamheidslabels beschikt
- Concurrentie vanuit Nederland: Zeeuwse leveranciers gaan rechtstreeks naar afnemers en zetten marges onder druk
- Afname van gespecialiseerde detailhandels van visproducten, dewelke een belangrijk afzetkanaal zijn voor de lokale aanvoer
- Onvoldoende afzet in binnenlandse veilingen kan nefast zijn voor hun voortbestaan. Ondanks zeer competitieve prijzen zien de Vlaamse Veilingen de afzet jaar na jaar minderen.
- Weinig kennis bij de consument omtrent de inspanningen op vlak van duurzaamheid door de Vlaamse vloot
- Onvoldoende ontwikkeling van nieuwe producten die toegevoegde waarde creëren voor de lokale aanvoer
- Afzetkanaal voor visserijproducten verschuift meer en meer naar retail, wat geen optimale afzetmarkt is voor seizoensproducten (zoals vis) en wat zorgt voor vervreemding van de consument
- Oneerlijke concurrentie door “ice-glazing” van geïmporteerde diepvriesproducten
- Verwatering van de waarde van etikettering (certificatie) bij een overmaat aan certificering, waardoor certificatie enkel nog zorgt voor de noodzakelijke markttoegang en bijkomende kosten met zich mee brengt
- Producenten (vissers) zijn grotendeels prijsnemer, ze hebben weinig vat op de prijsvorming
- De veilplicht zorgt ervoor dat alternatieve afzetkanalen (bv. korte keten) moeilijk te ontwikkelen zijn
- De uitbreiding van het ‘Visserij Verduurzaamt label’ naar een B2C label vereist de ontwikkeling van een lastenboek en onafhankelijk toezicht op het respecteren ervan, wat beduidend hoge beheerskosten met zich meebrengt
- Afnemende koopkracht van consumenten

Bedreigingen: verwerking

- Consolidatiegolf bij familiale groothandel en visverwerking, wat zorgt voor concentratie binnen de sector
- Aandeel verticaal geïntegreerde buitenlandse eigenaars stijgt in de visverwerking met een afzwakking van de verankering voor lokale aankoop tot gevolg
- Hoge prijzen voor tong maken het een dure vissoort, waardoor ze eerder geschikt is voor de versmarkt
- De toename van het aantal vlaggenkotters, Belgische vaartuigen met buitenlandse eigenaars, impliceert dat meer vis in buitenlandse havens wordt aangeland. Dit is nadelig voor meerdere schakels in de Belgische keten, gezien de beperkte lokale aanvoer.
- De reder heeft een totale vrijheid qua vermarkting binnen de EU en bepaalt zo de werkgelegenheid in de verdere keten. De onzekere situatie en de variabele volumes bemoeilijken een sterke uitbouw van de verwerking in het binnenland. Een cherry-pick vanwege de Belgische reders (keuze van veiling afhankelijk van afzetprijs) bemoeilijkt de creatie van een stabiele markt en schrikt kopers af om België als voornaamste aankoopplaats te beschouwen.
- Beperkte lokale verwerkingsmogelijkheden beïnvloeden de lokale prijszetting, wat de aantrekkelijkheid voor lokale aanvoer (en lokale verankering) verlaagt, wat op zijn beurt ook voor de veilingen een bedreiging betekent
- Toenemende macht van de detailhandel binnen de keten
- Prijsdruk kan zorgen voor een dalende kwaliteit en vraag naar goedkope import
- Onvoldoende kapitaal kan gerichte zware investeringen in de weg staan
- Discontinuïteit van aanvoer vraagt bijkomende opslagcapaciteit en belemmert een goede prijsstelling
- Een te kort aan goed opgeleide fileerders kan druk zetten op de omzet en rendabiliteit

In kaart brengen van de behoeften op basis van de SWOT-analyse en rekening houdend met de elementen in artikel 8, lid 5, van de EFMZVA-verordening

Behoeften: aquacultuur

Prioritaire behoeftes

- Er is nood aan sterke netwerking- en communicatiekanalen om geïnteresseerde producenten en investeerders te bereiken, alsook specifieke acties om een stimulerend investeringskader voor de sector te creëren (bv. financiële steun)
- De aquacultuur (zowel op zee als op land) dient verder in te zetten op integratie met andere sectoren en activiteiten, waardoor ze bijdraagt aan het circulaire systeem en tegelijk productiekosten kunnen worden verlaagd
- Er moeten kansen zijn om naast aquacultuur als hoofdactiviteit ook in te zetten op bijkomende nevenactiviteiten (o.a. toerisme, hengelsport, horeca, educatie, etc.) waardoor een gewaarborgd inkomen verzekerd is. Projecten die uitgaan van meervoudig gebruik worden in het kader van een geïntegreerde aanpak sterk aanbevolen.
- Voor de ontwikkeling van de offshore aquacultuur is er nood aan de voorziening van kwalitatief broedmateriaal, de ontwikkeling van gepaste technologie voor kweek- en oogst in ruwe Noordzee-omstandigheden en geschikte aanlandingsplaatsen in havens
- Voor de verderzetting van de ambachtelijke aquacultuur in Wallonië is er nood aan het stimuleren en opleiden van jongeren, het verhogen van de rendabiliteit, het verhogen van de zichtbaarheid van productkwaliteit (bv. etikettering), het verlagen van de afhankelijkheid van externe factoren (bodem- en klimaat), het verlagen van de fysieke impact, het waarborgen van de beschikbaarheid van kwalitatief broedmateriaal en het vereenvoudigen van de toegang tot kapitaal

Belangrijke behoeftes:

- Er is nood aan betere samenwerking tussen producenten, bijvoorbeeld door middel van een producenten- of brancheorganisatie
- Er is nood aan bijkomend toegepast onderzoek en pilootstudies voor de ontwikkeling van commercieel haalbare (niche)producten en duurzame productiefaciliteiten, hetgeen de opstart van nieuwe productiefaciliteiten kan faciliteren
- Er dient een level playing field te komen op EU en internationaal niveau, zowel met betrekking tot de toepassing van de EU-wetgeving binnen de Europese lidstaten (o.a. bio-wetgeving, controle schelpdierproductiegebieden, etc.) als de vereiste kweekomstandigheden voor importproducten (o.a. hygiëne, werkomstandigheden, milieu, ...)

- Er is nood aan het bevorderen van wetenschappelijke monitoring en het gebruik van moderne technologie (bij verouderde productiesystemen), met het oog op het vergroten van de productievolumes en rendabiliteit
- Er is nood aan geschikte/gekwalificeerde arbeidskrachten (Wallonië)

Bijkomende behoeftes:

- Er is nood aan gepaste communicatie en het bevorderen van de kennis van aquacultuurproducten bij het brede publiek met het oog op imagoverbetering. Er moet met name worden ingezet op de positieve en duurzame aspecten van lokale aquacultuur
- Er is nood aan bijkomende kennis omtrent de verschillende aspecten gerelateerd aan aquacultuur, met name door gebruik te maken van bestaande platforms/netwerken (ook internationaal), en in combinatie met fysieke infrastructuur, om de aquacultuur in België in een stroomversnelling te brengen.
- Men moet inzetten op bijkomende kennisontwikkeling, verspreiding en implementatie van kennis in de aquacultuur en potentiële ondernemers bijstaan omtrent zowel technische aspecten (productie), vermarkting (verkoop), bedrijfsbeheer, duurzaamheid en wetgeving, met aandacht voor het in kaart brengen van de specifieke behoeften van producenten
- Er is nood aan een verlaging van de ondernemersrisico's door het verkennen en in kaart brengen van het economisch potentieel van producten, toepassingen, locaties, etc.
- Er is nood aan een aangepaste aanpak wat betreft de uitvoering van de officiële controles op de voedselveiligheid in schelpdierproductiegebieden (in kader van Ver. (EU) 2019/627), teneinde de kosten en lasten voor kleinschalige producenten van tweekleppige weekdieren economisch rendabel te houden

Behoeften: vermarkting (afzet)

Prioritaire behoeftes

- Er is nood aan generieke promotie over de plaats van vis in een evenwichtige en gevarieerde voeding, alsook over het aanbod van lokaal aangevoerde en gekweekte soorten. Dit kan vertaald worden naar vis van de maand/van het seizoen. Deze

generieke promotie kan via diverse communicatiekanalen gebeuren (print, radio, sociale media, ...), speciaalzaken en retail om zo de consument te bereiken.

- Er is nood aan het integreren van keurmerken (op vlak van kwaliteit en duurzaamheid) en het verhogen van de zichtbaarheid van lokale vis, zodat men beter kan inspelen op de consumentenvraag naar duurzame en lokale voeding en de huidige afzet en prijs gegarandeerd kunnen worden
- Er is nood aan een betere vermarkting doorheen de hele visserijketen om te komen tot meer afzetkansen en een betere prijsvorming. Dit kan o.a. door het creëren van verhoogde toegevoegde waarde (o.a. kwaliteit verse vis en verwerkte producten), vraag en aanbod beter op elkaar afstemmen (bv. via sterkere samenwerking tussen vissers en handelaars of digitalisatie van verkoop/veilsystemen) en het in de kijker zetten van lokale visproducten (bv. via etikettering – zie eerdere behoefte of de korte keten).
- Er is nood aan de ontwikkeling van vernieuwende producten die zich onderscheiden van concurrentie en import.

Belangrijke behoeftes:

- Op vraag van handel en consumenten is er nood aan verhoogde traceerbaarheid van producten om de versheid te garanderen en marktkansen te laten toenemen
- Er is nood aan bijkomende creativiteit voor de toepassing van aquatische biomassa voor afgeleide producten, zowel in food als non-food, zodat ook reststromen en minder populaire soorten beter kunnen worden gevaloriseerd
- Er is nood aan een (financieel) vangnet voor diverse actoren in de aquatische waardeketen in geval van onvoorziene en aanzienlijke verstoring van de markten, zoals de gezondheids crisis in 2020 heeft aangetoond
- Er is nood aan meer generieke promotie voor lokale aquacultuurproducten (in de toekomst, bij groeiende productie en afzetvolumes)

Behoeften: verwerking

Prioritaire behoeftes:

- Er is nood aan meer zekerheid betreffende lokale aanvoer van grondstoffen (hoeveelheid en kwaliteit) om een stabiele keten te ontwikkelen

	<ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan de ontwikkeling van een volledige visserij- en aquacultuur-gerelateerde waardeketen in de havens, waardoor vraag en aanbod beter op elkaar afgestemd worden • Er is nood aan de ontwikkeling van nieuwe producten om zich te onderscheiden van de concurrentie • Er is nood aan geschoolde arbeidskrachten (fileerders) om de lokale verwerking uit te breiden en productiekosten te drukken. • Er is nood aan een sterkere verankering met de lokale visserij om de minimum vitalis voor bepaalde schakels in de keten niet verder in gevaar te brengen • Er is nood aan oplossingen voor het valoriseren en optimaliseren van reststromen <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Er is nood aan meer traceerbaarheid en certificering doorheen de keten, zodat duurzame visserij zichtbaarder wordt voor de eindconsument, wat op zijn beurt op termijn een positieve bijdrage op de visbestanden heeft en het behalen van de Goede Milieutoestand (Good Environmental Status – GES). • Er is nood aan innovatieve oplossingen om het hoge energie- en waterverbruik bij visverwerking aan te pakken vanuit het perspectief van zowel kostenefficiëntie als milieubijdrage. • Er is nood aan automatisatie van fileermachines om de hoge loonkosten te drukken • Door de hoge energetische kosten en nood aan verduurzaming is er nood aan hernieuwbare energie tegen een lage prijs
<p>3.De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen</p>	<p>Sterke punten</p> <p>Duiding: De SWOT van prioriteit 3 omvat eveneens een aparte analyse van de Belgische recreatieve zeevisserij, bij gebrek aan een kleinschalig professioneel kustvisserijsegment. Zodoende kunnen de mogelijkheden die de recreatieve visserij biedt tot omschakeling naar een professionele kleinschalige kustvisserij beter ingeschat worden.</p> <p>Sterke punten: CLLD</p>

- De visserijtraditie en haar authenticiteit heeft marktwaarde
- Aanwezigheid van goede infrastructuur in de havens en veiling voor opzetten van lokale initiatieven
- Veel kennis van het mariene landschap en haar historiek binnen de visserijgemeenschap
- Aanwezigheid van initiatieven die zowel de tradities, cultuur als folklore van de visserij onder de aandacht brengen (o.a. de Vrye Visscherye, Oostendse visbakkers, A l'Ostendaise, Vrijdag Visdag, zeilschip Mercator, het visserijmuseum Oostduinkerke, garnaalvissers te paard, ...)
- Lokale viswinkels sterk gericht op kwaliteit en toegepaste voedselbereidingen op basis van de discontinue lokale aanvoer
- Hoogwaardige viskramers die als directe schakel in contact staan met de consument
- De Waalse diensten betrokken bij het beheer van het EFMZV(A) hebben ruime ervaring met de werking van lokale actiegroepen (FEADER)

Sterke punten: recreatieve visserij

- De recreatieve vloot bestaat grotendeels uit passieve vistuigen (87% hengelaars) met weinig impact op het bodemleven, wat hen meer acceptabel maakt voor natuurverenigingen en meer kansen (ruimtelijke toegang) geeft binnen het kader van het huidige Marien Ruimtelijk Plan
- Doordat men grotendeels de passieve visserij uitoefent kan men (na omschakeling naar het professionele kader) bijdragen aan zowel selectievere visserij als voorzien in hoogkwalitatieve aanvoer
- Inventarisatie recreatieve visserij gestart sedert 2017 (ILVO, VLIZ)
- De recreatieve visserij is in regionale projecten betrokken (ILVO)
- Verbeterde communicatie tussen wetenschap, beleid en de recreatieve sector via online tools (zie www.recreatievezeeverisserij.be)
- Socio-economische waarde en kans tot banencreatie: relatief grote recreatieve vissersvloot (800-tal vaartuigen) in vergelijking met de commerciële vissersvloot (68 vaartuigen)

Zwakke punten

Zwakke punten: CLLD

- Er is nog weinig sprake van een echte visserijgemeenschap en door de conservatieve mentaliteit zijn de vissers nogal individueel ingesteld
- Er is gebrek aan coördinatie over de volledige lengte van de visserijketen
- Een deel van de vissers engageert zich per visreis en heeft bijgevolg weinig uitzicht op lange-termijn perspectieven
- Zeer dicht bevolkt klein kustgebied met zeer veel verschillende spelers die elk beroep willen doen op de zeer beperkt beschikbare ruimte (op land en op zee)
- Er is geen lokale aquacultuurgemeenschap in het kustgebied, er is slechts één producent actief in de Spuikom te Oostende (opkweek oesters). Ook de binnenlandse aquacultuursector is erg beperkt en produceert diverse soorten, waardoor niet echt sprake is van een lokale gemeenschap
- De lokale aankopers voor de versmarkt richten zich voornamelijk op horeca, wat hen ook afhankelijk maakt (bv. huidige gezondheidscrisis)
- Er is een gebrek aan een duidelijk kwaliteits- of duurzaamheidslabel voor Vlaamse vis
- De bevoegdheidsverdelingen tussen federale, regionale en lokale overheden maakt de detectie en uitwerking van synergiën complex
- Aanvragen van activiteiten binnen het MRP is te omslachtig en te kostelijk voor kleine en individuele spelers
- Het uitbouwen van de korte keten is moeilijk door de veilplicht (art. 59 van Ver. 1224/2009), hetgeen verplicht dat visserijproducten die voor het eerst op de markt worden gebracht moeten worden geregistreerd in visafslagen of aan geregistreerde kopers verkocht worden (mits uitzonderingen)
- Er ontbreekt inzicht in de mogelijkheden voor de verdere ontplooiing van de maricultuur in de kustzone
- Volgens de diensten van FARNET is een minimale inbreng van 2 mio EUR noodzakelijk om een minimale impact met CLLD te bereiken, hetgeen binnen de Waalse budgettaire capaciteiten van het programma EFMZVA quasi niet mogelijk is

- De kosten voor de opzet en het beheer van CLLD zijn relatief groot ten opzichte van het werkbudget
- De Belgische aquacultuurproducenten zitten geografisch sterk verspreid. Een regio-specifieke CLLD zou, zeker in Wallonië, bijgevolg te weinig aquacultuurondernemingen omvatten
- De regionale aquacultuurproductie is onvoldoende om verwerkende eenheden aan te trekken, dewelke dus op import aangewezen zijn, wat een Waalse CLLD-werking gericht op deze twee sectoren niet verantwoordbaar maakt

Zwakke punten: recreatieve visserij

- De recreatieve vloot is niet georganiseerd in een structureel samenwerkingsverband en kan dus niet met één stem spreken
- (On)veiligheid op zee door de kleine bootjes
- De meeste doelsoorten van de recreatieve visserij zijn quotumsoorten waarvan het quotum onder druk staat zoals zeebaars en kabeljauw. Bij de professionele visserij zijn dit bijvangsten.
- Lage traceerbaarheid van vangsten doordat geen logboeken gebruikt worden

Kansen

Kansen: CLLD

- Het openstellen van de visserij en gerelateerde activiteiten (bv. voor burgers en kinderen) kan een stimulans betekenen voor meer maatschappelijke gedragenheid en consumptie van lokale vissoorten
- Clustering van activiteiten rond de thuishavens zou de ketenwerking kunnen versterken (bv. Nieuwpoort als centrum voor garnaal, Oostende plaats van beleving door o.a. veiling en directe aanlanding vissersvaartuigen, ...)
- Streekproducten en producten uit de korte keten nemen toe in belang. De recente gezondheidscrisis heeft dit aspect nogmaals onderstreept.
- De visserijsector is onlosmakelijk verbonden met het kusttoerisme door het aanbod van lokale voeding, daarnaast kan men door de verbreding van activiteiten bijkomende

inkomsten uit toerisme verwerven

- Kruisbevruchting met andere activiteiten en kennisgebieden binnen de blauwe economie mogelijk
- Dankzij recent onderzoek en aanpassingen op vlak van marien ruimtelijke planning zijn er perspectieven voor de ontwikkeling van een lokale maricultuur
- Samenwerking van de visserijsector met innovatieve economische ontwikkelingen op zee
- Vis is populair bij de consument en heeft een gezond imago dat ook lokaal uitgespeeld kan worden
- Nieuwe activiteiten binnen de mariene ruimte scheppen mogelijkheden voor nieuwe vormen van actief en passief toerisme (bv. bezichtigen van offshore windmolens, ecotoerisme, etc.)
- Mede door de huidige gezondheidscrisis is er een groeiende interesse voor buitenactiviteiten bij de doorsnee burger
- Lokale viswinkels als flexibele schakel om in te spelen op de gediversifieerde en discontinue aanvoer
- De bezoekersbarometer van Toerisme Vlaanderen duidt op een toenemende interesse voor de kustregio

Kansen: recreatieve visserij

- Combinatie van lengte en vistuig zorgt ervoor dat het grote deel van de vaartuigen onder de Europese definitie van “Kleinschalige Kustvisserij” zou thuishoren (= visserij door vissersvaartuigen met een lengte over alles van minder dan 12m die geen gebruik maken van gesleept vistuig)
- Mogelijkheden om de recreatieve visserij te laten professionaliseren door de ontwikkeling van een gepast kader en mits de gepaste voorwaarden
- Het nieuwe marien ruimtelijk plan 2020-2026 zou kansen kunnen bieden om passieve kleinschalige kustvisserij te integreren en te combineren met andere economische activiteiten in het Belgische deel van de Noordzee.
- Het beoefenen van de commerciële handlijvisserij door (een 40-tal) Belgische zeevissers onder NL vlag is een teken van de bestaande interesse tot opschalen naar het

commerciële niveau

- Betrokkenheid vanuit de sector met het monitoringsproject kan resulteren tot een verdergaande samenwerking op lange termijn
- Versterken van korte-keten en meerwaarde voor lokale streekproducten, binnen het wettelijke kader zodat het level playing field tussen alle spelers – industrieel en kleinschalig – gegarandeerd blijft.
- Wens van lokale bedrijven om 'najaarsharing' terug in eer te herstellen: 'een vis met een lokaal verhaal', een '0 km' product, duurzaam gevangen en met eerlijke en lokale producten verwerkt.
- Mogelijkheden om nevenactiviteiten uit te voeren (zoals toerisme)
- Een professionele kleinschalige kustvisserij kan worden betrokken bij het beheer van beschermde maritieme gebieden
- Professionalisering kan zorgen voor beter toezicht en beter beheer over de uitgevoerde activiteiten
- Het aanbod uit een professionele kleinschalige kustvisserij kan tegemoet komen aan de vraag naar hoogkwalitatieve, verse en lokaal gevangen producten
- Mogelijkheid tot uitbreiding van de monitoring van (a)biotische factoren

Bedreigingen

Bedreigingen: CLLD

- Zeer kleine nationale vloot waardoor het gevaar bestaat dat randsectoren (bv. scheepsherstelling) verdwijnen (problematiek minimum vitalis)
- Afname van beschikbare ruimtes op zee door de uitbreiding van activiteiten die voornamelijk door grote en financieel krachtige consortia geleid worden
- Afname van beschikbare ruimte in kusthavens voor de lokale visserij door de toenemende ontplooiing van de blauwe economie (bv. toename ligplaatsen voor onderhoudsvaartuigen windmolenparken)
- Overgang van Belgische recreatieve zeevissers naar de Nederlandse commerciële vloot door de hindernissen om in de Belgische commerciële vloot in te stappen, waaronder het gebrek aan een wettelijk kader voor een commercieel klein vloot segment voor vaartuigen minder dan 12m

- Een gebiedsgerichte CLLD-werking kan mogelijk een bedreiging vormen voor de lange-termijn visie van de aquacultuursector in zijn geheel, gezien CLLD te veel gefocust zou zijn op de noden van een beperkt aantal producenten

Bedreigingen: recreatieve zeevisserij

- De weersomstandigheden kunnen een significante invloed hebben op het uitoefenen van de activiteiten
- De beperkte Belgische kuststrook in combinatie met de ontwikkeling van nieuwe mariene activiteiten voor de kust (kustbescherming, aquacultuurlocaties, etc.) kan het uitvoeren van activiteiten door recreatieve zeevissers bemoeilijken
- Huidig quotumbeheerssysteem is onvoldoende geschikt voor een professionele kleinschalige kustvisserij
- Het verwerven van de nodige licenties bij omschakeling naar een commerciële vloot ligt niet voor de hand
- De recreatieve visserij wordt door de commerciële vloot als concurrentie beschouwd
- Door het groot aantal vaartuigen zou de recreatieve vloot een negatieve impact op het mariene milieu kunnen hebben indien men de activiteiten zou intensiveren
- Bijkomende en ingewikkelde wettelijke vereisten voor een professionele kleinschalige kustvisserij verhindert mogelijk de omschakeling van hobby naar commercieel.
- Recreatieve vissers hebben geen ervaring met de aanlandingsverplichting en geen toegang tot quota
- Vrijwillige deelname aan logboeken creëert geen garanties voor dataverzameling op lange termijn
- Beperkte kennis over de impact van de activiteiten op het mariene milieu
- Opleidingen en het verkrijgen van vergunningen is een langdurig proces, dat mogelijk ontmoedigend werkt indien men wilt professionaliseren
- Onvoldoende inzicht in de sociale en economische (bredere) impact van de recreatieve visserij
- Visserij gericht op doelsoorten waar het quotum en bestand onder druk staat ligt gevoelig (bv. zeebaars en kabeljauw)

- Er is slechts beperkte vlootcapaciteit beschikbaar voor een bijkomend professioneel segment

In kaart brengen van de behoeften op basis van de SWOT-analyse en rekening houdend met de elementen in artikel 8, lid 5, van de EFMZVA-verordening

Behoeften: CLLD

Prioritaire behoeftes:

- Er is nood aan capacity-building om bottom-up initiatieven binnen de lokale visserij- en aquacultuurgemeenschap te stimuleren en het lokale weefsel te versterken

Belangrijke behoeftes:

- Men dient sterker in te zetten op de waarde van toerisme door het benadrukken van de lokale en historische aspecten van de visserij. Anderzijds kunnen recente innovaties in de schijnwerpers geplaatst worden om de aantrekkelijkheid van het beroep in de kijker te plaatsen. Toerisme en educatie gaan hier hand in hand.
- Er is nood aan sterkere samenwerking en integratie met nieuwe blauwe economische activiteiten op zee
- De kennis bij consument en horeca i.v.m. duurzame en lokale vissoorten dient te worden gestimuleerd via enerzijds acties gericht op algemene informatiedeling en anderzijds door het inschakelen van schakels dicht bij de consument (viswinkels, viskramers, vistrap, ...).
- Aanvullend op de ontwikkeling van de lokale waardeketen is er nood aan een lokale circulaire economie (bv. recyclage visnetten, valorisatie visresten, ...)
- Er is nood aan het optimaliseren van de meerwaarde van lokale aquatische producten, bijvoorbeeld door benutting van de korte keten, innovatieve productontwikkeling en implementatie van certificaten
- Er is nood aan de ontwikkeling van alternatieve activiteiten voor vissers ter verbreding (diversificatie) van het inkomen (bv. via toerisme)
- Er is nood aan toenadering en coöperatie tussen beide mariene voedselsectoren (visserij en aquacultuur)

- Er is nood aan bijkomende inzichten inzake ruimtelijke mogelijkheden voor aquacultuur in de kustzone, bijvoorbeeld in combinatie (via integratie) met andere nevenactiviteiten

Bijkomende behoeftes:

- Er is nood aan een overlegplatform voor de ganse visserijsector, inclusief alle ketenpartners en vissers
- Er is nood aan bewustwording bij vissers omtrent het belang van natuurbescherming (o.a. Natura 2000 gebieden)

Behoeften: recreatieve zeevisserij

Prioritaire behoeftes:

- Er dient een duidelijk traject te worden uitgewerkt voor de omschakeling van recreatieve visserij naar een rendabele en duurzame professionele kleinschalige kustvisserij. Hiervoor is individuele begeleiding noodzakelijk en dient de economische haalbaarheid te worden onderzocht
- Er dienen inspanningen te worden geleverd om de activiteiten van de recreatieve visserij verder op te volgen en waar mogelijk te optimaliseren (o.a. met betrekking tot gegevensverzameling, controle, monitoring, traceerbaarheid, bewaking en de impact op het mariene milieu)
- Er is nood aan een centraal contactpunt/platform voor overleg met de recreatieve visserijsector om haar wensen en behoeftes met betrekking tot omschakeling naar een commerciële kleinschalige kustvisserij in kaart te brengen

Belangrijke behoeftes:

- Er is nood aan onderzoek naar alternatieve quotabeheersystemen die de toegang van kleinschalige visserij faciliteert
- Er is vereenvoudiging van reglementering nodig om de omschakeling van hobbyvisserij naar commerciële kleinschalige kustvisserij te faciliteren. Hiertoe behoort ook het

	<p>stelsel van de visvergunningen/licenties en het wetgevend kader inzake motorvermogens, bekwaamheidsvereisten, etc.</p> <p>Bijkomende behoeftes:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Mogelijkheden onderzoeken om een gedeelte van de recreatieve visserij naar de professionele visserij te laten evolueren o.m. door initiatief rond de splitsing van visvergunningen om zo een nieuw elan te geven aan de visserij. • Er is behoefte aan een sterk platform voor kennisdeling en opbouw onder recreatieve vissers • Men dient de effecten te onderzoeken van de sociale en economische impact van de recreatieve visserij.
<p>4. Versterking van de internationale oceaangovernance en facilitering van veilige, beveiligde, schone en duurzaam beheerde zeeën en oceanen</p>	<p>Sterke punten</p> <p>Sterke punten: mariene kennis</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aanwezigheid van sterk ontwikkelde kennis- en onderzoeksinstituten (o.a. VLIZ en ILVO) in het kustgebied die zich ook internationaal kunnen manifesteren • Huisvesting EMODnet-secretariaat en ondersteuning Centrale Portalsite bij VLIZ met financiële steun vanuit Vlaanderen • Uitgebreide mariene dataverzameling via o.a. Meetnet Vlaamse banken, wat zorgt voor veilige scheepvaart en onderbouwing bij waterbouwkundige projecten, offshore-activiteiten, onderzoek en bescherming van het milieu. • Deelname aan Internationale Hydrografische Organisatie (IHO), wat zorgt voor een optimale werking en samenwerking met hydrografische diensten van andere landen. • Er is reeds sterke samenwerking tussen wetenschap (ILVO) en visserij in het kader van het Nationaal Data Gathering Program (NDGP). • Er is bestaande interesse van zowel militaire als meteorologische instanties voor het verwerven van uitgebreide mariene data afkomstig van vissersschepen vanwege hun brede verspreiding en de mogelijkheden om bodemgegevens te verzamelen. • Er wordt uitgebreid wetenschappelijk onderzoek uitgevoerd op de Noordzee door het Koninklijk Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen (KBIN), OD Natuur. Er zijn

meer dan 100 medewerkers actief met uiteenlopende expertises

- België beschikt met de RV Belgica over een oceanografisch onderzoeksschip
- Goed afgebakende en goed georganiseerde activiteiten binnen het Noordzeegebied, en dit binnen de Richtlijn van de Mariene Ruimtelijke Planning. Recent, in 2020, werd een tweede versie van het Belgisch Marien Ruimtelijk Plan van kracht. Het eerste initiatief tot marien ruimtelijke planning werd reeds in 2003 ondernomen door het vastleggen van bepaalde activiteiten en gebruiken in een ‘Masterplan’.
- Sterke Europese en internationale samenwerking via o.a. de Common Implementation Strategy voor de KRMS
- In 2020 zijn er in België maar liefst 11 onderzoeksgroepen actief inzake mariene aquacultuur- en visserijonderzoek

Sterke punten: maritieme bewaking en kustwacht

- Samenwerkingsverband tussen de verschillende bevoegde autoriteiten (op verschillende niveaus) binnen het platform Kustwacht
- Samenwerkingsverband tussen de verschillende bevoegde autoriteiten op vlak van logistiek en gebruik van materialen (bv. inzet vliegtuigen voor controlecampagnes)
- Controleambtenaren van de dienst visserij zorgen tevens voor de opleiding van andere controlekorpsen met betrekking tot IUU
- Centralisatie van verantwoordelijkheid over kustgebied en toegang tot havens binnen het Agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK)
- De scheepvaartpolitie heeft algemene bevoegdheid op zee en kan bijgevolg ook optreden in de materie zeevisserij
- Door de nauwe samenwerking van nationale autoriteiten binnen het ECGF, wordt de uitvoering van kustwachttaken op Europees niveau steeds sterker gestuurd.

Zwakke punten

Zwakke punten: mariene kennis

- Beperkte kennis omtrent de impact op het ecosysteem van nieuwe ontwikkelingen in de Noordzee (bv. windmolenparken, ontginningen, etc.)

- Veel parate kennis bij vissers die niet of beperkt geregistreerd en publiek gedeeld wordt
- Te beperkte medewerking van de commerciële vissersvloot voor het verzamelen van gegevens (deelname visreizen, uitwisseling gegevens, etc.)
- Actieve samenwerking tussen de federale administraties en de gewesten binnen de CCIM-stuurgroep Noordzee en Oceanen kan versterkt worden

Zwakke punten: maritieme bewaking en kustwacht

- Bijdrage vanuit visserijcontrole-cel beperkt tot kennisoverdracht gezien deze niet over eigen materiële middelen beschikt

Kansen

Kansen: mariene kennis

- Meer kennis over het ecosysteem kan bijdragen aan het verbeteren van de visbestanden door het integreren van bio-economisch advies in het nationale visserijbeleid
- De ontwikkeling van mariene kennis kan naast het ecologische aspect ook bijdragen aan sociaal-economische vraagstukken
- De ontwikkeling van mariene kennis kan bijdragen tot meer gerichte beheersmaatregelen (m.b.t. milieu en visserij) en de uitvoering van een sterker onderbouwd marien beleid
- De opbouw van mariene kennis kan leiden tot een sterkere positie voor de visserij- en aquacultuursector in de mariene ruimtelijke ordening dankzij wetenschappelijke onderbouwing
- Brede verspreiding van de Vlaamse vissersvloot, zowel in Belgische als andere EU-wateren, zorgt voor ruime mogelijkheden op vlak van dataverzameling
- Via de zeevisserij zijn er mogelijkheden om sub-surface data te verzamelen over grote gebieden (bv. via sensoren aan visnetten).
- Het potentieel tot uitbreiding van offshore activiteiten in het BNZ, via het MRP, zorgt voor bijkomende structurele aanwezigheid op zee, wat kan bijdragen tot de bestaande mariene kennis en het potentieel tot samenwerkingsverbanden vergroot.
- Nieuwe digitale toepassingen en technieken (bv. camera's, loggers en beeldverwerking)

om mariene kennis te verwerven zorgen voor een efficiëntere en kwalitatievere datacollectie die tegelijk de druk op wetenschappers kan verlagen (bv. minder noodzaak aan wetenschappelijke reizen aan boord van schepen)

- Mogelijkheden voor de uitbreiding van de datacollectie die zowel voor de ondersteuning van het visserijbeleid (stockbeheer), als voor KRMS en Natura 2000 kunnen aangewend worden
- Vissers kunnen hun rol als “guardian of the sea” bestendigen en valoriseren dankzij de verzameling en deling van mariene data
- De toenemende digitalisering zorgt voor bijkomende mogelijkheden betreffende internationale samenwerking en kennisuitwisseling

Kansen: maritieme bewaking en kustwacht

- Belgisch voorzitterschap van het EU Coast Guard Functions Forum 2022 - 2023

Bedreigingen

Bedreigingen: mariene kennis

- Gebrek aan bijkomende inzichten over de potentiële langetermijneffecten van bepaalde mariene activiteiten

Bedreigingen: maritieme bewaking en kustwacht

- Nieuwe uitdagingen met betrekking tot offshore infrastructuur, veilige scheepvaart, kustbescherming etc. door de klimaatverandering
- Door de Brexit ligt het BNZ aan een buitengrens van de EU en wordt ze geconfronteerd met een niet-EU-staat op zeer korte afstand. Bijgevolg valt de automatische bescherming van een aangrenzende EU-lidstaat weg.

In kaart brengen van de behoeften op basis van de SWOT-analyse en rekening houdend met de elementen in artikel 8, lid 5, van de EFMZVA-verordening

Behoeften

Prioritaire behoeftes: mariene kennis

- Nood aan bredere ondersteuning van en bijdrage aan het geïntegreerd maritiem beleid vanuit de visserij- en aquacultuursector (in het kader van ecologische en socio-economische belangen)
- Om aan de vraag vanuit visserijbeheer en wetenschap omtrent de ecosysteembenadering te kunnen voldoen zal een deel van de datacollectie geautomatiseerd moeten worden.
- Er is nood aan medewerking van vissers bij de bescherming van het mariene milieu vanuit de doelstellingen van de EU habitat- en vogelrichtlijn en het KRMS.
- Er is nood aan het stimuleren van reders en vissers om bij te dragen aan de opbouw van mariene kennis ten goede van het visserij- en maritiem beleid

Belangrijke behoeftes: mariene kennis

- Nood aan kennis over marien milieu, zijn biodiversiteit, de impact van menselijke activiteiten op de verschillende ecosysteemcomponenten en de mariene beschermde gebieden met het oog op het opstellen van monitoringsprogramma's en maatregelen voorzien binnen de Kaderrichtlijn Mariene Strategie (KRMS) en de EU Vogel- en Habitatrichtlijn (samen te nemen met de prioritaire behoefte).

Bijkomende behoeftes: mariene kennis

- Meer kennis nodig over de impact van bepaalde vistechnieken op bepaalde soorten en habitats zodat vistechnieken meer plaats- en tijdsafhankelijk ingezet kunnen worden in functie van meer selectiviteit en de bescherming van het mariene milieu (KRMS en EU Vogel- en Habitatrichtlijn).

2. Prioriteiten

Referentie: Artikel 22, lid 2, en artikel 22, lid 3, punt c), van de GB-verordening

2.1. Prioriteiten, uitgezonderd technische bijstand

ID	Titel
1	Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen
2	Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie
3	De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen
4	Versterking van de internationale oceaangovernance en faciëring van veilige, beveiligde, schone en duurzaam beheerde zeeën en oceanen

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

Specifieke doelstellingen

Specifieke doelstelling
1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten
1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen
1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten
1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken
1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1. Prioriteit 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Duiding wat betreft de specifieke behoeften van de kleinschalige kustvisserij en bijdragen vanuit de Belgische actietypes: Aangezien België niet beschikt over een professioneel kleinschalig kustvisserijsegment volgens de Europese definitie (SSCF), zijn er geen specifieke actietypes voor dergelijk segment in Prioriteit 1 voorzien. Indien er echter, op basis van de mogelijkheden tot het verkennen van het potentieel van een SSCF-segment in België binnen Prioriteit 3, ook effectief een SSCF-segment tot stand zou komen in de loop van de programmeringsperiode (2021 – 2027), dan kunnen de betreffende actoren uit dat segment beroep doen op de actietypes die ook voor de overige professionele visserijsegmenten onder Prioriteit 1 toegankelijk zijn.

Actiotype 1.1.1: Eco-investeringen aan boord ter innovatie en verduurzaming van de visserijactiviteiten en vistechnieken

Op economisch vlak komen volgende concrete acties die in aanmerking onder dit actiotype:

- **Kwaliteitsverhoging van aquatische producten:** door middel van investeringen aan boord moet worden bijgedragen aan de algemene kwaliteit van de vangsten. Dit kan betrekking houden op zowel de vangstmethodes (bv. verlagen van aantasting/kwetsuren) als de verwerking en de opslag aan boord (bv. minder toevoeging van bewaarmiddelen, efficiëntere ijsmachine, inrichting opslagruimte, etc.). Dergelijke acties kunnen bijdragen aan het verhogen van de omzet, een betere afzetprijs, het verruimen van de afzetmarkt en potentieel het verhogen van de voedselveiligheid.
- **Adaptatie aan de klimaatverandering:** investeringen aan boord ter aanpassing van de materialen en vistuigen om in te spelen op de uitdagingen en opportuniteiten veroorzaakt door klimaatverandering (bv. aangepast vistuig om op andere (nieuwe) doelsoorten te vissen), in zoverre de effecten van de klimaatverandering waarop men wenst in te spelen voldoende wetenschappelijk onderbouwd zijn.

Op ecologisch vlak komen volgende concrete acties in aanmerking:

- **Verhogen van de energie-efficiëntie en gebruik van hernieuwbare energie:** investeringen aan boord die de energie-efficiëntie verhogen (en bijgevolg het brandstofverbruik verlagen) waaronder materiële hydrodynamische aanpassingen aan het vaartuig en vistuig, de implementatie van digitale toepassingen om energie-efficiëntere visplanningen op te maken (smartfishing) en andere investeringen die zorgen voor lager energie verbruik (bv. led-verlichting en isolatie) of de installatie van hernieuwbare energiebronnen (met uitzondering van motorvervanging- en vernieuwing). Zoals bepaald in de EFMZVA-Verordening zal het mogelijk zijn om het bruto tonnage beperkt te laten toenemen ten voordele van een hogere energie-efficiëntie, en dit binnen de Europees bepaalde budgettaire grenzen (art. 5, lid 5), alsmede volgens de specifieke voorwaarden en vastgelegde concrete acties (art. 19).

- **Bevordering van de selectiviteit en uitvoering van de aanlandingsverplichting:** investeringen aan boord en aan vistuigen die ten gunste zijn van selectievere visvangst en het verhogen van de overlevingskansen en bijgevolg ook bijdragen tot de uitvoering van de aanlandingsverplichting, met name door investeringen in aangepast vistuig, gerelateerde materiële innovaties aan boord en digitalisaties (smartfishing) die bijdragen tot een selectievere visvangst. Ook het bevorderen van de selectiviteit met het oog op het vermijden van beschermde en bedreigde soorten komt in aanmerking.
- **Aanpassing van materialen om de impact op het mariene ecosysteem te verlagen:** investeringen aan boord en aan vistuigen die bijdragen aan de verlaging van de impact van visserijactiviteiten op het mariene ecosysteem. In het kader van de overwegende boomkorvisserij zal specifiek aandacht besteed worden aan het beschermen van de zeebodem door het minimaliseren van de bodemimpact of de omschakeling naar visserijpraktijken met lagere milieu-impact.

Actietype 1.1.2: Investerings aan boord ter bevordering van de sociale duurzaamheid

De concrete acties die in aanmerking komen onder de sociale component zijn:

- **Bevorderen van dierenwelzijn:** Het betreft investeringen aan boord ter bevordering van dierenwelzijn tijdens het volledige vangstproces en de verwerking aan boord van het schip. Alle fases aan boord (vangst, verblijf op het dek, “stunnen” en slachten) komen hierbij in aanmerking om initiatieven met betrekking tot dierenwelzijn te ondernemen, waaronder ook acties die kunnen bijdragen aan de bevordering van de overleving.
- **Bevorderen van de veiligheid, gezondheid, hygiëne en arbeidsomstandigheden aan boord:** het betreft investeringen aan boord die rechtstreeks tegemoet komen aan het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van vissers, rekening houdende met de hedendaagse vereisten en verder gaand dan wat minimaal wettelijk verplicht is. Ook specifieke investeringen gericht op de integratie van jongeren en vrouwen binnen de visserijsector komen hierbij in aanmerking. Zoals bepaald in de EFMZVA-Verordening zal het mogelijk zijn om het bruto tonnage beperkt te laten toenemen ten voordele van een hogere veiligheid aan boord en betere werkomstandigheden, en dit binnen de Europees bepaalde budgettaire grenzen (art. 5, lid 5), alsmede volgens de specifieke voorwaarden en vastgelegde concrete acties (art. 19).

Actietype 1.1.3: Opstartsteun voor jonge reders

- **Opstartsteun voor jonge reders:** Om jongeren aan te moedigen in hun ondernemerschap wordt beperkte financiële steun voorzien bij de eerste aanschaf van een vissersschip of voor de verwerving van de gedeeltelijke eigendom daarvan, binnen de Europese voorwaarden zoals vermeld in art. 17, EFMZVA-Ver..

Actietype 1.1.4: Bevorderen van kennis en samenwerking in de visserijsector

Om de transitie richting een meer duurzame visserij te bevorderen is de opbouw van kennis en kunde bij reders en vissers inzake het belang van een gezond marien milieu en duurzamere en alternatieve visserijtechnieken een cruciaal element. Daarnaast is ook een sterkere bewustwording gewenst inzake het belang van een duurzame visserij, de algemene doelstellingen van het GVB alsook bijdragen aan de milieudoelstellingen zoals opgenomen in het KRMS en de Vogel- en Habitatrichtlijn. Om de impact van dergelijke acties te maximaliseren dienen deze steeds plaats te vinden in collectief verband. Concrete acties die

in aanmerking komen zijn:

- **Training van vissers en reders:** voor het bevorderen van kennis en vaardigheden (bv. door middel van workshops, adviesverlening, instructiefilmpjes, aankoop van hard en software (bv. simulatoren), etc.)
- **Kennisdeling tussen vissers en gerelateerde stakeholders:** het versterken van kennisdeling door middel van netwerking en samenwerkingsplatformen. Dit kan zowel fysiek als digitaal (bv. ontwikkeling IT-platform om informatie te delen).

Actietype 1.1.5: Onderzoek en Innovatie in de visserijsector

Gelet op het belang van onderzoek en innovatie als ‘belangrijke aanjagers’ om te komen tot een duurzame visserij, zowel op economisch, ecologisch als sociaal vlak (zoals aangekaart in AT 1.1.1 en 1.1.2) is er specifiek steun mogelijk voor de uitvoering van studies, onderzoek en pilootprojecten gericht op de innovatie van zowel producten, materialen als processen. Volgende concrete acties komen bijgevolg in aanmerking:

- **Studies en onderzoek:** zowel desk-based als toegepast onderzoek
- **Pilootprojecten:** het in de praktijk testen van de haalbaarheid van specifieke componenten en integratie van nieuwe elementen (bv. in het kader van digitalisering) in het productieproces in een pre-commerciële fase

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Vissers
- Reders
- Visafslagen
- Visverwerkers
- NGO's
- Publieke instellingen
- Onderzoeks- en kennisinstellingen
- Verenigingen, producenten- en brancheorganisaties

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal België, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het programma waarborgen. In ieder geval zijn alle facetten van het Belgisch programma opgesteld volgens het principe van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Waar noodzakelijk werden strijdige bepalingen die voortvloeiden uit de regionale steunvoorwaarden geïdentificeerd en gecorrigeerd. Naast dit normatief kader zijn specifieke bepalingen opgenomen om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de integratie van het beginsel van gelijke kansen te bevorderen in de verschillende uitvoeringsstadia van het programma. Zo zal bij de indiening van een project de begunstigde de effecten in termen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen en de strijd tegen discriminatie moeten identificeren en aangeven hoe het project hiertoe zal bijdragen. Bij de selectie van projecten zal elk ingediend project geanalyseerd worden met betrekking tot de bijdrage aan de programmadoelstellingen, de voldoening aan de selectiecriteria, enz, maar ook aan het respecteren van de horizontale randvoorwaarden, waaronder het waarborgen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Ten slotte zal er op de webpagina van het programma een specifiek kader gewijd worden aan de betreffende Europese en nationale regelgeving met betrekking tot gelijkheid van kansen, en zullen hyperlinks voorzien worden naar relevante wetgeving en betrokken instellingen.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben betrekking op de Belgische visserijsector, actief in zowel de Belgische als Europese wateren, alsook de Belgische vissershavens en afslagen, met inbegrip van de personen tewerkgesteld in de visserijsector. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien. Enkel in het specifieke kader van onderzoek en innovatieprojecten waarbij een samenwerkingsverband opgezet wordt met buitenlandse projectpartners, teneinde internationale kennisdeling te stimuleren, kunnen acties een transnationale component bevatten. De projectpromotor dient echter steeds in België gevestigd te zijn.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Wat betreft de vraag naar financieringsinstrumenten vanuit de zeevisserijsector is een goede indicator het aantal aanvragen onder het ‘Redersfonds vzw’, waar reders financiering (noodleningen) kunnen aanvragen voor bepaalde investeringen of dringende herstellingen in het geval men over onvoldoende eigen middelen beschikt of geen toegang heeft tot de reguliere markt. In de afgelopen jaren was het aantal aanvragen binnen dit specifieke fonds quasi nihil. De goede toegang tot financiering vanuit de reguliere markt wordt bevestigd in een studie over de financiële noden van de Belgische agrovoedingsindustrie, waarin geconcludeerd wordt dat de sector toegang heeft tot een goed financieringsaanbod en er geen grote moeilijkheden zijn om aan financiering te komen (FiCompass, 2020). Gelet op voormelde vaststellingen zal binnen het Belgische programma bijgevolg enkel beroep worden gedaan op kapitaalpremies en geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Code	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
CO01	Aantal concrete acties	nummer	10,00	45,00

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
CR07	Behouden banen	personen	0,00	2021	45,00	Besox, VIRA (2020), eigen inschattingen en ervaringen vorige programmeringsperiode	
CR08	Profiterende personen	personen	0,00	2021	90,00	Besox, VIRA (2020), eigen inschattingen en ervaringen vorige programmeringsperiode	
CR10	Acties die bijdragen tot een goede milieutoestand, zoals natuurherstel, instandhouding, bescherming van ecosystemen, biodiversiteit, diergezondheid en dierenwelzijn	acties	0,00	2021	11,00	Besox, VIRA (2020), eigen inschattingen en ervaringen vorige programmeringsperiode	
CR11	Ondernemingen met een hogere omzet	entiteiten	0,00	2021	15,00	Besox, VIRA (2020), eigen inschattingen en ervaringen vorige programmeringsperiode	
CR13	Samenwerkingsactiviteiten tussen belanghebbenden	acties	0,00	2021	3,00	Besox, VIRA (2020), eigen inschattingen en ervaringen vorige programmeringsperiode	
CR14	Mogelijk gemaakte innovaties (aantal nieuwe producten, diensten, processen, bedrijfsmodellen of methoden)	nummer	0,00	2021	4,00	Besox, VIRA (2020), eigen inschattingen en ervaringen vorige programmeringsperiode	
CR17	Entiteiten met een betere hulpbronnefficiëntie bij productie en/of verwerking	entiteiten	0,00	2021	10,00	Besox, VIRA (2020), eigen inschattingen en ervaringen vorige programmeringsperiode	
CR21	Beschikbaar gestelde gegevensreeksen en advies	nummer	0,00	2021	4,00	Besox, VIRA (2020), eigen inschattingen en ervaringen vorige	

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
						programmeringsperiode	

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.1. Versterking van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten

2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Tabel 9: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Code	Bedrag (in EUR)
01. Vermindering van negatieve effecten en/of het bijdragen tot positieve milieueffecten en een goede milieutoestand	975.000,00
02. Voorwaarden bevorderen voor een economisch levensvatbare, concurrerende en aantrekkelijke visserij-, aquacultuur- en verwerkende sector	5.075.000,00
03. Bijdragen tot klimaatneutraliteit	1.050.000,00
09. Diergezondheid en dierenwelzijn	150.000,00

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO₂-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Actietype 1.2.1: Motorvernieuwing

- **Motorvernieuwing:** Deze actie omvat projecten in de visserijsector, uitgevoerd op vissersvaartuigen, die gericht zijn op hogere energie-efficiëntie en een daling van de CO₂-uitstoot door middel van de modernisering of vervanging van de hoofd- of hulpmotor van een vissersvaartuig met een lengte over alles van maximaal 24 meter. De opgelegde voorwaarden zijn dezelfde als deze in artikel 18 van de EFMZVA-Verordening.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Reders
- Producentenorganisaties

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 ‘Randvoorwaarden’ zal België, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het programma waarborgen. In ieder geval zijn alle facetten van het Belgisch programma opgesteld volgens het principe van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Waar noodzakelijk werden strijdige bepalingen die voortvloeiden uit de regionale steunvoorwaarden geïdentificeerd en gecorrigeerd. Naast dit normatief kader zijn specifieke bepalingen opgenomen om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de integratie van het beginsel van gelijke kansen te bevorderen in de verschillende uitvoeringsstadia van het programma. Zo zal bij de indiening van een project de begunstigde de effecten in termen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen en de strijd tegen discriminatie moeten identificeren en aangeven hoe het project hiertoe zal bijdragen. Bij de selectie van projecten zal elk ingediend project geanalyseerd worden met betrekking tot de bijdrage aan de programmadoelstellingen, de voldoening aan de selectiecriteria, enz, maar ook aan het respecteren van de horizontale randvoorwaarden, waaronder het waarborgen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Ten slotte zal er op de webpagina van het programma een specifiek kader gewijd worden aan de betreffende Europese en nationale regelgeving met betrekking tot gelijkheid van kansen, en zullen hyperlinks voorzien worden naar relevante wetgeving en betrokken instellingen.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben betrekking op Belgische vissersvaartuigen, actief in zowel de Belgische als Europese wateren. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Wat betreft de vraag naar financieringsinstrumenten vanuit de zeevisserijsector is een goede indicator het aantal aanvragen onder het ‘Redersfonds vzw’, waar reders financiering (noodleningen) kunnen aanvragen voor bepaalde investeringen of dringende herstellingen in het geval men over onvoldoende eigen middelen beschikt of geen toegang heeft tot de reguliere markt. In de afgelopen jaren was het aantal aanvragen binnen dit specifieke fonds quasi nihil. De goede toegang tot financiering vanuit de reguliere markt wordt bevestigd in een studie over de financiële noden van de Belgische agrovoedingsindustrie, waarin geconcludeerd wordt dat de sector toegang heeft tot een goed financieringsaanbod en er geen grote moeilijkheden zijn om aan financiering te komen (FiCompass, 2020). Gelet op voormelde vaststellingen zal binnen het Belgische programma bijgevolg enkel beroep worden gedaan op kapitaalpremies en geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Code	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
CO01	Aantal concrete acties	nummer	3,00	12,00

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
CR18.2	Energieverbruik dat leidt tot een vermindering van CO2-uitstoot	liter/u	0,00	2019	15,10	Cel Data en Publicatie "Bedrijfsresultaten 2019"	

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO2-uitstoot door vervanging of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen

2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Tabel 9: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Code	Bedrag (in EUR)
03. Bijdragen tot klimaatneutraliteit	300.000,00

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Actietype 1.3.1: Compensatie voor tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

- **Compensatie voor tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten:** het betreft steun (compensatie) voor de tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten als gevolg van art. 21, lid 2, (e) van de EFMZVA-Verordening. Met name: natuurrampen, milieuongevallen, gezondheids crises die officieel erkend zijn door de bevoegde autoriteit.

De specifieke voorwaarden voor toepassing van dit type actie zijn zoals vastgelegd in art. 21, EFMZVA-Verordening.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Reders
- Vissers
- Producentenorganisaties
- NGO's
- Publieke instanties

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal België, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het programma waarborgen. In ieder geval zijn alle facetten van het Belgisch programma opgesteld volgens het principe van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Waar noodzakelijk werden strijdige bepalingen die voortvloeiden uit de regionale steunvoorwaarden geïdentificeerd en gecorrigeerd. Naast dit normatief kader zijn specifieke bepalingen opgenomen om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de integratie van het beginsel van gelijke kansen te bevorderen in de verschillende uitvoeringsstadia van het programma. Zo zal bij de indiening van een project de begunstigde de effecten in termen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen en de strijd tegen discriminatie moeten identificeren en aangeven hoe het project hiertoe zal bijdragen. Bij de selectie van projecten zal elk ingediend project geanalyseerd worden met betrekking tot de bijdrage aan de programmadoelstellingen, de voldoening aan de selectiecriteria, enz., maar ook aan het respecteren van de horizontale randvoorwaarden, waaronder het waarborgen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Ten slotte zal er op de webpagina van het programma een specifiek kader gewijd worden aan de betreffende Europese en nationale regelgeving met betrekking tot gelijkheid van kansen, en zullen hyperlinks voorzien worden naar relevante wetgeving en betrokken instellingen.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben betrekking op Belgische vissersvaartuigen, actief in zowel de Belgische als Europese wateren. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Het gebruik van financieringsinstrumenten is voor dit type actie niet relevant aangezien het in dit geval rechtstreekse compensaties betreft.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Code	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
CO01	Aantal concrete acties	nummer	0,00	0,00

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
CR07	Behouden banen	personen	0,00	2021	0,00	Ervaringen vorige programmeringsperiode	Compensatie voor tijdelijke stillegging wordt als voorzorgsmaatregel opgenomen, waardoor de instelling van een doelwaarde niet relevant is

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten

2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Tabel 9: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Code	Bedrag (in EUR)
04. Tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten	50,00

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Actietype 1.4.1: Controle en handhaving

Voor de uitvoering van een efficiënte controle en handhaving in de visserij, zal België inzetten op volgende concrete acties:

- Technologische ontplooiing en uitwisseling gegevens: De aankoop, de installatie en/of de ontwikkeling van technologieën, met inbegrip van computerhard- en software, vaartuigdetectiesystemen (VDS), en IT-netwerken voor het verzamelen, het beheren, het valideren, het analyseren, de risicobeheersing, en het uitwisselen van gegevens met betrekking tot de visserij, voor het ontwikkelen van steekproefmethoden voor deze gegevens, en voor het tot stand brengen van een verbinding met sector overschrijdende gegevensuitwisselingssystemen.
- Transmissie gegevens: De ontwikkeling, de aankoop en de installatie van de componenten, met inbegrip van hard- en software, die nodig zijn voor de transmissie van gegevens door bij de visserij en de afzet van visserijproducten betrokken actoren aan de betrokken autoriteiten van de lidstaat en van de Unie, met inbegrip van de voor controledoeleinden vereiste componenten voor elektronische registratie- en rapportagesystemen (ERS), volgsystemen voor vaartuigen (VMS) en automatische identificatiesystemen (AIS). Inclusief de transmissie van camerabeelden naar aanleiding van REM-projecten in de schoot van de regionale groepen en in samenwerking met het EFCA.
- Traceerbaarheid visserij- en aquacultuurproducten: De ontwikkeling, de aankoop en de installatie van de componenten, met inbegrip van hard- en software, die nodig zijn ter waarborging van een sluitend systeem van (digitale) traceerbaarheid van visserij- en aquacultuurproducten als bedoeld in artikel 58 van Verordening (EG) nr. 1224/2009, en met als doel om fraude te bestrijden en de consument te informeren.
- Uitvoering van programma's voor het uitwisselen van gegevens tussen de lidstaten en de gezamenlijke analyse daarvan
- Aankoop van andere controlemiddelen: bv. weegapparatuur in het kader van de implementatie van een steekproefplan, mobiele hardware zoals scanapparaten, monitoringsystemen motorvermogen, etc.)
- Ontwikkeling en implementatie van innovatieve controle- en monitoringsystemen en de uitvoering van proefprojecten inzake visserijcontrole, met inbegrip van visuele controle van vaartuigen vanuit de lucht, Remote Electronic Monitoring (REM), verificatie van het motorvermogen, het elektronisch inspectierapport, etc.
- Procesoptimalisatie IUU: Evolueren naar een systeem van een digitale en deels automatische goedkeuring om de middelen efficiënter en meer doeltreffend in te zetten en via risicobeheer geïdentificeerde aanvragen nauwgezet te controleren.

- Aanstelling, opleiding en uitwisseling van personeelsleden die zijn belast met monitoring-, controle- en bewakingstaken op visserijgebied, ook op het niveau van meerdere lidstaten, bijvoorbeeld op het vlak van de implementatie van het steekproef- en controleplan, bij de implementatie van het elektronisch inspectierapport, ...
- Operationele kosten voor het uitvoeren van controles vanuit de lucht: met de focus op toegangscontroles ter bescherming van de scholbox. Als aanvulling op de bemande controles zal ook onderzocht worden of onbemande luchtcontrole een toegevoegde waarde kan bieden.
- Operationele kosten voor het uitvoeren van controles op zee
- Operationele kosten voor het uitvoeren van de bepalingen van de gemeenschappelijke controleprogramma's: met inbegrip van een verbeterde opvolging van de transportdocumenten en kosten verband houdend met een aantal verbeteringen aan het werkproces zoals dit door het gemeenschappelijk controle programma beoogd wordt
- Operationele kosten SCIP's: in verband met het verscherpte toezicht op visbestanden waarvoor specifieke controle- en inspectieprogramma's overeenkomstig artikel 95 van Verordening (EG) nr. 1224/2009 gelden en die aan controlecoördinatie onderworpen zijn overeenkomstig artikel 15 van Verordening (EG) nr. 768/2005 van de Raad
- Uitvoering actieplannen: programma's in verband met de uitvoering van een actieplan dat is opgesteld overeenkomstig artikel 102, lid 4, van Verordening (EG) nr. 1224/2009, met inbegrip van de gemaakte operationele kosten.

Verscheidene van de voormelde concrete acties zijn op te splitsen onder controle- en handhavingsacties met betrekking tot de controle-agentschappen en controle- en handhavingsmiddelen op het niveau van de private sector. Wat betreft steun voor acties of uitgaven aan boord van vissersvaartuigen moet deze voldoen aan de bepalingen in art. 22, lid 2, van de EFMZVA-Verordening. Betreffende acties ondernomen door de cel Controle van de dienst Visserij, kunnen deze tevens bijdragen aan de maritieme bewaking en samenwerking inzake kustwachttaken, waarmee in principe ook tegemoet gekomen wordt aan (de niet opgenomen) Prioriteit 4. Potentiële sturing van dergelijke acties kan via het platform van de Kustwacht verlopen.

Actietype 1.4.2. Verzameling, beheer en verwerking van gegevens in het kader van de nationale werkprogramma's

Dit actietype zet specifiek in op continuïteit en innovatie van de dataverzameling ten behoeve van het visserijbeheer door de aangewezen nationale publieke autoriteit, zoals voorzien in art. 25, lid 1 en lid 2 en art. 27 van het GVB en zoals nader omschreven in Richtlijn (EU) 2017/1004. Daarnaast omvat dit actietype ook studies die tot doel hebben om de uitvoering van het visserijbeleid met gefundeerd wetenschappelijk advies te onderbouwen.

Concrete acties die hiervoor in aanmerking komen zullen afhankelijk zijn van de uitvoeringshandelingen met voorschriften inzake procedures, het format en de tijdschema's voor indiening van de nationale werkprogramma's, die de Commissie aangenomen heeft (Uitvoeringsbesluit (EU) 2022/39 van de Commissie van 12 januari 2022 tot vaststelling van voorschriften voor het format en de tijdschema's voor de indiening van nationale werkprogramma's en jaarverslagen inzake gegevensverzameling in de visserij- en de aquacultuursector en tot intrekking van de Uitvoeringsbesluiten (EU) 2016/1701 en (EU)

2018/1283).

In het bijzonder volgende concrete acties komen voor steun in aanmerking:

- de verzameling, het beheer en het gebruik van gegevens voor wetenschappelijke analyse en voor de uitvoering van het GVB;
- nationale, transnationale en sub-nationale meerjarige steekproefprogramma's, mits deze betrekking hebben op bestanden die onder het GVB vallen;
- op zee verrichte monitoring van de commerciële en de recreatievisserij, met inbegrip van de monitoring van de bijvangst van mariene organismen zoals zeezoogdieren en vogels. Hiertoe behoort ook de ontwikkeling van een kwalitatievere observatie en rapportage door vissers (o.a. via self-sampling), met name betreffende toepassing inzake indicatoren voor het meten van de kwetsbaarheid van het marien ecosysteem en van beschermde en bedreigde soorten;
- onderzoeken op zee;
- deelname van vertegenwoordigers van de lidstaten en van regionale autoriteiten aan regionale coördinatievergaderingen, aan vergaderingen van regionale organisaties voor visserijbeheer waarbij de Unie overeenkomst sluitende partij of waarnemer is, en/of aan vergaderingen van internationale organisaties die belast zijn met het verstrekken van wetenschappelijk advies;
- verbetering van de systemen voor gegevensverzameling en gegevensbeheer (incl. digitalisering) en uitvoering van projecten om de bestaande systemen voor gegevensverzameling en -beheer te verbeteren;
- opleidingen van vissers en waarnemers om aan self-sampling te doen en wetenschappelijk correcte gegevens te verzamelen, met name wat betreft de identificatie van niet-commerciële en bedreigde soorten
- het behoud en het versterken van de socio-economische dataverzameling met betrekking tot aquacultuur en visverwerking

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Publieke instellingen
- Reders
- Vissers
- NGO's
- Kennis- en onderzoeksinstituten
- Het brede publiek/de consument
- Internationale organisaties (ICES, EFCA, ...)

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal België, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het programma waarborgen. In ieder geval zijn alle facetten van het Belgisch programma opgesteld volgens het principe van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Waar noodzakelijk werden strijdige bepalingen die voortvloeiden uit de regionale steunvoorwaarden geïdentificeerd en gecorrigeerd. Naast dit normatief kader zijn specifieke bepalingen opgenomen om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de integratie van het beginsel van gelijke kansen te bevorderen in de verschillende uitvoeringsstadia van het programma. Zo zal bij de indiening van een project de begunstigde de effecten in termen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen en de strijd tegen discriminatie moeten identificeren en aangeven hoe het project hiertoe zal bijdragen. Bij de selectie van projecten zal elk ingediend project geanalyseerd worden met betrekking tot de bijdrage aan de programmadoelstellingen, de voldoening aan de selectiecriteria, enz., maar ook aan het respecteren van de horizontale randvoorwaarden, waaronder het waarborgen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Ten slotte zal er op de webpagina van het programma een specifiek kader gewijd worden aan de betreffende Europese en nationale regelgeving met betrekking tot gelijkheid van kansen, en zullen hyperlinks voorzien worden naar relevante wetgeving en betrokken instellingen.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling kunnen zowel op vlak van controle en handhaving (o.a. samenwerking EFCA) als op vlak van datacollectie verband houden met interregionale, grensoverschrijdende en transnationaal opgezette initiatieven. Met name inzake datacollectie zal er in de komende programmeringsperiode een doorgedreven regionalisatie plaats vinden, onder meer door middel van de opzet van regionale werkprogramma's (regio North Sea & Eastern Arctic en regio North East Atlantic) en de omvorming van de regionale coördinatiemeeting tot een regionale coördinatiegroep met bijhorende intersessioneel-groepen. Daarnaast zal de nationale database compatibel moeten worden gemaakt met de regionale database RDB/RDBEST, waarnaar ICES in 2023 plant over te schakelen.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Het gebruik van financieringsinstrumenten is voor deze Specifieke Doelstelling niet relevant aangezien de acties voornamelijk door publieke instellingen zullen worden uitgevoerd. Enkel inzake controledoeleinden zal een beperkt aantal acties uitgevoerd worden in samenwerking met de private sector in navolging van wettelijke vereisten.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Code	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
CO01	Aantal concrete acties	nummer	2,00	6,00

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
CR12	Effectiviteit van het systeem voor het "verzamelen, beheren en gebruiken van gegevens" (schaal: 3=hoog, 2=gemiddeld, 1=laag)	schubben	3,00	2021	3,00	Ervaring voorgaande programmeringsperiode	
CR15	Geïnstalleerde of verbeterde controlemiddelen	middelen	0,00	2021	38,00	Ervaring voorgaande programmeringsperiode	
CR19	Acties ter verbetering van de bestuurscapaciteit	acties	0,00	2021	3,00	Ervaring voorgaande programmeringsperiode	

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken

2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Tabel 9: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Code	Bedrag (in EUR)
10. Controle en handhaving	3.906.353,00
11. Gegevensvergaring en –analyse, en bevordering van mariene kennis	8.575.000,00

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Actietype 1.6.1: Bevordering van de bescherming en herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

Dit actietype zet in op onderzoek, monitoring, beheer en operationele activiteiten die bijdragen aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen. De concrete acties die onder dit actietype in aanmerking komen voor steun dienen steeds te worden ondernomen in collectief belang en bestaan uit:

- **Het herstel van de ecologische continuïteit van Waalse rivieren:** Dergelijke acties zullen ook ten goede komen aan de uitvoering van het Belgische plan voor het herstel van de Europese aalbestanden, zoals vastgesteld bij Verordening (EG) nr. 1100/2007. Obstakels, dammen en de diverse installaties die gebruik maken van wachtbekkens zijn namelijk de belangrijkste oorzaak van de afname van de aalpopulatie. Ook de herbevolkingsmaatregelen, eveneens gericht op het verwezenlijken van dit actietype, doch beperkt tot het lozen van glasaal, zal ook bijdragen tot het plan voor herstel van de aalbestanden. Om de bescherming van trekkende soorten zoals Europese aal en Atlantische zalm te verbeteren, zullen ook studies en onderzoek worden overwogen. Dergelijke studies zijn nodig om vervolgens de meest doeltreffende acties ter ondersteuning van deze soorten vast te stellen. Als voorbeeld kunnen we verwijzen naar het project dat in Wallonië is uitgevoerd (binnen het OP 2014 – 2020) voor de ontwikkeling van een vaccin tegen het Herpesvirus, hetgeen zowel de wilde bestanden als de opkweek van aal deed afnemen. Projecten gericht op de vrije migratie van vissoorten zullen zich concentreren op de delen van rivieren die als prioritair aangeduid zijn om de zee te verbinden met de paaiwaterlopen (zalm) of habitats (aal), waardoor het snelst mogelijke effect kan worden bereikt. Tot slot kunnen ook ‘andere milieuacties’ worden toegestaan. Dit kan het geval zijn voor acties met betrekking tot aquatische ecosystemen (waterlopen) en met name de bescherming of rehabilitatie van paaigebieden.
- **De verzameling en verwerking van marien zwerfvuil en verloren vistuig:** Het betreft specifieke acties met betrekking tot zowel het passief verzamelen van marien zwerfvuil op zee door vissersvaartuigen als de verzameling van verloren vistuig, alsmede bewustwordingsacties hieromtrent en de verwerking van het verzamelde mariene zwerfvuil, alsook het verder uitbouwen van de nodige faciliteiten om dergelijk marien zwerfvuil, waaronder verloren vistuig, optimaal te registreren, te verzamelen en te verwerken, zowel op zee als op land (bv. havenfaciliteiten). Hiertoe wordt, zover als strikt noodzakelijke incentive, bijgedragen aan het kostendekkingssysteem vastgelegd in artikel 8 van en bijlage 4 bij Richtlijn (EU) 2019/883. Conform artikel 8(8) van Richtlijn nr. 2019/904 wordt gestreefd naar een minimale inzameling en recyclage van een nog nader te bepalen percentage van het verkochte vistuig waarbij de kosten voor de inzameling en recyclage van eigen afgedankt vistuig op basis van de producentenverantwoordelijkheidsregeling bij de vistuigproducent gelegd worden.
- **Bescherming en herstel van het mariene milieu en de biodiversiteit:** Het betreft in dit geval acties met betrekking tot operationele activiteiten (incl. pilootprojecten) en een beter beheer die bijdragen tot de bescherming en het herstel van gebieden en soorten van belang voor het mariene milieu

en de mariene biodiversiteit, met specifieke aandacht voor de Marien Beschermde Gebieden (MPA's) en Natura 2000 zones, met inbegrip van het noodzakelijke voorbereidende onderzoek, dataverzameling en monitoring. Zodoende wordt er gestreefd naar het bereiken van de Goede Milieu Toestand (GMT) en naar een schoon, gezond en productief marien ecosysteem. Operationele acties die binnen dit actietype thuis horen zijn niet enkel het actief herstel van gevoelige habitats zoals de mariene grindbedden en oesterbanken, maar zullen hoofdzakelijk afhangen van de ingediende projecten waarbij die acties zullen geselecteerd worden met de hoogste urgentie en de grootste projectkwaliteit.

Binnen dit kader zal specifieke aandacht moeten gaan naar de drie “zones voor bodemintegriteit” die in het nieuwe Marien Ruimtelijke Plan (2020 – 2026) opgenomen zijn.

Bijgevolg moeten bovenbeschreven maatregelen een actieve bijdrage leveren aan de milieudoelen en bijhorende descriptoren van de Belgische Mariene Strategie, dewelke uitvoering geeft aan het KRMS, met het Maatregelenprogramma voor de Belgische mariene wateren (2022 – 2027) als framework. Dit met specifieke aandacht voor onderstaande descriptoren gerelateerd aan drukken en impacten op het mariene milieu. Elke descriptor wordt ter illustratie voorzien van één of meerdere mogelijke concrete acties om de status van de descriptor te verbeteren:

- Descriptor 3: “Commercieel geëxploiteerde soorten vis en schaal- en schelpdieren” (potentiële actie(s): creatie van schuil-, paai- en rustmogelijkheden voor vissen en inktvissen bij de aanleg van nieuwe offshore constructies; een proefproject rond het taggen van haaien of roggen)
- Descriptor 5: “Eutrofiëring” (potentiële actie(s): bescherming en herstel estuariene natuur (slik/schorvegetaties) als buffer tegen verstoring nutriëntenbalans)
- Descriptor 6 "Zeebodintegriteit (benthische habitats): (potentiële actie(s): creatie van schuil-, paai- en rustmogelijkheden voor vissen en inktvissen bij de aanleg van nieuwe offshore constructies)
- Descriptor 8: “Vervuilende stoffen” (potentiële actie(s): uitfaseren van vislood in de hengelvissersrij: een verderzetting van bestaande initiatieven omtrent alternatieven en sensibilisering + uitbreiding met Green Deal; inzetten op het ontwikkelen/toepassen van milieuvriendelijke alternatieven voor antifouling in plaats van zware metalen en toxische alternatieven in verven die momenteel gebruikt worden)
- Descriptor 10 “Zwerfvuil” (potentiële actie(s): schoonmaak van wrakken met als doel het herstel van geassocieerde wrakgemeenschappen en functionele relaties (paai-kraamkamer, schuilplaats, etc.)

Descriptoren gerelateerd aan de status van het mariene milieu:

- Descriptor 1: “Biodiversiteit” (potentiële actie(s): onderzoek naar migratieroutes van zeevogels in het BNZ en ontwikkelen van een risicomap omtrent barrièrewerking van offshore infrastructuur; Algemene sensibilisering van een breed publiek mariene gebruikers, specifiek met betrekking tot zeehonden; het aanpakken van knelpunten langsheen migratieroutes van katadrome vissen zoals paling en anadrome vissen als fint)
- Descriptor 4: “Ecosysteem, voedselketen” (potentiële actie(s): natuurlijk herstel van biogene riffen toelaten door het ontbreken van bodemberoering met het oog op het creëren van extra habitatmogelijkheden voor geassocieerde gemeenschappen en daardoor toename van biodiversiteit)

- Descriptor 6: “Zeebodintegriteit (benthische habitats)” (potentiële actie(s): zie eerder voorbeeld)

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Vissers
- Reders
- Aquacultuurproducenten
- NGO's
- Verenigingen, producenten- en brancheorganisaties
- Publieke instellingen
- Onderzoeks- en kennisinstellingen
- Ondernemingen
- De burger

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal België, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het programma waarborgen. In ieder geval zijn alle facetten van het Belgisch programma opgesteld volgens het principe van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Waar noodzakelijk werden strijdige bepalingen die voortvloeiden uit de regionale steunvoorwaarden geïdentificeerd en gecorrigeerd. Naast dit normatief kader zijn specifieke bepalingen opgenomen om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de integratie van het beginsel van gelijke kansen te bevorderen in de verschillende uitvoeringsstadia van het programma. Zo zal bij de indiening van een project de begunstigde de effecten in termen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen en de strijd tegen discriminatie moeten identificeren en aangeven hoe het project hiertoe zal bijdragen. Bij de selectie van projecten zal elk ingediend project geanalyseerd worden met betrekking tot de bijdrage aan de programmadoelstellingen, de voldoening aan de selectiecriteria, enz., maar ook aan het respecteren van de horizontale randvoorwaarden, waaronder het waarborgen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Ten slotte zal er op de webpagina van het programma een specifiek kader gewijd worden aan de betreffende Europese en nationale regelgeving met betrekking tot gelijkheid van kansen, en zullen hyperlinks voorzien worden naar relevante wetgeving en betrokken instellingen.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

Er worden geen specifieke interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties voorzien. Desalniettemin kan het zijn dat bepaalde acties die ondernomen worden in het BNZ positieve grensoverschrijdende effecten met zich meebrengen tot in andere (aangrenzende) Europese wateren. Daarnaast is het mogelijk dat in het specifieke kader van onderzoeks- of pilootprojecten een samenwerkingsverband opgezet wordt met buitenlandse projectpartners, teneinde internationale kennisdeling te stimuleren en kunnen acties een transnationale component bevatten. De projectpromotor dient echter steeds in België gevestigd te zijn.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

De invoering van financieringsinstrumenten binnen deze Specifieke Doelstelling is weinig relevant aangezien er geen commerciële doelstelling aan verbonden is.

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Code	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
CO01	Aantal concrete acties	nummer	4,00	13,00

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
CR10	Acties die bijdragen tot een goede milieutoestand, zoals natuurherstel, instandhouding, bescherming van ecosystemen, biodiversiteit, diergezondheid en dierenwelzijn	acties	0,00	2021	13,00	Eigen inschattingen, ervaringen voorgaande programmeringsperiode en inventaris bevoegde diensten SPW	Betrokkenheid private sector van belang voor gedragenheid acties

2.1.1. Prioriteit: 1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen

2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Tabel 9: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Code	Bedrag (in EUR)
01. Vermindering van negatieve effecten en/of het bijdragen tot positieve milieueffecten en een goede milieutoestand	2.899.200,00

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

Specifieke doelstellingen

Specifieke doelstelling
2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn
2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Actietype 2.1.1: Investerings in duurzame aquacultuur

De concrete acties die in aanmerking komen voor financiële steun voor het verduurzamen, opstarten en uitbreiden van aquacultuurbedrijven zijn:

- **Productieve investeringen:** dergelijke investeringen moeten voldoen aan het principe van (geïntegreerde en) duurzame aquacultuur en zorgen voor een verhoging van de aquacultuurproductie, de kwaliteit of waarde van aquacultuurproducten (bv. productinnovatie), mede door het stimuleren van on-site verwerking, of het verhogen van de rendabiliteit (o.a. door modernisatie of bescherming tegen roofdieren). Ook het verbreden van de activiteiten (bv. door in te zetten op (hengel)toerisme, educatie, ecosysteemdiensten en korte-ketenverkoop) komt in aanmerking als dit bijdraagt tot de maatschappelijke gedragenheid en rendabiliteit van het bedrijfsmodel en verbonden is aan de kernactiviteit van de onderneming (aquacultuur). Wat betreft de mariene aquacultuur zal specifiek ingezet worden op de productie van extractieve soorten.
- **Investerings die bijdragen aan de ecologische duurzaamheid van aquacultuuractiviteiten (klimaatmitigatie) of inspelen op klimaatadaptatie,** waaronder: de verbetering van de energie-efficiëntie (bv. isolatie of aangepaste kweeksystemen) en inzet op hernieuwbare energie, de verlaging van waterverbruik bij productie en verwerking en de voorziening van regenwateropslag, de verbetering van de afvalwaterkwaliteit, het vermijden van milieuvervuiling en toxische algenbloei, etc. Dergelijke investeringen zijn mogelijk in zoverre ze verder gaan dan wat wettelijk verplicht opgelegd is.
- **Investerings die dierenwelzijn en -gezondheid bevorderen:** het betreft investeringen die wetenschappelijk gefundeerd zijn en bijdragen aan het welzijn van de organische organismen doorheen het kweek- en verwerkingsproces. Dergelijke investeringen kunnen tevens de productkwaliteit ten goede komen door o.a. de reductie van stress en zijn mogelijk in zoverre ze verder gaan dan wat wettelijk verplicht opgelegd is.
- **Investerings gericht op het verbeteren van de gezondheid, veiligheid, hygiëne en arbeidsomstandigheden in aquacultuurbedrijven:** het betreft investeringen in aquacultuurbedrijven die rechtstreeks tegemoet komen aan het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van werknemers, rekening houdende met de hedendaagse vereisten en verder gaand dan wat minimaal wettelijk verplicht is. Ook specifieke investeringen gericht op de integratie van jongeren en vrouwen in de aquacultuursector komen hierbij in aanmerking.

De **implementatie van digitale instrumenten** biedt opportuniteiten om meerdere van de hierboven aangehaalde elementen na te streven en te ondersteunen,

wat kan bijdragen aan het verlagen van de ondernemersrisico's en –lasten, alsook het verhogen van de rendabiliteit.

Actietype 2.1.2: Economische ondersteuning van de aquacultuursector

- **Economische haalbaarheidsstudies in de aquacultuursector:** Het betreft steun voor de uitvoering van economische haalbaarheidsstudies omtrent innovatieve aquatische producten, processen en toepassingen ter voorbereiding van de praktische implementatie. In het geval de haalbaarheid van een product onderzocht wordt, komen ook de gerelateerde marktstudies in aanmerking. Het betreft voor de regio Vlaanderen enkel acties van collectief belang.

Actietype 2.1.3: Toegepast onderzoek en innovatie in de aquacultuursector

- **Toegepast onderzoek en innovatie in de aquacultuur:** in dit geval betreft het praktijkgerichte, innovatieve onderzoeksprojecten (inclusief pilootprojecten) met betrekking tot zowel producten (waaronder aquacultuurvoeder), processen en toepassingen die gericht zijn op de actuele uitdagingen waarmee de lokale aquacultuursector geconfronteerd wordt alsmede het verkennen van de technische vereisten voor de kweek van nieuwe soorten met veel potentieel in lokale en duurzame productiesystemen. In Vlaanderen dienen dergelijke onderzoeksprojecten steeds in privaat-publiek partnerschap te worden uitgevoerd.

Actietype 2.1.4: Bevorderen van dierenwelzijn in de aquacultuursector

- **Bevordering van dierenwelzijn:** steun voor de uitvoering van onderzoek ter bestrijding en voorkomen van ziektes en het verhogen van dierenwelzijn, de ontwikkeling van algemene en soorten-specifieke sectorguides (handleidingen met beste praktijken of gedragscodes) welke dierenwelzijn bevorderen alsmede de ontwikkeling van toepassingen om de afhankelijkheid van diergeneesmiddelen (antibiotica) te verminderen.

Actietype 2.1.5: Bevorderen van kennis en samenwerking in de aquacultuursector

- **Kennisdeling en samenwerking in de aquacultuursector:** het betreft steun voor het bevorderen van kennisdeling door adviesverlening op maat door middel van persoonlijke begeleiding van ondernemers op technisch en wetenschappelijk vlak, de voorbereiding van bedrijfsplannen, monitoring in synergie met wetenschappelijke entiteiten, etc.. Daarnaast betreft het ook steun voor initiatieven die inzetten op netwerking en organisatie binnen de aquacultuursector (ondernemers, onderzoeks- en kennisinstellingen, publieke instellingen, ...) teneinde kennisdeling en samenwerking binnen de sector te stimuleren. Dergelijke initiatieven kunnen tevens een Europese (grensoverschrijdende) samenwerkingscomponent bevatten.

- **Opzet van demonstratieprojecten:** praktijk gerelateerde kennisdeling tussen experts onderling of tussen experts en het bredere publiek. Dit met als doel zowel informatiedeling ter verhoging van de maatschappelijke kennis en aanvaarding alsmede vanuit het oogpunt om expertise uit te wisselen. Dergelijke initiatieven moeten steeds in samenwerking met erkende wetenschappelijke instellingen opgezet worden.
- **Training:** het betreft steun voor het volgen van professionele trainingscursussen (ook in het buitenland), alsook stimulansen voor het ontvangen van stagiairs op bedrijven.

Actietype 2.1.6: Bevorderen biologische aquacultuur

- **Bevorderen van de biologische productie:** het betreft steun voor het implementeren en behouden van een biologische productiemethode, met het oog op het verkrijgen van het bio-label. Ook de extra kosten als gevolg van de omschakelingsperiode komen hierbij in aanmerking.

Actietype 2.1.7: Compensatie van verloren inkomsten

- **Compensatie van verloren inkomsten bij onvoorziene en uitzonderlijke gebeurtenissen:** het betreft steun voor onvoorziene gebeurtenissen die niet toe te schrijven aan noch te voorzien zijn door de aquacultuurexploitant en leiden tot een significant verlies aan inkomsten. Dergelijke gebeurtenissen zijn o.a. extreme weersomstandigheden, uitbraak van ziektes binnen de kweekomgeving, etc. Het uitzonderlijke en onvoorzienbare karakter van de gebeurtenis moet worden erkend door de bevoegde autoriteit.

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- (Potentiële) producenten
- Kennis- en onderzoeksinstituten
- De burger/consument
- PO's/BO's
- Publieke instellingen

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal België, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het programma waarborgen. In ieder geval zijn alle facetten van het Belgisch programma opgesteld volgens het principe van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Waar noodzakelijk werden strijdige bepalingen die voortvloeiden uit de regionale steunvoorwaarden geïdentificeerd en gecorrigeerd. Naast dit normatief kader zijn specifieke bepalingen opgenomen om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de integratie van het beginsel van gelijke kansen te bevorderen in de verschillende uitvoeringsstadia van het programma. Zo zal bij de indiening van een project de begunstigde de effecten in termen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen en de strijd tegen discriminatie moeten identificeren en aangeven hoe het project hiertoe zal bijdragen. Bij de selectie van projecten zal elk ingediend project geanalyseerd worden met betrekking tot de bijdrage aan de programmadoelstellingen, de voldoening aan de selectiecriteria, enz., maar ook aan het respecteren van de horizontale randvoorwaarden, waaronder het waarborgen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Ten slotte zal er op de webpagina van het programma een specifiek kader gewijd worden aan de betreffende Europese en nationale regelgeving met betrekking tot gelijkheid van kansen, en zullen hyperlinks voorzien worden naar relevante wetgeving en betrokken instellingen.

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

De acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben betrekking op de Belgische aquacultuursector, actief zowel op land als in het BNZ, met inbegrip van de personen tewerkgesteld in de visserijsector. Er worden geen specifieke interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties voorzien. Enkel in het kader kennisdeling en samenwerking, alsook onderzoek en innovatieprojecten waarbij een samenwerkingsverband opgezet wordt met buitenlandse projectpartners, teneinde internationale kennisdeling te stimuleren, kunnen acties een transnationale component bevatten. De projectpromotor dient echter steeds in België gevestigd te zijn.

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Wat betreft de aquacultuursector remt de lange terugverdientijd van investeringen en het hoge risico het ondernemerschap af. Door het gebruik van kapitaalpremies kan deze terugverdientijd in veel gevallen gevoelig worden beperkt, waardoor de behoefte aan extern (risico)kapitaal afneemt. De goede toegang tot financiering vanuit de reguliere markt wordt bevestigd in een studie over de financiële noden van de Belgische agrovoedingsindustrie, waarin geconcludeerd wordt dat de sector toegang heeft tot een goed financieringsaanbod en er geen grote moeilijkheden zijn om aan financiering te komen (FiCompass, 2020). Deze studie verwijst ook naar de hoge risiconiveaus bij startups, wat kan leiden tot ontmoediging om naar financiering op zoek te gaan. In het Belgische geval wordt sterk ingezet op het verspreiden van de kennis omtrent financieringsmogelijkheden uit het EFMZVA, met in Vlaanderen de mogelijkheid tot private begeleiding door een aquaconsulent. Gelet op voormelde vaststellingen zal binnen het Belgische programma bijgevolg enkel beroep worden gedaan op kapitaalpremies en geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten.

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Code	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
CO01	Aantal concrete acties	nummer	13,00	52,00

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
CR01	Nieuwe productiecapaciteit	ton/jaar	0,00	2021	425,00	Eigen inschattingen en berekeningen, ervaringen voorgaande programmeringsperiode en data Statbel	De ontwikkeling van de aquacultuursector is grotendeels afhankelijk van macro-economische factoren. Het volume nieuwe productiecapaciteit (indicator 1) is specifiek gericht op humane consumptie
CR02	Behouden aquacultuurproductie	ton/jaar	0,00	2021	40,00	Eigen inschattingen en berekeningen, ervaringen voorgaande programmeringsperiode en data Statbel	
CR08	Profiterende personen	personen	0,00	2021	63,00	Eigen inschattingen en berekeningen, ervaringen voorgaande programmeringsperiode en data Statbel	
CR10	Acties die bijdragen tot een goede milieutoestand, zoals natuurherstel, instandhouding, bescherming van ecosystemen, biodiversiteit, diergezondheid en dierenwelzijn	acties	0,00	2021	10,00	Eigen inschattingen en berekeningen, ervaringen voorgaande programmaperiode en data Statbel	
CR11	Ondernemingen met een hogere omzet	entiteiten	0,00	2021	2,00	Eigen inschattingen en berekeningen, ervaringen	

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
						voorgaande programmeringsperiode en data Statbel	
CR13	Samenwerkingsactiviteiten tussen belanghebbenden	acties	0,00	2021	4,00	Eigen inschattingen en berekeningen, ervaringen voorgaande programmeringsperiode en data Statbel	
CR14	Mogelijk gemaakte innovaties (aantal nieuwe producten, diensten, processen, bedrijfsmodellen of methoden)	nummer	0,00	2021	14,00	Eigen inschattingen en berekeningen, ervaringen voorgaande programmeringsperiode en data Statbel	
CR17	Entiteiten met een betere hulpbronnefficiëntie bij productie en/of verwerking	entiteiten	0,00	2021	4,00	Eigen inschattingen en berekeningen, ervaringen voorgaande programmeringsperiode en data Statbel	
CR21	Beschikbaar gestelde gegevensreeksen en advies	nummer	0,00	2021	4,00	Eigen inschattingen en berekeningen, ervaringen voorgaande programmeringsperiode en data Statbel	

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn

2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Tabel 9: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Code	Bedrag (in EUR)
01. Vermindering van negatieve effecten en/of het bijdragen tot positieve milieueffecten en een goede milieutoestand	90.000,00
02. Voorwaarden bevorderen voor een economisch levensvatbare, concurrerende en aantrekkelijke visserij-, aquacultuur- en verwerkende sector	5.894.219,00
03. Bijdragen tot klimaatneutraliteit	250.000,00
09. Diergezondheid en dierenwelzijn	200.000,00

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Actietype 2.2.1: Bevorderen van de afzet

Dit actietype bestaat uit volgende concrete acties gericht op afzetbevordering:

- **Productie- en marketingplannen:** Het betreft in dit geval specifiek de opmaak en uitvoering van de productie- en marketingplannen (PMP) die opgemaakt worden door erkende producentenorganisaties in de visserij- en of aquacultuursector, in uitvoering van art. 28 van de GMO-Verordening (Ver. (EU) 1379/2013).
- **Bewustmakingscampagnes en promotie gericht op het brede publiek en internationale markten:** dit omvat acties gerelateerd aan de algemene bewustmaking en het bevorderen van de kennis van het brede publiek en de internationale markten omtrent lokale productie. Dergelijke bewustmaking kan bestaan uit specifieke acties die betrekking hebben op het uitvoeren van (internationale) public relations (PR), communicatie- en promotiecampagnes en dienen ondernomen te worden door een publieke instelling.
- **De ontwikkeling en implementatie van certificaten en kwaliteitskeurmerken:** het betreft steun voor de ontwikkeling en/of implementatie van nieuwe of bestaande kwaliteitskeurmerken en certificaten gerelateerd aan duurzame en lokaal geproduceerde aquatische voedingsproducten doorheen de keten. De certificering en etikettering moeten op objectieve en transparante wijze bijdragen aan de consumentenkennis over het betreffende product.
- **Het bevorderen van de traceerbaarheid van aquatische voedingsproducten:** het betreft steun voor de ontwikkeling en implementatie van systemen die de traceerbaarheid van lokale aquatische producten doorheen de volledige voedingsketen bevorderen. Acties hebben tot doel om de consument op objectieve wijze over de afkomst van aangekochte producten te informeren. Acties moeten steeds verder gaan dan wat (o.a. vanuit controledoeleinden) wettelijk verplicht is.
- **Opstartsteun voor producenten- en brancheorganisaties:** het betreft steun, beperkt in tijd, voor de opstart van een producenten- of brancheorganisatie binnen de visserij of aquacultuursector. De steun heeft betrekking op kosten gerelateerd aan administratie, personeel en de organisatie van samenkomsten (digitaal en fysiek).
- **De uitvoering van marktonderzoek:** het betreft de uitvoering van studies om het potentieel van nieuwe markten te verkennen en de marktvereisten in kaart te brengen teneinde de afzet van lokale producten te verbeteren

Actietype 2.2.2: Bevorderen van investeringen in kwalitatieve en duurzame verwerking van aquatische producten

Dit actietype bestaat uit een economische, ecologische en sociale component:

Op economisch vlak:

- **Productieve investeringen voor de verwerking en kwaliteitsverhoging van lokaal aangevoerde en gekweekte aquatische producten:** hierbij gaat het om investeringen in aangepaste materialen en processen voor de verwerking alsook de kwaliteitsverhoging van lokale soorten. Toename van de totale verwerkingscapaciteit is geen voorwaarde aangezien het ook kan gaan over een heroriëntatie naar de verwerking van lokale soorten of het toevoegen van waarde zonder bijkomende afzet na te streven.
- **Valorisatie van nevenstromen:** acties die een circulair productiemodel nastreven door de verwerking en valorisatie van nevenstromen afkomstig van duurzaam geëxploiteerde aquatische bronnen
- **Bevorderen van digitale verkoopinstrumenten:** het betreft steun voor de toepassing van digitale systemen ter bevordering van de afzet

Op ecologisch vlak:

- **Energie-efficiëntie:** acties die de vermindering van energieverbruik of de aanpassing naar hernieuwbare energiebronnen nastreven. Het kan hier gaan over efficiëntere koeling, isolatie, etc.
- **Preventie van milieuvervuiling/-verontreiniging:** acties gerelateerd aan het verminderen of vermijden van vervuiling door verwerking-gerelateerde activiteiten (bv. door omschakeling naar milieuvriendelijkere verpakking of de reductie van visafval)
- **Waterverbruik en -kwaliteit:** acties gerelateerd aan het efficiënt gebruik van water en de verbetering van de kwaliteit van het afvalwater

Op sociaal vlak streven we bijgevolg naar het verbeteren van de werkomstandigheden van werknemers binnen de visverwerking.:

- **Investeringen gericht op het verbeteren van de gezondheid, veiligheid, hygiëne en arbeidsomstandigheden:** het betreft investeringen in visverwerkingsbedrijven die rechtstreeks tegemoet komen aan het welzijn, de gezondheid en de veiligheid van werknemers, rekening houdende met de hedendaagse vereisten en verder gaand dan wat minimaal wettelijk verplicht is.

De investeringssteun is voorbehouden aan ondernemingen die voldoen aan de Europese definitie van een KMO.

Actietype 2.2.3: Bevorderen van kennis en vaardigheden voor de verwerking van lokale aquatische producten

- **Training en kennisopbouw voor de verwerking van vis:** het omvat financiële ondersteuning voor acties gericht op de ontwikkeling van de kennis en vaardigheden voor het verwerken en verhandelen van lokale aquatische producten. Hiermee kan worden bijgedragen aan een hogere rendabiliteit en minder voedselverlies (bv. door efficiënter fileren), verhoogde kennis over (lokale) visserijproducten en het belang van duurzame productie, meer

aandacht voor veiligheid en gezondheid, etc.

Actietype 2.2.4: Onderzoek en innovatie naar de duurzame verwerking van lokale aquatische producten

Acties inzake onderzoek en innovatie moeten bekeken worden in het verlengde van de ecologische en economische aspecten inzake duurzaamheid zoals aangekaart bij AT 2.2.2 (investeringssteun) en kunnen worden omschreven als volgt:

- **Onderzoek en innovatie naar duurzame verwerking van lokale aquatische producten:** in dit geval betreft het innovatieve onderzoeksprojecten (inclusief pilootprojecten) met als doel om praktijkgerichte oplossingen tot stand te brengen voor de verwerking en bewerking van lokaal geproduceerde aquatische producten.

Actietype 2.2.5: Investeringssteun in vissershavens (aanlandingsplaatsen) en afslagen ten behoeve van de visserij- en aquacultuursector

Concreet betreft het investeringssteun voor aanpassingen aan de infrastructuur van aanlandingsplaatsen in vissershavens en visafslagen, die bijdragen tot:

- **Verminderen van de milieu-impact:** het betreft investeringen die de algemene milieu-impact van visserij- en aquacultuur-gerelateerde activiteiten in havens en visveilingen vermindert. Concreet kan het gaan om investeringen die het waterverbruik verminderen of de kwaliteit van afvalwater verhogen, alsook investeringen die milieuvervuiling (als gevolg van visserij of aquacultuur gerelateerde activiteiten in havens en visveilingen) vermijden.
- **Bevorderen van de productkwaliteit en voedselveiligheid:** het betreft investeringen in infrastructuur van havens en visveilingen die verder gaan dan wettelijk verplicht om te voorzien dat lokaal aangevoerde visserij- en aquacultuurproducten hun kwaliteit behouden en bijdragen aan het waarborgen van de voedselveiligheid.
- **Bevorderen van de veiligheid, gezondheid, hygiëne en arbeidsomstandigheden:** het betreft investeringen in land-gebaseerde infrastructuur in havens en veilingen die de gezondheid en veiligheid van zowel vissers als werknemers gerelateerd aan de visserij- en aquacultuursector tegemoet komen.
- **Investeringssteun in vissershavens en afslagen ter uitvoering van de aanlandingsverplichting:** het betreft investeringen in infrastructuur die inspelen op de uitdagingen die ontstaan door de implementatie van de aanlandingsverplichting, bv. de uitbouw van faciliteiten om ongewenste bijvangst te ontvangen en de traceerbaarheid van deze producten doorheen de keten te garanderen.
- **Investeringssteun in infrastructuur van vissershavens (aanlandingsplaatsen) ter ondersteuning van de maricultuur:** het betreft concreet de uitbouw van de benodigde infrastructuur voor de veilige en efficiënte ontvangst van vaartuigen, werktuigen, goederen en personeel bestemd voor de mariene aquacultuur op zee.

Acties met betrekking tot de uitbouw van infrastructuur in havens (aanlandingsplaatsen) moeten vertrekken vanuit een collectief belang en zijn bijgevolg enkel uit te voeren door publieke instellingen.

Specifiek voor visafslagen is er de bijkomende mogelijkheid tot steun gericht op aanpassingen van infrastructuur en processen voor:

- **Bevorderen van de digitale integratie:** het betreft innovatieve investeringen gericht op de digitalisatie van processen om deze te verduurzamen en af te stemmen op de behoeften van de andere schakels in de visserijketen en daarmee de centrale rol van visafslagen te bestendigen
- **Bevorderen van de energie-efficiëntie:** het betreft investeringen die gericht zijn op de reductie van het energieverbruik (bv. isolatie, aangepaste koeling, ...)

Actietype 2.2.6: Compensatie in geval van aanzienlijke marktverstoring

- **Compensatie in geval van aanzienlijke marktverstoring:** het betreft de mogelijkheid om marktdeelnemers in de visserij- en aquacultuursector te compenseren voor gederfde inkomsten of extra kosten indien zich uitzonderlijke gebeurtenissen voordoen die een aanzienlijke verstoring van de markten tot gevolg hebben. Dit op basis van art. 26, lid 2, a), EFMZVA-Ver.. De steun kan uitsluitend worden toegekend indien de Europese Commissie bij uitvoeringsbesluit een buitengewone gebeurtenis vastgesteld heeft.

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Producenten
- Kennis- en onderzoeksinstituten
- De burger/consument
- PO's/BO's
- Publieke instellingen
- Visafslagen
- Vishandelaars en visverwerkers

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal België, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het programma waarborgen. In ieder geval zijn alle facetten van het Belgisch programma opgesteld volgens het principe van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Waar noodzakelijk werden strijdige bepalingen die voortvloeiden uit de regionale steunvoorwaarden geïdentificeerd en gecorrigeerd. Naast dit normatief kader zijn specifieke bepalingen opgenomen om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de integratie van het beginsel van gelijke kansen te bevorderen in de verschillende uitvoeringsstadia van het programma. Zo zal bij de indiening van een project de begunstigde de effecten in termen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen en de strijd tegen discriminatie moeten identificeren en aangeven hoe het project hiertoe zal bijdragen. Bij de selectie van projecten zal elk ingediend project geanalyseerd worden met betrekking tot de bijdrage aan de programmadoelstellingen, de voldoening aan de selectiecriteria, enz., maar ook aan het respecteren van de horizontale randvoorwaarden, waaronder het waarborgen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Ten slotte zal er op de webpagina van het programma een specifiek kader gewijd worden aan de betreffende Europese en nationale regelgeving met betrekking tot gelijkheid van kansen, en zullen hyperlinks voorzien worden naar relevante wetgeving en betrokken instellingen.

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

Niet van toepassing

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

Acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben voornamelijk betrekking op de Belgische visverwerkende sector, met inbegrip van de personen tewerkgesteld in deze sector, alsook de primaire productiesectoren visserij en aquacultuur. Er worden geen specifieke interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties voorzien. Enkel in het kader van de publieke promotiecampagnes (bv. deelname aan internationale beurzen) of in het kader van de ontwikkeling van kwaliteits- en duurzaamheidskeurmerken (bv. bij Europese samenwerkingsverbanden om schaalvoordelen te benutten) kunnen bepaalde acties van transnationale aard zijn.

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Er is in België een goede toegang tot financiering vanuit de reguliere markt, zoals bevestigd in een studie over de financiële noden van de Belgische agrovoedingsindustrie, waarin geconcludeerd wordt dat de sector toegang heeft tot een goed financieringsaanbod en er geen grote moeilijkheden zijn om aan financiering te komen (FiCompass, 2020). Gelet op voormelde vaststellingen zal binnen het Belgische programma bijgevolg enkel beroep worden gedaan op kapitaalpremies en geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten.

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Code	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
CO01	Aantal concrete acties	nummer	11,00	45,00

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
CR01	Nieuwe productiecapaciteit	ton/jaar	0,00	2021	300,00	PMP 2020, VLAM 2020, eigen inschattingen en berekeningen en ervaringen voorgaande programmeringsperiode	
CR08	Profiterende personen	personen	0,00	2021	490,00	PMP 2020, VLAM 2020, eigen inschattingen en berekeningen en ervaringen voorgaande programmeringsperiode	
CR10	Acties die bijdragen tot een goede milieutoestand, zoals natuurherstel, instandhouding, bescherming van ecosystemen, biodiversiteit, diergezondheid en dierenwelzijn	acties	0,00	2021	7,00	PMP 2020, VLAM 2020, eigen inschattingen en berekeningen en ervaringen voorgaande programmeringsperiode	
CR11	Ondernemingen met een hogere omzet	entiteiten	0,00	2021	5,00	PMP 2020, VLAM 2020, eigen inschattingen en berekeningen en ervaringen voorgaande programmeringsperiode	
CR14	Mogelijk gemaakte innovaties (aantal nieuwe producten, diensten, processen, bedrijfsmodellen of methoden)	nummer	0,00	2021	4,00	PMP 2020, VLAM 2020, eigen inschattingen en berekeningen en ervaringen voorgaande programmeringsperiode	
CR16	Entiteiten die profiteren van promotie- en voorlichtingsactiviteiten	entiteiten	0,00	2020	5.350,00	PMP 2020, VLAM 2020, eigen inschattingen en berekeningen en	voor de berekening van het aantal entiteiten wordt in rekening gebracht dat

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
						ervaringen voorgaande programmeringsperiode	dezelfde entiteiten meermaals doorheen de programmeringsperiode kunnen profiteren van steun
CR17	Entiteiten met een betere hulpbronnefficiëntie bij productie en/of verwerking	entiteiten	0,00	2021	7,00	PMP 2020, VLAM 2020, eigen inschattingen en berekeningen en ervaringen voorgaande programmeringsperiode	

2.1.1. Prioriteit: 2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 2.2. Bevordering van de marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten

2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Tabel 9: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Code	Bedrag (in EUR)
02. Voorwaarden bevorderen voor een economisch levensvatbare, concurrerende en aantrekkelijke visserij-, aquacultuur- en verwerkende sector	6.341.000,00
03. Bijdragen tot klimaatneutraliteit	300.000,00

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

Specifieke doelstellingen

Specifieke doelstelling
3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Gerelateerde soorten acties - Artikel 22, lid 3, punt d), i), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Actietype 3.1.1.: Kust-gebonden vanuit de gemeenschap geleide lokale ontwikkeling (CLLD)

Gelet op de snelle ontwikkelingen en uitgebreide steun die vanuit Vlaanderen reeds voorzien wordt voor de ontwikkeling van de blauwe economie, is het van belang om ook de lokale kust-gebonden visserij- (en potentieel aquacultuur-) gemeenschap mee in het verhaal te betrekken. De concrete acties die voor steun in aanmerking komen onder dit actietype zijn:

- **Vorbereidende acties voor de opbouw van CLLD:** waaronder de ontwikkeling en implementatie van een lokale strategie voor CLLD
- **Het beheer van CLLD:** dit beheer zal moeten worden uitgevoerd binnen de structuur van de (Europees bepaalde) Local Action Groups (LAGs) en in partnerschap met de meest relevante lokale kust-actoren die nauw betrokken zijn bij de visserij en aquacultuursector. Daarbij kan gedacht worden aan lokale besturen, publieke autoriteiten, industrie, wetenschap, lokale verenigingen, etc... Door de beperkte samenhang en aanwezigheid van lokale gemeenschappen in de visserij- en aquacultuursector zal met name voldoende aandacht moeten worden besteed aan capacity-building (waaronder de organisatie van evenementen, workshops, ...).
- **De uitvoering van acties onder CLLD:** het betreft acties die breder gaan dan de traditionele visserij- en aquacultuuractiviteiten en zich richten op onder andere, (eco-)toerisme en cultuur, korte-keten en diversificatie en innovatie van het aanbod, bottom-up gedreven innovaties, ecologische initiatieven. Daarnaast betreft het ook informatieve campagnes en andere ondersteunende initiatieven die bijdragen tot het creëren van een band met de burger of gericht zijn op integratie met de blauwe economie. Dit laatste aspect kan met name bereikt worden door de diversificatie van activiteiten, waarbij men niet-visserij gerelateerde nevenactiviteiten ontwikkelt, met als doel om de bron van bedrijfsinkomsten te kunnen verbreden. Het kan hier gaan over activiteiten die bijdragen aan de blauwe economie in de brede zin (bv. zee-toerisme, milieudiensten, maricultuur, datacollectie, ...). De doelgroep voor diversificatie is het Klein Vloot Segment (KVS). Tot slot moet er ook aandacht zijn voor het verkennen van de haalbaarheid van een professioneel kleinschalig kustvisserijsegment volgens Europese definitie (SSCF), binnen de toelaatbare grenzen van de Belgische vlootcapaciteit. Deze verkenning kan beschouwd worden als een beleidsvoorbereidend proces dat ondersteund wordt door middel van studies en dialoog.

De ontwikkeling van CLLD zal met name steeds in overeenstemming moeten zijn met de algemene Belgische programmadoelstellingen om te streven naar

verduurzaming, wendbaarheid en weerbaarheid, alsook sterkere lokale partnerschappen ten dienste van een hechte en kwalitatieve lokale aquatische waardeketen.

Ondernemingen die niet voldoen aan de definitie van een KMO zijn uitgesloten binnen CLLD.

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De belangrijkste doelgroepen – artikel 22, lid 3, punt d), iii), van de GB-verordening

- Lokale visserij- en aquacultuurgemeenschap
- Kennis- en onderzoeksinstituten
- De burger/consument
- Kustgebonden toerisme
- Publieke instellingen
- Visafslagen
- Vishandelaars en visverwerkers
- Recreatieve zeevisserijgemeenschap
- Niet-gouvernementele organisaties
- Lokale verenigingen verbonden aan de visserij- en of aquacultuursector

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Acties ter waarborging van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie - artikel 22, lid 3, punt d), iv), van de GB-verordening, en artikel 6 van de ESF+-verordening

Zoals aangekaart in hoofdstuk 4 'Randvoorwaarden' zal België, overeenkomstig de bepalingen in het Belgisch Partnerschapsakkoord, de naleving van de criteria zoals opgelegd voor toepassing en uitvoering van het Handvest van de grondrechten doorheen de uitvoering van het programma waarborgen. In ieder geval zijn alle facetten van het Belgisch programma opgesteld volgens het principe van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Waar noodzakelijk werden strijdige bepalingen die voortvloeiden uit de regionale steunvoorwaarden geïdentificeerd en gecorrigeerd. Naast dit normatief kader zijn specifieke bepalingen opgenomen om de gelijkheid tussen mannen en vrouwen en de integratie van het beginsel van gelijke kansen te bevorderen in de verschillende uitvoeringsstadia van het programma. Zo zal bij de indiening van een project de begunstigde de effecten in termen van gelijke kansen voor mannen en vrouwen en de strijd tegen discriminatie moeten identificeren en aangeven hoe het project hiertoe zal bijdragen. Bij de selectie van projecten zal elk ingediend project geanalyseerd worden met betrekking tot de bijdrage aan de programmadoelstellingen, de voldoening aan de selectiecriteria, enz., maar ook aan het respecteren van de horizontale randvoorwaarden, waaronder het waarborgen van gelijkheid, inclusie en non-discriminatie. Ten slotte zal er op de webpagina van het programma een specifiek kader toegewijd worden aan de betreffende Europese en nationale regelgeving met betrekking tot gelijkheid van kansen, en zullen hyperlinks voorzien worden naar relevante wetgeving en betrokken instellingen.

Tot slot heeft de specifieke werking van CLLD het unieke kenmerk dat het, mits een regionale focus op het kustgebied, een inclusieve samenwerking nastreeft waarbij een diverse demografische samenstelling binnen de lokale actiegroep (LAG) van groot belang is en gezien initiatieven bottom-up tot stand komen.

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Indicatie van de beoogde specifieke gebieden, met inbegrip van het geplande gebruik van territoriale instrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), v), van de GB-verordening

CLLD richt zich specifiek op het Belgische kustgebied. Een omvangrijke inblik in de sociale en economische omgeving van het Belgische kustgebied is te vinden in themahoofdstuk 11 van het Compendium Kust en Zee (2018; <http://www.compendiumkustenzee.be/nl/node/548?module=ref&refid=303104>). Dit werkstuk omschrijft de kustzone als zijnde de 10 kustgemeenten en 9 hinterlandgemeenten en stelt het aantal inwoners vast op 423.146. De voornaamste professionele visserij- en aquacultuuractiviteiten (en gemeenschappen) zitten echter geconcentreerd rond de huidige visafslagen: Nieuwpoort, Zeebrugge en Oostende, hoewel ook in andere kustgemeenten nog steeds activiteiten opgezet worden gerelateerd aan bv. visserijfolklore en -traditie (o.a. Oostduinkerke en Blankenberge). Binnen CLLD zal de focus bijgevolg komen te liggen op de 10 kustgemeenten.

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

De interregionale, grensoverschrijdende en transnationale acties – artikel 22, lid 3, punt d), vi), van de GB-verordening

Acties ondernomen binnen deze Specifieke Doelstelling hebben voornamelijk betrekking op de Belgische kustzone, met inbegrip van de visserij- en aquacultuurgemeenschappen actief binnen deze regio. Er worden geen specifieke interregionale, grens-overschrijdende en transnationale acties voorzien, tenzij het activiteiten betreft inzake samenwerking en kennisuitwisseling met LAG's uit andere Europese lidstaten.

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1.1. Steunverlening van de fondsen

Het geplande gebruik van financieringsinstrumenten – artikel 22, lid 3, punt d), vii), van de GB-verordening

Binnen het Belgische programma zal geen gebruik gemaakt worden van financieringsinstrumenten. Deze instrumenten staan namelijk niet in verhouding tot de kleinschaligheid van een programma zoals het Belgische programma EFMZVA, en al zeker niet in verhouding tot de kleinschaligheid van CLLD binnen het Belgische programma. Bijkomend zou de invoering van financieringsinstrumenten mogelijk ten koste gaan van de efficiënte uitvoering van het programma en bijkomende administratieve lasten meebrengen voor zowel de beheerautoriteit alsook de potentiële begunstigden.

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), GB-verordening, en artikel 8 van de EFRO- en CF-verordening

Tabel 2: Outputindicatoren

Code	Indicator	Meeteenheid	Mijlpaal (2024)	Streefcijfer (2029)
CO01	Aantal concrete acties	nummer	5,00	28,00

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1.2. Indicatoren

Referentie: artikel 22, lid 3, punt d), ii), van de GB-verordening

Tabel 3: Resultaatindicatoren

ID	Indicator	Meeteenheid	Uitgangs- of referentiewaarde	Referentiejaar	Streefcijfer (2029)	Gegevensbron	Opmerkingen
CR13	Samenwerkingsactiviteiten tussen belanghebbenden	acties	0,00	2021	23,00	Eigen inschattingen, ervaringen uit het verleden en andere Europese LAG's	
CR19	Acties ter verbetering van de bestuurscapaciteit	acties	0,00	2021	5,00	Eigen inschattingen, ervaringen uit het verleden en andere Europese LAG's	

2.1.1. Prioriteit: 3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1. Specifieke doelstelling: 3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

2.1.1.1.4. Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Tabel 9: Indicatieve uitsplitsing van de programmamiddelen (EU) per interventietype voor EFMZVA

Code	Bedrag (in EUR)
13. Voorbereidende acties CLLD	96.267,00
14. Uitvoering strategie CLLD	1.457.761,00
15. Operationele en stimuleringskosten CLLD	427.104,00

2.1.1. Prioriteit: 4. Versterking van de internationale oceaangovernance en facilitiëring van veilige, beveiligde, schone en duurzaam beheerde zeeën en oceanen
Specifieke doelstellingen

Specifieke doelstelling

2.2. Prioriteiten technische bijstand

Referentie: Artikel 22, lid 2, en artikel 22, lid 3, punt c), van de GB-verordening

Type
------

3. Financieringsplan

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt g), i), ii) en iii), artikel 112, leden 1, 2 en 3, en de artikelen 14 en 26 van de GB-verordening

3.1 Overdrachten en bijdragen

Programmawijziging in verband met	☐ bijdrage aan InvestEU
	☐ overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer
	☐ Overdracht tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen

3.1 Overdrachten en bijdragen

Tabel 15 A: Bijdragen aan InvestEU (verdeling per jaar)

Naar InvestEU-venster	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
-----------------------	------	------	------	------	------	------	------	--------

3.1 Overdrachten en bijdragen

Tabel 15 B: Bijdragen aan InvestEU (samenvatting)

Duurzame infrastructuur a)	Innovatie en digitalisering b)	Kleine of middelgrote onderneming c)	Sociale investeringen en vaardigheden d)	Totaal (e=a+b+c+d)
----------------------------	--------------------------------	--------------------------------------	--	--------------------

3.1 Overdrachten en bijdragen

Motivering

--

3.1 Overdrachten en bijdragen

Referentie: Artikelen 14, 26 en 27, van de GB-verordening

Tabel 16 A: Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer (uitsplitsing per jaar)

Instrument	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
------------	------	------	------	------	------	------	------	--------

Programmawijziging in verband met

Referentie: Artikelen 14, 26 en 27, van de GB-verordening

Tabel 16 B: Overdrachten naar instrumenten in direct of indirect beheer (samenvatting)

Totaal

3.1 Overdrachten en bijdragen

Motivering

3.1 Overdrachten en bijdragen

Referentie: Artikelen 14, 26 en 27, van de GB-verordening

Tabel 17 A: Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds en naar een ander fonds of fondsen (uitsplitsing per jaar)

Overdracht naar fonds	Regiocategorie	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
-----------------------	----------------	------	------	------	------	------	------	------	--------

3.1 Overdrachten en bijdragen

Referentie: Artikelen 14, 26 en 27, van de GB-verordening

Tabel 17 B: Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen (samenvatting)

EFRO meer ontwikkeld	EFRO overgang	EFRO minder ontwikkeld	ESF meer ontwikkeld	ESF overgang	ESF minder ontwikkeld	CF	AMIF	ISF	BMVI	Totaal
----------------------	---------------	------------------------	---------------------	--------------	-----------------------	----	------	-----	------	--------

3.1 Overdrachten en bijdragen

Overdrachten tussen EFRO, ESF+ en Cohesiefonds of naar een ander fonds of fondsen - motivering

--

3.4 Terugboekingen

Tabel 20A: Terugboekingen (uitsplitsing per jaar)

Van InvestEU of ander EU-instrument	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
-------------------------------------	------	------	------	------	------	------	------	--------

3.4 Terugboekingen

Tabel 20B: Terugboekingen (samenvatting)

Van InvestEU of ander EU-instrument	Totaal
-------------------------------------	--------

3.5 Financiële toewijzingen per jaar

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt g), i), van de GB-verordening, en de artikelen 3, 4 en 7 van de JTF-verordening

Tabel 10: Financiële toewijzingen per jaar

2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Totaal
0,00	7.809.989,00	7.550.172,00	7.281.870,00	6.597.320,00	5.470.400,00	5.556.420,00	40.266.171,00

3.6 Totale financiële toewijzingen per fonds en nationale medefinanciering

EFMZVA-programma's die gebruikmaken van technische bijstand uit hoofde van artikel 36, lid 5, GB-verordening, overeenkomstig de keuze die is gemaakt in de partnerschapsovereenkomst

Tabel 11A Totaal financiële toewijzingen per fonds en nationale bijdrage

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Grondslag voor de berekening	EU-bijdrage			Nationale bijdrage	Totaal	Medefinanciering percentage
			Totaal	Bijdrage van de Unie zonder TB overeenkomstig artikel 36, lid 5, van de GB-verordening	Bijdrage van de Unie voor TB overeenkomstig artikel 36, lid 5, van de GB-verordening			
1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen	1.1.1. Het versterken van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten. Alle concrete acties behalve die welke ondersteund worden op grond van de artikelen 17 en 19	Publiek	2.438.000,00	2.300.000,00	138.000,00	2.300.000,00	4.738.000,00	51,4563106796%
1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen	1.1.2. Het versterken van economisch, sociaal en ecologisch duurzame visserijactiviteiten. Op grond van de artikelen 17 en 19 ondersteunde acties	Publiek	5.247.000,00	4.950.000,00	297.000,00	4.950.000,00	10.197.000,00	51,4563106796%
1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische	1.2. Het verbeteren van de energie-efficiëntie en het verminderen van de CO ₂ -uitstoot door vervanging	Publiek	318.000,00	300.000,00	18.000,00	300.000,00	618.000,00	51,4563106796%

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Grondslag voor de berekening	EU-bijdrage			Nationale bijdrage	Totaal	Medefinancieringspercentage
			Totaal	Bijdrage van de Unie zonder TB overeenkomstig artikel 36, lid 5, van de GB-verordening	Bijdrage van de Unie voor TB overeenkomstig artikel 36, lid 5, van de GB-verordening			
biologische rijkdommen	of modernisering van de motoren van vissersvaartuigen							
1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen	1.3. Het bevorderen van aanpassing van de vangstcapaciteit aan de vangstmogelijkheden in geval van definitieve stopzetting van visserijactiviteiten en het bijdragen tot een billijke levensstandaard in geval van tijdelijke stopzetting van visserijactiviteiten	Publiek	53,00	50,00	3,00	50,00	103,00	51,4563106796%
1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen	1.4. Het bevorderen van efficiënte controle en handhaving in de visserij, waaronder de bestrijding van IOO-visserij, en het bevorderen van betrouwbare gegevens voor besluitvorming met kennis van zaken	Publiek	13.230.234,00	12.481.353,00	748.881,00	6.467.150,00	19.697.384,00	67,1674675175%
1. Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen	1.6. Bijdragend aan de bescherming en het herstel van de aquatische biodiversiteit en ecosystemen	Publiek	3.073.152,00	2.899.200,00	173.952,00	1.932.800,00	5.005.952,00	61,3899613900%
2. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie	2.1. Bevordering van duurzame aquacultuuractiviteiten, met name versterking van het concurrentievermogen van de aquacultuurproductie, waarbij wordt toegezien op de ecologische duurzaamheid van de activiteiten op lange termijn	Publiek	6.820.272,00	6.434.219,00	386.053,00	5.619.000,00	12.439.272,00	54,8285462365%
2. Bevordering van duurzame	2.2. Bevordering van de	Publiek	7.039.460,00	6.641.000,00	398.460,00	5.488.000,00	12.527.460,00	56,1922368940%

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Grondslag voor de berekening	EU-bijdrage			Nationale bijdrage	Totaal	Medefinancieringspercentage
			Totaal	Bijdrage van de Unie zonder TB overeenkomstig artikel 36, lid 5, van de GB-verordening	Bijdrage van de Unie voor TB overeenkomstig artikel 36, lid 5, van de GB-verordening			
aquacultuuractiviteiten, en de verwerking en afzet van visserij- en aquacultuurproducten, als bijdrage tot de voedselzekerheid in de Unie	marketing, kwaliteit en toegevoegde waarde van visserij- en aquacultuurproducten en de verwerking van deze producten							
3. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen	3.1. De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de duurzame ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen	Publiek	2.100.000,00	1.981.132,00	118.868,00	900.000,00	3.000.000,00	70,0000000000%
Algemeen totaal			40.266.171,00	37.986.954,00	2.279.217,00	27.957.000,00	68.223.171,00	

4. Randvoorwaarden

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt i), van de GB-verordening

Tabel 12: Randvoorwaarden

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
1. Doeltreffende toezichtmechanismen van de markt voor overheidsopdracht en	Ja	Monitoringmechanismen voor alle overheidsopdrachten en de aanbesteding ervan in het kader van de fondsen overeenkomstig de Uniewetgeving inzake aanbestedingen. Dit vereiste omvat: 1. Regelingen om te zorgen voor de verzameling van doeltreffende en betrouwbare gegevens over procedures voor overheidsopdrachten boven de EU-drempels overeenkomstig de rapportageverplichtingen van de artikelen 83 en 84 van Richtlijn 2014/24/EU, en de artikelen 99 en 100 van Richtlijn 2014/25/EU.	Ja	*Aankondiging via https://www.publicprocurement.be *Gunning van een overheidsopdracht: wet van 17/06/2016 op de overheidsopdrachten *Gunning van een overheidsopdracht: Wet van 17/06/2013 betreffende de motivering, informatie en beroepsmogelijkheden inzake overheidsopdrachten, bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten en concessies *KB 18/04/2017 betreffende het plaatsen van overheidsopdrachten in traditionele sectoren *KB 14 /01/2013 tot vaststelling van de algemene regels voor de uitvoering van overheidsopdrachten	Publicprocurement.be met ENotification: Elektronisch publicatie en consultatie. Wet 17/06/16 zet richtlijnen 2014/24/EU en 2014/25/EU om. Art. 14 & 64: comm. & uitwisseling aanbestedende diensten & exploitanten, in stadia via elektr. communicatie. Art. 14: verplichting elektr. middelen tijdens procedure. Art. 64: aanbestedingsstukken ondernemers via "e-Procurement", geeft toegang tot toepassing elektr. verwerking overheidsopdrachten. Automatische koppeling TED Belangenconflicten: art. 6 & 69 wet 17/06/16 overheidsopdrachten & art. 51 KB 18/04/2017 Omzetting art. 83-84, 99-100 richtlijnen: meldings- & bewaarplicht Minimale elementen gegevens: Kwaliteit & intensiteit concurrentie: inschrijvers, contractprijs, deelname kmo's, .. Monitoring & analyse gegevens nationale autoriteiten, art. 83, lid 2, Richtlijn 2014/24 / EU en art. 99, lid 2, Richtlijn 2014/25 /EU

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
					<p>Openbaarheid resultaten analyse conf. art. 83, lid 3, Richtlijn 2014/24 / EU en art. 99, lid 3, Richtlijn 2014 / 25 / EU</p> <p>Informatie manipulatie van procedures, meegedeeld aan nationale instanties conf. art. 83, lid 2, Richtlijn 2014/24 /EU en in art. 99, lid 2, Richtlijn 2014/25/EU</p>
		<p>2. Regelingen om ervoor te zorgen dat de gegevens ten minste de volgende elementen omvatten:</p> <p>a. Kwaliteit en intensiteit van de concurrentie: namen van de winnende inschrijvers, aantal initiële inschrijvers en contractuele prijs</p> <p>b. Informatie over de definitieve prijs na voltooiing en over de deelname van kmo's als rechtstreekse inschrijvers indien de nationale systemen dergelijke informatie verstrekken</p>	Ja	<p>Wet van 17 juni 2013 betreffende de motivering, informatie en beroepsmogelijkheden inzake overheidsopdrachten, bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten en concessies.</p> <p>Met redenen omkleed gunningsbesluit.</p> <p>Charter “Toegang van kmo’s tot overheidsopdrachten”</p> <p>Verordening (EU) 2021/1060 van het Europees Parlement en de Raad</p>	<p>1.</p> <p>De wet van 17 juni 2013 voorziet in art. 4, par. 1, 8° dat de aanbestedende dienst in het bijzonder een gemotiveerde gunningsbeslissing moet opstellen bij de gunning van een opdracht (onder voorbehoud van EU-aankondiging), ongeacht de procedure: procedure zonder publiciteit, met publiciteit, gunning van de opdracht in alle gevallen van procedure, afstand van aanbesteding, enz. Dit geldt voor alle bedrijven, ongeacht hun grootte</p> <p>2.</p> <p>De gemotiveerde gunningsbeslissing omvat o.m. de naam van de inschrijver die de opdracht wint, het aantal initiële inschrijvers en de waarde van de gegunde opdracht.</p> <p>3.</p> <p>Dit charter stelt een reeks van 13 principes voor om de toegang van KMO's tot openbare markten te vergroten. De centrale doelstelling van dit charter is het verhogen van het aantal kmo's dat deelneemt aan overheidsopdrachten. De doelgroep van het charter bestaat voornamelijk uit federale aanbestedende diensten</p>

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
					4. Verordening houdende gemeenschappelijke bepalingen inzake het [...] en het Europees Fonds voor maritieme zaken, visserij en aquacultuur en de financiële regels voor die fondsen en voor [....].
		3. Regelingen om te zorgen voor de monitoring en de analyse van de gegevens door de bevoegde nationale autoriteiten in overeenstemming met artikel 83, lid 2, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 99, lid 2, van Richtlijn 2014/25/EU	Ja	1. Controleactoren: Interne FOD (managementautoriteit), Inspectie Financiën, Federale Inspectie van Financiën (Auditautoriteit), Belgische Rekenkamer, Rekenkamer 2. Rechtsmiddelen: Ombudsman, Raad van State, rechtbanken en rechtbanken, Europese Commissie 3. Openbare aanbesteding.be 4. Wet van 17 juni 2013 betreffende de motivering, informatieverstrekking en rechtsmiddelen betreffende overheidsopdrachten en bepaalde opdrachten voor werken, leveringen en diensten (artikel 9/1 (2))	Op Publicprocurement.be kunnen ambtenaren en bedrijven verschillende informatie (handleidingen, voorbeelden van standaarddocumenten, contactpunten, enz.) vinden over de verschillende aspecten van overheidsopdrachten, van wetgeving tot de behandeling van contracten via elektronische middelen.
		4. Regelingen om de resultaten van de analyse beschikbaar te maken voor het publiek in overeenstemming met artikel 83, lid 3, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 99, lid 3, van Richtlijn 2014/25/EU	Ja	Koninklijk besluit van 15 april 2018 stelt het referentiekader vast voor de samenwerking met de Europese Commissie op het gebied van overheidsopdrachten en concessieovereenkomsten. https://www.publicprocurement.be/nl/documenten/toezichtrapport-2021	Het koninklijk besluit van 15 april 2018 wijst de FOD Kanselarij van de Eerste Minister aan als contactpunt in de zin van artikel 83, lid 5, van Richtlijn 2014/24/EU. Deze entiteit coördineert de opstelling van het toezichtsrapport. Het toezichtsrapport wordt op hun website gepubliceerd: https://www.publicprocurement.be/nl/documenten/toezichtrapport-2021
		5. Regelingen om ervoor te zorgen dat alle informatie die wijst op vermoedelijke	Ja	Artikel 36, §5 van het Koninklijk Besluit van 18 april 2017 betreffende de gunning	Artikel 36, §5 van het koninklijk besluit van 18 april 2017 betreffende de gunning

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
		manipulatie wordt meegedeeld aan de bevoegde nationale instanties in overeenstemming met artikel 83, lid 2, van Richtlijn 2014/24/EU en artikel 99, lid 2, van Richtlijn 2014/25/EU		<p>van overheidsopdrachten in traditionele sectoren</p> <p>Gids over bid rigging: https://www.bma-abc.be/nl/over-ons/publicaties/samenspanning-bij-overheidsopdrachten-een-gids-voor-aanbestedende-overheden</p> <p>Arachne: https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=325&intPageId=3587&langId=nl</p>	<p>van overheidsopdrachten in traditionele sectoren bepaalt dat biedingen die wegens abnormale prijzen verboden zijn, moeten worden gemeld aan de Belgische Mededingingsautoriteit.</p> <p>De Belgische Mededingingsautoriteit geeft kopers ook een gids over collusie bij overheidsopdrachten: https://www.bma-abc.be/nl/over-ons/publicaties/samenspanning-bij-overheidsopdrachten-een-gids-voor-aanbestedende-overheden</p> <p>Er is ook de mogelijkheid om te verwijzen naar Arachne, de risico-inschattingstool die door de Europese Commissie is opgezet.</p>
2. Middelen en capaciteit voor de effectieve toepassing van de staatssteunregels	Ja	<p>De beheersautoriteiten hebben de instrumenten en de capaciteit om de naleving van de staatssteunregels te controleren:</p> <p>1. Voor ondernemingen in moeilijkheden en ondernemingen die aan een terugvorderingsverplichting zijn onderworpen.</p>	Ja	<p>https://ec.europa.eu/competition-policy/state-aid/procedures/recovery-unlawful-aid_en#:~:text=Article%20108(3)%20of%20the,investigation%20before%20implementation%20notified%20measures</p> <p>https://consult.cbso.nbb.be</p> <p>Graydon risico-analyse</p> <p>Het Beheers- en Controlesysteem (BCS)</p> <p>Compendium EFMZVA (procedurehandboek)</p>	<p>De procedure inzake terugvordering en controle van bedrijven in moeilijkheden wordt beschreven in het Compendium EFMZVA/FIVA. Deze informatie geldt enkel voor het Vlaams en het Waals Gewest.</p> <p>Bedrijven in moeilijkheden :</p> <p>Deze controle wordt systematisch uitgevoerd door de (intermediaire) beheerautoriteit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verklaring op erewoord van de begunstigde bij de indiening van de aanvraag; - Controle van de balans vóór de toekenning en bij elke betaling;

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
				<p>https://www.vlaanderen.be/vlaamse-belastingdienst</p> <p>https://aidesetat.wallonie.be/home/les-reglements-d'exemption/reglement-general-d'exemption-par-categorie-rgec.html</p>	<p>- Details in het subsidiebesluit.</p> <p>Indien noodzakelijk wordt beroep gedaan op de Graydon-tool.</p> <p>Ondernemingen waarvoor een terugvorderingsverplichting geldt:</p> <p>- Verklaring op erewoord van het bedrijf op het moment van de aanvraag.</p> <p>- Voor de terugvordering van toegekende steun kan in Vlaanderen beroep gedaan worden op de CIC (Centrale Invorderingscel).</p> <p>- In Wallonië wordt nagegaan of er geen terugvoerdingsprocedure tegen hen loopt door raadpleging van de regionale website</p>
		2. Door toegang tot deskundig advies en richtsnoeren inzake staatssteun die worden verstrekt door deskundigen van lokale of nationale instanties.	Ja	Zie beheers- en controlesysteem (BCS)	<p>Vlaanderen</p> <p>Door toegang tot deskundig advies van:</p> <p>a) eigen staatssteunexpertise binnen de dienst visserij</p> <p>b) een staatssteunspecialist binnen de juridische dienst van het Departement Landbouw en Visserij. Deze staatssteunspecialist informeert en staat de beheerautoriteit bij</p> <p>c) Staatssteuncoördinator voor de Vlaamse overheid binnen het Vlaamse Agentschap voor Ondernemen en Investeren (VLAIO)</p> <p>Wallonië</p>

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
					<p>In 2015 werd binnen de Waalse overheidsdienst een contactpunt "Staatssteun" opgericht. Het is samengesteld uit staatssteundeskundigen.</p> <p>De taken van het contactpunt zijn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Verzamelen van informatie over staatssteun en verspreiding ervan onder alle subsidiaire autoriteiten via een netwerk van correspondenten die alle Waalse administraties bestrijken; - Permanente wettelijke controle; - Opstelling van standaardformulieren (verklaring op erewoord, de minimis-certificaat, enz.) - Organisatie van opleidingscursussen; - Antwoord op specifieke vragen; - Analyse van en advies over staatssteunaanvragen waarbij fondsen betrokken zijn; - Contacten met de Europese Commissie
3. Effectieve toepassing en uitvoering van het EU-Handvest van de grondrechten	Ja	<p>Er is voorzien in doeltreffende mechanismen om de naleving van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie ("het Handvest") te waarborgen, waaronder:</p> <p>1. Regelingen om ervoor te zorgen dat programma's die worden ondersteund door de fondsen en de uitvoering ervan de relevante bepalingen van het Handvest naleven.</p>	Ja	<p>Richtsnoeren voor de eerbiediging van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie bij de tenuitvoerlegging van de Europese structuur- en investeringsfondsen (PB: 2016/C 269/01)</p> <p>Overzicht van toepassing EU-handvest in België door Het Europees Bureau voor de Grondrechten (Fundamental Rights Agency (FRA))</p> <p>Artikel 10, 11 bis en 22 van de Belgische</p>	<p>Begunstigden mogen geen inbreuken plegen tegen de bepalingen van het Handvest van de Grondrechten. Dit zal door de (intermediaire) beheerautoriteit worden opgevolgd over de verschillende stadia van de projectuitvoering. De Beheerautoriteit kan hier gebruik maken van de check list CE 2016/C269/01, annexe III.</p> <p>Kader dat in elk geval gerespecteerd wordt:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Informatie over het EU-Handvest is opgenomen in het aanvraagformulier,

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
				<p>Grondwet</p> <p>Het aanvraagformulier voor steun uit het Belgisch Programma EFMZVA</p> <p>Direction IV Fundamentele rechten FOD Justitie</p> <p>VMRI : https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1861068</p>	<p>alsook een verklaring dat men dit Handvest als begunstigde zal naleven. Dit engagement wordt herbevestigd in het subsidiebesluit.</p> <p>- In de notificatie wordt verwezen naar het Recht van beroep en de periode van tegenspraak</p> <p>- Verbintenis van de programma-autoriteiten tot goed bestuur (incl. toezicht op naleving van het Handvest).</p> <p>Indien noodzakelijk, bv. bij gevallen van non-compliance, klachten of bij twijfelgevallen, zal door de beheerautoriteit beroep worden gedaan op de diensten van relevante actoren (bv. Vlaams Agentschap Binnenlands Bestuur, afd. gelijke kansen, UNIA, VMRI, FRA en FOD Justitie Direction IV Fundamentele rechten) om zich te laten ondersteunen en beroep te doen op deze actoren om aan kennisontwikkeling te doen.</p>
		<p>2. Regelingen voor rapportage aan het monitoringcomité over gevallen van door de fondsen gesteunde acties die niet conform zijn met het Handvest en klachten met betrekking tot het Handvest die zijn ingediend volgens de overeenkomstig artikel 69, lid 7, van de GB-verordening ingestelde regelingen.</p>	<p>Ja</p>	<p>Jaarverslag over het programma EFMZVA</p> <p>Het reglement van interne orde van het monitoringcomité: een punt betreffende de methodologie van de rapportering over de naleving van het EU-handvest zal worden toegevoegd</p> <p>Het Beheer- en Controlesysteem (BCS)</p> <p>Het subsidiebesluit van elk dossier</p>	<p>Jaarlijks zal de verenigbaarheid van acties binnen het EFMZVA programma 2021-2027 met het handvest van de grondrechten worden nagegaan door het monitoringcomité:</p> <p>- klachtenbehandeling met specifieke verwijzing naar toepassing EU Charter: klachten zullen in voorkomend geval worden doorverwezen naar de bevoegde instanties (Ombudsdienst, UNIA, enz.) met een verzoek om berichtgeving over de follow-up aan de beheerautoriteit.</p> <p>- gevallen van non-conformiteit en klachten worden door de beheerautoriteit aan het monitoringcomité gerapporteerd.</p>

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
					<p>Op jaarbasis zullen deze gevallen door de beheerautoriteit verzameld worden en aan het monitoringcomité worden voorgelegd. Hierbij zal het MC ingelicht worden over de follow-up van deze gevallen nadat deze met experts (bv. UNIA) besproken werden.</p> <p>Voorafgaand de toekenning van steun: bij de lancering van oproepen, zal men attent gemaakt worden op de noodzaak tot naleving van het EU-handvest.</p> <p>Bij de toekenning van steun: in het subsidiebesluit zal worden opgenomen dat de acties in het kader van het project verenigbaar zijn met het EU-handvest</p>
4. Uitvoering en toepassing van het VN-Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD) in overeenstemming met Besluit 2010/48/EG van de Raad.	Ja	<p>Er is voorzien in een nationaal kader voor de uitvoering van het Verdrag van de Verenigde Naties inzake de rechten van personen met een handicap (UNCRPD), met onder meer:</p> <p>1. Meetbare doelstellingen, gegevensverzameling en toezichtmechanismen.</p>	Ja	<p>Artikel 22 ter van de Belgische Grondwet</p> <p>Nationaal periodiek rapport België UNCRPD (2020): https://socialsecurity.be</p> <p>Open coördinatiemethode (OCM): https://gelijkekansen.be/</p> <p>AViQ beheersovereenkomst: decreet van 3 december 2015 + beheerscontract 2017-2022 (www.aviq.be)</p> <p>Platform voor gegevensverzameling (SharePoint) voor alle Waalse overheidsdiensten</p> <p>Het Plan H 2016 omtrent tewerkstelling van personen met een handicap in publieke functies</p>	<p>Algemeen</p> <p>Periodieke landenrapportering & constructieve dialoog met UNCRPD expertencomité Conclusies en aanbevelingen in de slotopmerkingen of ‘Concluding Observations’.</p> <p>Vlaanderen</p> <p>De OCM moet ervoor zorgen dat integratie van een gelijkkansenperspectief (waaronder dat voor mensen met een handicap) gerealiseerd wordt in elk Vlaams bevoegdheidsdomein. De OCM werkt met cyclussen van 4 jaar waarin telkens een doelstellingskader wordt vastgelegd. Binnen de 6 maanden na het opstellen van zo’n doelstellingskader dient dit vertaald te worden naar concrete actieplannen.</p> <p>Vlaanderen heeft een horizontaal</p>

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
				<p>Decreet van 6/11/2008 met betrekking tot de strijd tegen bepaalde vormen van discriminatie</p>	<p>beleidsplan opgemaakt (gepubliceerd in okt 2020) met o.m. 4 doelstellingen die raken aan de handicapmateries.</p> <p>In 2017 werd een indicatorenset ter opvolging van de participatie personen met een functiebeperking aan verschillende domeinen opgemaakt</p> <p>Wallonië</p> <p>Het AVIQ is bevoegd voor de materie rond handicap.</p> <p>De beheersovereenkomst met AVIQ (2017 – 2022) baseert haar doelen en acties op basis van het VN-Verdrag</p> <p>Er bestaat een middel voor de verzameling van gegevens voor alle Waalse publieke instellingen (SharePoint)</p>
		<p>2. Regelingen om ervoor te zorgen dat het beleid, de wetgeving en de normen inzake toegankelijkheid naar behoren tot uiting komen in de voorbereiding en de uitvoering van de programma's.</p>	<p>Ja</p>	<p>https://socialsecurity.belgium.be/nl/internationaal-actief/verdrag-van-de-verenigde-naties-inzake-rechten-van-personen-met-een-handicap</p> <p>https://www.unia.be/nl/discriminatiegrond-en/handicap</p> <p>VMRI : https://docs.vlaamsparlement.be/pfile?id=1861068</p> <p>https://gelijkekansen.be/praktisch/meld-discriminatie</p> <p>webtoegankelijkheid: https://accessibility.belgium.be/nl</p>	<p>Het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap wordt een aandachtspunt op het monitoringcomité en de verenigbaarheid van de acties binnen het EFMZVA programma 2021-2027 met UNCRPD zal op regelmatige tijdstippen worden nagegaan.</p> <p>Bij de indiening van het project is bepaald dat de begunstigde zich ertoe moet verbinden het Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap na te leven.</p> <p>In het subsidiebesluit wordt aan de begunstigten opgelegd dat de acties die ze ondernemen in het kader van hun project</p>

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
				<p>Het aanvraagformulier</p> <p>Het subsidiebesluit</p> <p>Het reglement van interne orde van het monitoringcomité</p>	<p>verenigbaar zijn met het VN-verdrag.</p> <p>Bij de opvolging van een project in uitvoering kijkt de MA (of haar afgevaardigde) toe op de naleving van het VN-Verdrag.</p> <p>Indien noodzakelijk, bijvoorbeeld bij gevallen van niet-naleving van het VN-Verdrag, of bij twijfelgevallen, zal beroep worden gedaan op de diensten van relevante actoren (bv. UNIA, VMRI, ...) om de kennis en expertise binnen de MA aan te vullen en/of te versterken.</p> <p>In Wallonië worden infomomenten georganiseerd die gericht zijn aan autoriteiten betrokken bij de CPR-Fondsen. Het thema van toegankelijkheid wordt hier naar voor gebracht.</p>
		<p>3. Regelingen voor rapportage aan het monitoringcomité over gevallen van door de fondsen gesteunde acties die niet conform zijn met het UNCRPD en klachten met betrekking tot het UNCRPD die zijn ingediend volgens de overeenkomstig artikel 69, lid 7, ingestelde regelingen.</p>	<p>Ja</p>	<p>Het reglement van interne orde van het monitoringcomité</p> <p>Het Beheers- en Controlesysteem (BCS)</p>	<p>Het aanvraagformulier bevat een verklaring over de naleving van het VN-Verdrag.</p> <p>Vermelding in het subsidiebesluit van de verplichting tot naleving van het VN-Verdrag.</p> <p>In het reglement van orde van het monitoringcomité zal een zin worden opgenomen die de beheerautoriteit ertoe verplicht het monitoringcomité in kennis te stellen van gevallen van niet-naleving van het VN-Verdrag of daarmee verband houdende klachten. Dit wordt ook opgenomen in het beheers- en controlesysteem (BCS).</p> <p>Klachten zullen, afhankelijk van het</p>

Randvoorwaarde	Naleving van de randvoorwaarde	Criteria	Naleving van criteria	Verwijzing naar relevante documenten	Motivering
					<p>onderwerp, worden doorgestuurd naar bestaande instanties (ombudsdienst UNIA, enz.) met een verzoek om follow-up mede te delen aan de beheerautoriteit, zodat de beheerautoriteit deze klachten en hun follow-up kan verzamelen en jaarlijks verslag kan worden uitgebracht aan het monitoringcomité.</p>

5. Programma-autoriteiten

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt k), en de artikelen 71 en 84 van de GB-verordening

Tabel 13: Programma-autoriteiten

Programma-autoriteiten	Naam van de instelling	Naam contactpersoon	Functie	E-mail
Beheerautoriteit	Vlaamse Overheid, Departement Landbouw en Visserij, Afdeling Beleidscoördinatie – en Omgeving, Dienst Visserij	Guy Van Hecke		guy.vanhecke@lv.vlaanderen.be
Auditautoriteit	Vlaamse overheid Departement Landbouw en Visserij Afdeling Digitalisering en Organisatie Dienst Interne Audit	Tim Ampe		tim.ampe@lv.vlaanderen.be
Instantie die betalingen van de Commissie ontvangt	Vlaamse Overheid, Departement Landbouw en Visserij Afdeling Beleidscoördinatie – en Omgeving Dienst Visserij	Guy Van Hecke		guy.vanhecke@lv.vlaanderen.be
Instantie die betalingen van de Commissie ontvangt in geval van technische bijstand in het kader van artikel 36, lid 5, van de GB-verordening	Vlaamse Overheid, Departement Landbouw en Visserij Afdeling Beleidscoördinatie – en Omgeving Dienst Visserij	Guy Van Hecke		guy.vanhecke@lv.vlaanderen.be

5. Programma-autoriteiten

Verdeling van de terugbetaalde bedragen voor technische bijstand uit hoofde van artikel 36, lid 5, van de GB-verordening indien meerdere instanties zijn aangewezen om betalingen van de Commissie te ontvangen

Referentie: Artikel 22, lid 3, van de GB-verordening

Tabel 13 A: Het aandeel van de in artikel 36, lid 5, punt b), van de GB-verordening vermelde percentages dat zou worden vergoed aan de instanties die betalingen van de Commissie ontvangen indien technische bijstand wordt verstrekt uit hoofde van artikel 36, lid 5 (in procentpunten)

6. Partnerschap

Referentie: artikel 22, lid 3, punt h), van de GB-verordening

Het Departement Landbouw en Visserij heeft de voorbereidende werkzaamheden gecoördineerd in het Vlaams Gewest voor de opstelling van het programma EFMZVA 2021 – 2027. Binnen het Departement is de dienst Visserij aangewezen als de Belgische beheerautoriteit bevoegd voor de voorbereiding, het beheer en het uitvoering van het programma EFMZVA. Gelet op de bevoegdheidsverdelingen over de verschillende gewesten, werd het Directoraat-generaal Landbouw, Natuurlijke Hulpbronnen en Leefmilieu (ARNE) van de Overheidsdienst van Wallonië (SPW) aangewezen als gedelegeerde beheerautoriteit voor het Waals Gewest. Tevens is deze overheidsdienst aangewezen voor de coördinatie van de voorbereiding voor de opstelling van het programma EFMZVA 2021 – 2027 in het Waals Gewest. Specifiek is het ‘directoraat Europese Programma’s’ verantwoordelijk voor deze taak.

Programmering en betrokkenheid in Vlaanderen

Meldenswaardige stappen in het programmeringsproces:

- Het opstellen van een contextschets en analyse van de uitdagingen voor de visserij- en aquacultuursector in samenspraak met de meest relevante belanghebbenden
- De samenstelling van thematische SWOT- en Behoeftanalyse(s) voor alle Europese prioriteiten zoals bepaald in het voorstel EFMZV-Verordening, in samenspraak met de belanghebbenden
- Het verfijnen en rangschikken van de geïdentificeerde behoeftes en potentiële concrete acties ter invulling van deze behoeftes in een interactieve stakeholderworkshop
- De opmaak van een Vlaamse programmastrategie op basis van de geïdentificeerde behoeftes
- De inventarisering van de voornaamste concrete acties op basis van hun niveau van belang en budgettaire impact in samenspraak met zeven verschillende focusgroepen
- De bundeling van concrete acties tot “actietypes” en toewijzing van de actietypes aan de meest toepasselijke Europese “Specifieke Doelstellingen”
- Een actualisatie van het Vlaamse gedeelte van het Nationaal Strategisch Plan Aquacultuur voor de periode 2021 – 2030 op basis van de Europese template en in overleg met de Strategische Stuurgroep Aquacultuur (SSAQ).
- De uitvoering van een generieke plan-MER procedure door een erkende plan-MER coördinator

Betrokkenheid van belanghebbenden bij de voorbereiding van het programma:

-Genomen acties om belanghebbenden zo ruim en actief mogelijk te betrekken tijdens de voorbereidingen:

Het Departement organiseerde doorheen het voorbereidingsproces meer dan 20 verschillende overleg- en adviesmomenten, waarbij een divers panel aan stakeholders betrokken werd: producentenorganisaties, reders, regionale en federale overheden, ngo’s, vak- en sectorexperts, economische partners, onderzoeks- en kennisinstellingen, etc. Bij samenkomsten werden de genodigde stakeholders ruim op voorhand uitgenodigd en actief aangemoedigd om aanwezig te zijn en, indien noodzakelijk, op voorhand schriftelijke input te leveren. In de beginfase (doorheen 2019) werd gewerkt met fysieke samenkomsten, maar omwille van de beperkingen door de gezondheids crisis werd in de loop van 2020 en 2021 overgeschakeld naar digitale overlegplatformen.

Naast de genomen acties uit eigen initiatief, werd doorheen de procedure ook teruggekoppeld omtrent de voorbereidingen op o.a. zittingen van de Strategische Adviesraad Landbouw en Visserij (SALV), de Strategische Stuurgroep Aquacultuur (SSAQ) en het EFMZV Comité van Toezicht (CvT). Daarnaast was er ook een publieke inspraakprocedure en formele adviesvraag, samen met de uitgevoerde plan-MER studie, waarbij het brede publiek opmerkingen of reacties kon formuleren.

-De rol van belanghebbenden doorheen de voorbereidingen van het programma:

De belanghebbenden werden bij de belangrijkste inhoudelijke stappen van de voorbereidingsprocedure betrokken: opmaak van SWOT-analyses en bepaling van prioritaire behoeftes, het in kaart brengen van de meest pertinente concrete acties en verfijning van actietypes. Om de individuele inbreng te stimuleren werd waar mogelijk met focusgroepen gewerkt.

-Overzicht van de consultaties van belanghebbenden met aandacht voor de commentaren en aanbevelingen:

o 2018: Toelichtingen omtrent het voorstel EFMZV 2021 – 2027 aan de visserij- en aquacultuursector

o 2019:

- Uitvoering van een mid-term consultatie omtrent het EFMZV (2014 – 2020) met de visserij- en aquacultuursector, uitgevoerd door een externe consultant. Hieruit volgde een mid-term evaluatie met aanbevelingen tot verbetering die ook voor het programma 2021 - 2027 van belang waren.
- Consultatie van een kerngroep uit de visserij- en aquacultuursector omtrent de voornaamste sectoruitdagingen op basis van de vaststellingen uit het ‘VIRA 2018’. De standpunten en visies van alle stakeholders werden op basis hiervan in kaart gebracht.
- Schriftelijke consultatie van belanghebbenden omtrent een ontwerp van SWOT en behoeftenanalyse. De resultaten hiervan waren een grondigere en breder uitgewerkte versie van de voorgelegde documenten. De behoefteanalyse werd als basis aangewend voor de workshop van 1 maart 2019.
- Interactieve workshop met een diverse groep belanghebbenden om in overleg de meest prioritaire behoeftes te bepalen en acties in kaart te brengen. Hieruit volgden krachtlijnen om de nieuwe programmastrategie uit te tekenen.
- Voorstelling en bespreking van het ontwerp programmastrategie aan de Technische Werkgroep Visserij van SALV
- Schriftelijke bevraging van zeven focusgroepen door middel van een scoreformulier ter indicatie van de meest prioritaire acties en hun budgettair belang
- Dieptebevragingen met zeven verschillende focusgroepen ter bespreking van de ontwerp strategie, het advies van SALV en een overleg omtrent de ingevulde scoreformulieren. Op basis van deze dieptebevragingen werd de strategie waar nodig bijgestuurd en werden verschillende ‘actietypes’ uitgewerkt

o 2020 – 2021:

- Voorstelling en bespreking van het ontwerp van actietypes met de focusgroepen
- Voorstelling en bespreking van het ontwerp van het Vlaamse gedeelte NSPA met de SSAQ

o 2021 – 2022: Uitvoering van de generieke plan-MER procedure, bestaande uit:

- Inspraakprocedure in de kennisgevingsnota
- Openbaar Onderzoek ontwerp plan-MER en ontwerp programma

Voor wat betreft de specifieke betrekking van de organen die verantwoordelijk zijn voor sociale inclusie, grondrechten, personen met beperkingen, gender gelijkheid en non-discriminatie kon men binnen voormelde periode van het Openbaar Onderzoek opmerkingen over maken. Vanwege de betrokken organen werden geen opmerkingen ontvangen.

In het kader van voormeld Openbaar Onderzoek werden verschillende adviesinstanties gevraagd om een advies op het ontwerp programma en het ontwerp plan-MER te formuleren.

De opmerkingen en adviezen in het kader van het OO en voormelde adviesvraag werden verwerkt in het programma zoals beschreven in het “overwegingsdocument” dat aan de plan-MER studie toegevoegd is.

Programmering en betrokkenheid in Wallonië

Bij de voorbereiding van het programma is het beginsel van raadpleging van de relevante bevoegde overheden en belanghebbenden toegepast. Een groot deel van deze fasen is uitgevoerd in het kader van de voorbereiding van het strategisch meerjarenplan voor aquacultuur. De voorbereiding van dit plan is uitgevoerd in overleg met alle relevante belanghebbenden. Gezien de moeilijkheden om de actoren fysiek samen te brengen als gevolg van de COVID-19-pandemie, werd deze raadpleging initieel uitgevoerd met het actiefste orgaan dat de aquacultuurexploitanten vertegenwoordigt: “le collège des producteurs de Wallonie (SoCoPro)”. Toen een startakkoord werd bereikt over de strategische richtsnoeren, werd het strategisch plan formeel meegedeeld aan alle aquacultuurproducenten (evenals aan SoCoPro en de “vzw Aquaculteurs de Wallonie”). Het plan werd online geplaatst, ter beschikking van het publiek, en elke viskweker werd verzocht zijn mening en eventuele opmerkingen te geven via een onlineformulier.

Er werd ook een overlegsessie georganiseerd om bijzondere aandacht te besteden aan de marktdeelnemers die betrokken zijn bij de verwerking van visserij- en aquacultuurproducten. Deze economische activiteit wordt vertegenwoordigd door de Belgische Federatie van de Voedselindustrie (FEVIA). Het aantal marktdeelnemers die gespecialiseerd zijn in de verwerking van visserij- en aquacultuurproducten is in Wallonië zeer klein, dus deze werden allen door middel van een enquête per mail bevraagd.

Aangezien PwSCP deze verwerkingsactiviteit specifiek integreert, was het efficiënter om rechtstreekse uitwisselingen tussen hen en andere actoren mogelijk te maken, met name de autoriteiten die verantwoordelijk zijn voor de opstelling van het programma.

Sinds het begin van de voorbereiding van dit programma zijn verschillende autoriteiten betrokken, die politiek, administratief of technisch competent zijn. De belangrijkste betrokken autoriteiten zijn: Kabinetten van de ministers van Landbouw (en Aquacultuur) en van het Milieu, de Dienst Visserij van het Departement Natuur en Bosbouw van de SPW, het directoraat Niet-bevaarbare Waterlopen van het Departement Ruraliteit en Waterlopen van de SPW, het directoraat Kwaliteit en de directie Onderzoek en Ontwikkeling van de FOD Ontwikkeling.

Diverse andere instellingen, openbare, particuliere, wetenschappelijke of maatschappelijke organisaties (o.a. NGO's), werden ook uitgenodigd om hun mening en commentaar te geven over de voorbereiding van het programma. Hier moet worden gewezen op de zeer actieve deelname van SoCoPro en van verschillende wetenschappelijke instanties die verantwoordelijk zijn voor aquacultuur of verwerking. Tot slot maakte het ontwerp programma, alsmede het ontwerp plan-MER, deel uit van een openbaar onderzoek dat gericht was aan alle Waalse gemeenten en werden de nodige adviesinstanties, waaronder de milieu-adviesraad, uitgenodigd om advies uit te brengen op de ontwerpdocumenten.

De rol van belanghebbenden bij de uitvoering van het programma:

- Het partnerschap met voormelde stakeholders zal worden verder gezet doorheen de uitvoering van het programma door inclusie van een divers en evenwichtig panel van vertegenwoordigers in het monitoringcomité (MC). Zoals opgelegd in de GB-Verordening zal het MC o.a. ingelicht worden over de vooruitgang van het programma en geraadpleegd worden met het oog op het verstrekken van advies aan de beheerautoriteit
- Door middel van een periodieke nieuwsbrief zullen nieuwigheden en belangrijke aspecten (bv. oproepen, opening of sluiting van een loket, samenkomsten, enz.) omtrent het programma in de kijker worden gezet
- Bij maatregelen die werken via een oproepmechanisme zal, wanneer noodzakelijk (bv. bij budgettaire beperkingen), beroep worden gedaan op sectorexperts om de meest prioritaire (onderzoeks)thema's te bepalen
- Voor de beoordeling van maatregelen waarvoor een specifieke expertise noodzakelijk is zal beroep worden gedaan op het advies van onafhankelijke externe experts (bv. betreffende aquacultuur en het mariene milieu)
- Gedurende de uitvoering van het programma zullen de organen die verantwoordelijk zijn voor sociale inclusie, grondrechten, personen met beperkingen, gender gelijkheid en non-discriminatie betrokken worden in de werking van het monitoringcomité indien ze er om vragen. Tot op heden werd er vanuit deze organen noch vanuit enige andere hoek enige opmerking ontvangen dat er bij uitvoering van vroegere operationele programma's op het vlak van visserij, aquacultuur of mariene zaken problemen zouden zijn op het vlak van sociale inclusie, grondrechten, personen met beperkingen, gendergelijkheid en non-discriminatie.

7. Communicatie en zichtbaarheid

Referentie: Artikel 22, lid 3, punt j), van de GB-verordening

1) Doelstellingen

In de programmeringsperiode 2014 – 2020 werd ingezet op een meer doorgedreven communicatiebeleid. Dit door middel van infomomenten (bv. toelichting op sectorale samenkomsten), de uitbreiding van digitale communicatie (bv. websites en sociale media) en gebruik van een themazender (Plattelandstv). Daarnaast werd samen met de overige Europese Fondsen het initiatief genomen om jaarlijks gemeenschappelijk te communiceren onder de noemer “Europa in je buurt”.

In de komende programmeringsperiode 2021 - 2027 zal België haar acties inzake zichtbaarheid, transparantie en communicatie implementeren in overeenstemming met art. 46 – 50 van de GB-Verordening met als doel om de zichtbaarheid van het programma en de steunmogelijkheden van het EFMZVA in de kijker te zetten. Daarbij wenst België het gebruik van de bestaande kanalen verder te zetten, te optimaliseren en bijkomende digitale opportuniteiten te benutten. Digitale kanalen, met name sociale media, vormen een geschikt communicatiemiddel door hun toegankelijkheid, hun brede bereik en de relatief lage kosten. Het gebruik van een nieuwsbrief zal voor beide regio's bestudeerd worden om nog pro-actiever over de mogelijkheden en verwezenlijkingen van het programma te communiceren. Bijkomend zal elke regio een brochure opstellen waarin de regionaal beschikbare financieringsmogelijkheden vanuit het Fonds op een toegankelijke wijze worden uitgelegd. In Wallonië zal deze ook fysiek verspreid worden (bv. op evenementen) en zal men een ‘eindbrochure’ opmaken om de verwezenlijkingen in de kijker te zetten. Tot slot zal een programmacommunicatieofficier aangesteld worden die specifiek bevoegd is voor communicatie met betrekking tot het programma EFMZVA, en daarnaast ook deel zal uitmaken van het nationaal communicatienetwerk en het Europees netwerk (volgens art. 48, lid 3, GB-Ver.). De rol van nationaal communicatiecoördinator (art. 48, lid 1, GB-Ver.) zal in Belgische context via een beurtrol verlopen waarbij elk gewest beurtelings (om het jaar) deze rol op zich neemt.

Bovenstaande optimalisatie heeft concreet tot doel om enerzijds de (potentiële) aanvragers van steun nog beter te bereiken, zodat gevarieerde maar relevante (sub)sectoren gerelateerd aan de visserij- en aquacultuursector alsmede het mariene milieu kunnen worden betrokken en investeringen en innovatie over sectoren heen worden gestimuleerd. Anderzijds heeft deze communicatiestrategie tot doel om de Belgische burger bewuster te maken van het belang van de inzet van Europese en nationale middelen voor het bereiken van de programmadoelstellingen (op vlak van milieu, voedselvoorziening, tewerkstelling, welzijn, etc.). Samengevat heeft deze strategie tot doel om de zichtbaarheid omtrent de impact van het programma te vergroten en om de mogelijkheden die het programma biedt duidelijker en breder in de kijker te zetten.

2) Doelpubliek

Het doelpubliek bestaat uit de (potentiële) begunstigden van het Fonds en uit de maatschappij in zijn geheel, met een focus op de Belgische inwoners. De kern van dit doelpubliek behoort toe aan stakeholders uit en verbonden aan de zeevisserij en aquacultuursector, de lokale kustgemeenschappen en de consument van aquatische voeding.

3) Communicatiekanalen

Volgende communicatiekanalen zullen, indien toepasselijk en afhankelijk van het doel, gebruikt worden:

- Website departement Landbouw en Visserij en SPW DG-ARNE
- Digitale nieuwsbrieven
- Nationale/regionale televisie en themazenders
- Geschreven en sociale media
- Evenementen (zowel fysiek als digitaal)

De website van het programma, die binnen 6 maanden na goedkeuring van het programma online zal zijn (volgens art. 49, lid 1, GB-Ver.), zal gelinkt worden aan de centrale website die toegang geeft tot alle Belgische programma's (volgens art. 46(b) van de GB-Ver.).

4) Communicatie-activiteiten op sociale media

Sociale media zullen in eerste instantie gebruikt worden om communicatie-initiatieven gerelateerd aan de vaste communicatiekanalen (bv. website en nieuwsbrieven) breder te verspreiden. Bijkomend zullen sociale media gebruikt worden om op ad hoc wijze actuele zaken in de kijker te plaatsen.

5) Geplande begroting

Het budget voor communicatie zal o.a. benut worden voor:

- De aanstelling van een communicatie-officier
- Kosten gerelateerd aan de organisatie van campagnes
- Kosten voor beeld- en promotiemateriaal

Voor de volledige programmeringsperiode zal ongeveer 10-15% van het budget gereserveerd voor Technische Bijstand worden gebruikt.

Onderhoud van de digitale communicatiekanalen (website en sociale media) vallen onder de reguliere werking van de bevoegde regionale programma-autoriteiten.

6) Relevante indicatoren voor toezicht en evaluatie

Relevante indicatoren voor toezicht en evaluatie van de gebruikte kanalen en genomen communicatie-activiteiten zijn:

- Het aantal aanwezigen op evenementen
- Bereik (aantal abonnees en lezers) via digitale kanalen (bv. sociale media, website en nieuwsbrief)
- Aantal aanvragen per oproep

Deze indicatoren zullen continu worden opgevolgd om de prestaties inzake communicatie te evalueren. Op basis van deze evaluatie zal bekeken worden of bijsturing noodzakelijk is om de communicatiedoelstellingen te bereiken.

8. Gebruik van kosten, vaste bedragen, vaste percentages en niet aan kosten gekoppelde financiering

Referentie: Artikelen 94 en 95 van de GB-verordening

Tabel 14: Gebruik van eenheidskosten, vaste bedragen, vaste percentages en niet aan kosten gekoppelde financiering

Beoogd gebruik van de artikelen 94 en 95, GB-verordening	Ja	Nee
Vanaf de goedkeuring zal in het kader van het programma gebruik worden gemaakt van de vergoeding van de Uniebijdrage op basis van eenheidskosten, vaste bedragen en vaste percentages per prioriteit overeenkomstig artikel 94 van de GB-verordening (zo ja, vul aanhangsel 1 in)	☐	☒
Vanaf de goedkeuring zal in het kader van het programma gebruik worden gemaakt van de vergoeding van de Uniebijdrage op basis van financiering die niet gekoppeld is aan kosten overeenkomstig artikel 95 van de GB-verordening (zo ja, vul aanhangsel 2 in)	☐	☒

Aanhangsel 1

A. Samenvatting van de belangrijkste elementen

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Het geraamde aandeel van de uiteindelijke toewijzing binnen de prioriteit waarop de SCO zullen worden toegepast in %	Type(s) concrete actie		Indicator die aanleiding geeft tot vergoeding		Meeteenheid voor de indicator die aanleiding geeft tot vergoeding	Soort SCO (standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages)	Bedrag (in EUR) of percentage (in geval van vaste percentages) van de vereenvoudigde kostenopties
			Code	Beschrijving	Code	Beschrijving			

Aanhangsel 1

B. Bijzonderheden per soort concrete actie

Aanhangsel 1

C. Berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages

1. Bron van de gegevens die worden gebruikt voor de berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages (wie de gegevens heeft geproduceerd, verzameld en geregistreerd; waar de gegevens zijn opgeslagen; vervaldata; validering enz.)

--

2. Gelieve aan te geven waarom de voorgestelde methode en berekening op basis van artikel 94, lid 2, van de GB-verordening relevant zijn voor het type concrete actie.

3. Gelieve aan te geven hoe de berekeningen zijn uitgevoerd, met name door eventuele veronderstellingen ten aanzien van kwaliteit of hoeveelheden te beschrijven. Indien relevant, moeten statistische bewijzen en referentiewaarden worden gebruikt en, indien daarom wordt verzocht, moeten deze worden verstrekt in een formaat dat kan worden gebruikt door de Commissie.

--

4. Leg uit hoe u ervoor heeft gezorgd dat alleen subsidiabele uitgaven zijn opgenomen in de berekening van de standaardschaal van eenheidskosten, vaste bedragen of vaste percentages.

5. Beoordeling door de auditautoriteit(en) van de berekeningsmethode, de bedragen en de regelingen om de verificatie, kwaliteit, verzameling en opslag van gegevens te waarborgen.

--

Aanhangsel 2

A. Samenvatting van de belangrijkste elementen

Prioriteit	Specifieke doelstelling	Het totale bedrag dat wordt gedekt door niet aan kosten gekoppelde financiering	Soort concrete actie		Voorwaarden waaraan moet worden voldaan of resultaten die moeten worden verwezenlijkt die vergoeding door de Commissie triggeren	Indicator		Meeteenheid voor de voorwaarden waaraan moet worden voldaan of resultaten die moeten worden verwezenlijkt die vergoeding door de Commissie triggeren	Beoogd type vergoedingsmethode die wordt gebruikt om de begunstigde(n) te vergoeden
			Code	Beschrijving		Code	Beschrijving		

B. Bijzonderheden per soort concrete actie

Bij de uitvoering van het Belgische programma EFMZVA zijn verschillende concrete acties aangemerkt als zijnde “van strategisch belang”. Van deze acties wordt verwacht dat ze een significante bijdrage zullen leveren aan het verwezenlijken van de Belgische programmadoelstellingen (al dan niet als katalysator voor andere concrete acties). Volgende lijst geeft een beknopte weergave van de Belgische acties van strategisch belang, inclusief de termijn waarvan verwacht wordt dat deze zullen worden uitgevoerd en wanneer er bijgevolg ook specifieke communicatie-acties zullen worden opgezet. Deze communicatie-acties zullen waar mogelijk gecombineerd worden met de jaarlijkse samenkomst van de Klankbordgroep van het Convenant Visserij Verduurzaamt, aangezien daar een brede aanwezigheid van relevante stakeholders verwacht wordt.

Prioriteit 1: Bevordering van duurzame visserij en het herstel en de instandhouding van aquatische biologische rijkdommen

-SD 1.1: Onderzoeks- en pilootprojecten ter minimalisering van de impact van de visserij op het mariene milieu en/of ter verhoging van de selectiviteit (en uitvoering van de aanlandingsverplichting) (timing: 2023 - 2026)

-SD 1.4: Collectieve investeringsprojecten gericht op het versterken van de controle- en handhaving binnen de professionele zeevisserij, met potentieel een focus op: weging en traceerbaarheid, de aanlandingsverplichting en verificatie van het motorvermogen (timing: 2023 - 2025)

Prioriteit 3: De voorwaarden scheppen voor een duurzame blauwe economie in kust-, eiland- en binnenlandgebieden en bevordering van de ontwikkeling van visserij- en aquacultuurgemeenschappen

-SD 3.1: Opstart van de Belgische LAG (timing: 2023 - 2024)

Aanhangsel 4

EFMZVA-actieplan voor ieder ultraperifeer gebied

DOCUMENTEN

Titel van het document	Documenttype	Datum van het document	Lokale referentie	Verwijzing van de Commissie	Bestanden	Datum verzending	Verzonden door
------------------------	--------------	------------------------	-------------------	-----------------------------	-----------	------------------	----------------